മതം, മാർക്സിസം, വിശ്വനാഗരികത

ഡോ. പൗലോസ് മാർ ഗ്രീഗോറിയോസ്

(ലേഖന സമാഹാരം)
സമ്പാദകൻ: ജോയ്സ് തോട്ടയ്ക്കാട്
പ്രഥമ ഇന്റർനെറ്റ് പതിപ്പ്: 2004 സെപ്റ്റംബർ

ഉള്ളടക്കം

1. നമുക്കും വേണം ഒരു പെരിസ്ട്രോയിക്ക

2. സോഷ്യലിസവും മാർക്സിസവും

3. നമുക്കാവശ്യം സർവ്വമത സംഗ്രാഹിയായ ഒരു വിശ്വനാഗരികത

4. മാർക്സിസം, മതനിരപേക്ഷത, മതം: ചില പുതു പരാമർശങ്ങൾ

5. അഭികാമ്യം വിശ്വനാഗരികത തന്നെ

1

നമുക്കും വേണം ഒരു പെരിസ്ട്രോയിക്ക

ചൈന 1979 ൽ ആരംഭിച്ചതും പെരിസ്ട്രോയിക്ക എന്ന പേരിൽ 1985-ൽ സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ ആരംഭിച്ചതുമായ സമഗ്രമായ വ്യവസ്ഥിതി പരിഷ്ക്കാരങ്ങൾ അന്താരാഷ്ട്ര മണ്ഡലത്തെ മുഴുവൻ ബാധിക്കുന്നവയാണ്. സോഷ്യലിസത്തിന്റെ മൗലിക തത്വങ്ങളെ ബലികഴിച്ചുകൊണ്ടുള്ളവയാണ് ഈ പരിഷ്കാരങ്ങളെന്നു ചിലർ ചിന്തിക്കുമ്പോൾ, സോഷ്യലിസത്തിന് യഥാർത്ഥമായ മനുഷ്യമുഖം നൽകുന്നതിന്റെ നാന്ദിയാണ് ഈ പരിഷ്ക്കാരങ്ങളെന്ന് അവയുടെ വക്താക്കൾ വാദിക്കുന്നു.

ഒരു കാലത്തു സോവിയറ്റ് യൂണിയനും ചൈനയും രണ്ടു ചേരികളായി നിന്ന് പസ്പരം കുറ്റപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ സോഷ്യലിസത്തിന്റെ ശത്രുക്കൾ ആഹ്ലാദിക്കുകയും ആ ചേരിതിരിവിനെ കൂടുതൽ ശക്തമാക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇന്ന്, ഗോർബച്ചോവിന്റെ ചരിത്രപ്രധാനമായ ചൈനാ സന്ദർശനത്തോടെ ഈ ചേരിതിരിവു തീർത്തും അവസാനിച്ചു എന്നു തന്നെ പറയാം. എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും യോജിപ്പായി എന്നു പറയുക വയ്യ. പക്ഷേ ചേരിതിരിവു തീർന്നു. ഇന്ന് ഇരുകൂട്ടരും ഒരു വശത്താണ്; ഒരു ചേരിയിലാണ്; പരസ്പരം ശത്രുക്കളല്ല.

ഇരുകൂട്ടരും മൗലികമായ പരിവർത്തനങ്ങളുടെ മദ്ധ്യത്തിലാണ്.

സാംസ്ക്കാരിക വിപ്ലവം

റഷ്യ പെരിസ്ട്രോയിക്ക ആരംഭിക്കുന്നതിന് ആറു വർഷം മുമ്പേ 1979 -ൽ ചൈനയിൽ സാമ്പത്തികപരിഷ്ക്കരണം ആരംഭിച്ചു. മാവോയും ചൗ എൻ ലായിയും 1976-ൽ മരിച്ചു മൂന്നു വർഷം കഴിഞ്ഞാണിതിനു തുടക്കം കുറിച്ചത്. പണ്ടു സാമ്പത്തികവ്യവസ്ഥിതിയുടെ പരിഷ്ക്കരണത്തിനുദ്യമിച്ച ലിയു ഷാവോചി പുറംതള്ളപ്പെട്ടു. 1966 മുതൽ 1969 വരെയുള്ള സാംസ്ക്കാരിക വിപ്ലവം (Cultural revolution) കൊണ്ടു നാട്ടിലുടനീളം സമത്വമനോഭാവം സൃഷ്ടിക്കാൻ മാവോയ്ക്കു സാധിച്ചു.

പക്ഷേ ചൈനയുടെ ഉത്പാദന വ്യവസ്ഥിതി ആധുനികമാക്കാൻ മാവോയ്ക്കു സാധിച്ചില്ല. രോഗിയും വൃദ്ധനുമായ മാവോയുടെ അവസാനകാലത്തു പോലും ഡെങ്ങ് സിയാവോ പിങ്ങിനെ അധികാരശൃംഗത്തു കയറ്റാനും പാശ്ചാത്യസാങ്കേതിക വിജ്ഞാനത്തിനുവേണ്ടി മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതിയുടെ കൂട്ടുതേടാനും സമ്മതിച്ചില്ല. മാവോയുടെ തണലിൽ സാമ്പത്തിക പരിഷ്കാരത്തേയും പാശ്ചാത്യരാഷ്ട്രങ്ങളുമായുള്ള സൗഹൃദത്തെയും എതിർക്കുകയും പട്ടിണി കിടന്നാലും ജനതയുടെ സമത്വവും ചൈനയുടെ സ്വയംപര്യാപ്തതയും സംരക്ഷിക്കണമെന്നു ശഠിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്ന ചിയാങ് ചിങ്ങും അവരുടെ ചതുർസംഘവും (gang four) ശക്തി പ്രാപിച്ചു. ഇവരുടെ ഫുട്ബോൾകളിയിൽ അമ്പയറായിരുന്ന ചൗ എൻ ലായി എല്ലാറ്റിന്റെയും നടുക്കായിരുന്നു.

എഴുപത്താറിൽ മാവോയുടെ നിര്യാണത്തിനു മുമ്പുതന്നെ ചൗ എൻ ലായിയും അന്തരിച്ചു. പിന്നീടുണ്ടായ പിടിവലിയിൽ ആദ്യം ഡെങ്ങ് തോറ്റുപോയെന്നു തോന്നിയെങ്കിലും അധികം താമസിയാതെ 'ചതുർ സംഘത്തെ' തോല്പിച്ചോടിച്ച് അദ്ദേഹം അധികാരത്തിന്റെ ചരടുവലിച്ചു. അങ്ങനെ സാമ്പത്തിക വ്യവസ്ഥിതിപരിഷ്കാരം ജയിച്ചു.

വ്യത്യാസങ്ങൾ

എഴുപത്തൊമ്പതിൽ ചൈനയിലാരംഭിച്ച പരിഷ്കാരങ്ങളും 85-ൽ സോവിയറ്റ് യൂണിയനിലാരംഭിച്ച പുനഃസംഘടനാ പ്രവർത്തനങ്ങളും തമ്മിൽ രണ്ടു വ്യത്യാസങ്ങളാണു പ്രധാനമായിട്ടുള്ളത്. ചൈനയിൽ തത്വസംഹിതയൊന്നും

പരിഷ്ക്കരിക്കാതെയും വലിയ പ്രസംഗധോരണിയൊന്നും കൂടാതെയും ശാന്തമായി സാമ്പത്തികവ്യവസ്ഥിതിയുടെ പുനഃസംഘടന ആരംഭിച്ചു. എട്ടൊമ്പതു വർഷത്തെ പ്രായോഗികാനുഭവത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ മാത്രമാണു തത്വങ്ങൾ ആവിഷ്ക്കരിക്കാനാരംഭിച്ചത്. സോവിയറ്റ് യൂണിയനിൽ തത്വാവിഷ്ക്കാരം ആദ്യമേ ആരംഭിച്ചു – സാമ്പത്തിക പരിഷ്കാരങ്ങൾ ഫലം കായ്ക്കാൻ തുടങ്ങുന്നതിനു മുൻപുതന്നെ.

രണ്ടാമത്തെ വ്യത്യാസം ചൈനയിൽ പെരിസ്ട്രോയിക്കയുടെ കൂടെ ഗ്ലാസ്നോസ്ത് ഔദ്യോഗികമായി ആരംഭിച്ചില്ല. വിമർശന സ്വാതന്ത്ര്യവും തുറന്ന ചർച്ചയും ഇല്ലാതെ തന്നെ സാമ്പത്തിക പരിഷ്ക്കാരം നടപ്പിൽവരുത്തിക്കഴിഞ്ഞപ്പോഴാണ് 1989–ൽ വിദ്യാർത്ഥിലോകം ചിന്താസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനായുള്ള സമരം രൂക്ഷമാക്കിയത്. സോവിയറ്റ് യൂണിയനിലെ വിദ്യാർത്ഥിലോകം വലിയ വിപ്ലവചിന്തയൊന്നുമുള്ളവരല്ല. അവർ ചിന്താ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുവേണ്ടി സമരം ചെയ്യേണ്ട ആവശ്യവും ഇപ്പോഴില്ല.

മൂന്നാമതൊരു വ്യത്യാസം കൂടിയുണ്ട്: ചൈനയിൽ പുതിയ വ്യവസ്ഥിതി വന്നിട്ടു നാല്പതു വർഷമേ ആയുള്ളു. പഴയ വ്യവസ്ഥിതി ഓർമ്മയുള്ള ധാരാളം പേർ ഇപ്പോഴുമുണ്ട്. സോവിയറ്റ് യൂണിയനിലാകട്ടെ, വിപ്ലവം കഴിഞ്ഞു വർഷം 72 ആയി. വിപ്ലവത്തിനു മുമ്പുള്ള സാറിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥിതി ഓർമ്മയുള്ളവർ വളരെ കുറച്ചേയുള്ളു.

ചൈനക്കാർക്കു മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതി കുറെയെങ്കിലും തിരികെ കൊണ്ടുവരുവാൻ കുറേക്കൂടി എളുപ്പമുണ്ട്. 1949–നു മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന ചൈന മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതിയുടെ സകല ദൂഷ്യങ്ങളുമുള്ള ഒന്നായിരുന്നു. അല്പം വാതിൽ തുറന്നു കൊടുത്താൽ ആ ദൂഷ്യങ്ങളൊക്കെ കാറ്റടിച്ച് അകത്തു കയറുമെന്നു കഴിഞ്ഞ പത്തു വർഷത്തെ അനുഭവം കൊണ്ട് ഇപ്പോൾ വ്യക്തമായി. പക്ഷേ, അതോടൊപ്പം പുതുതായിത്തുടങ്ങിയ മുതലാളിത്തമേഖല സോവിയറ്റ് യൂണിയനേക്കാൾ കാര്യക്ഷമമായി പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നതിനു ചൈനക്കാർക്കു കഴിയുന്നുണ്ട്.

റഷ്യയിൽ ഒരു സ്വതന്ത്രവിപണിവിഭാഗം നിയമം കൊണ്ട് അനുവദിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും പ്രായോഗികമായി വലിയ കാര്യക്ഷമതയൊന്നും കാണിക്കുവാൻ ആ വിഭാഗത്തിന് ഇതുവരെയും സാധിച്ചിട്ടില്ല.

ചില ചിന്തകൾ

മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതിയും സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥിതിയും പരസ്പര ശത്രുതാമനോഭാവത്തിലാണു കഴിഞ്ഞ രണ്ടു മൂന്നു തലമുറകളായി വർത്തിച്ചിട്ടുള്ളത്. ആ സംഘർഷം ഒരു പരിധി വരെയെങ്കിലും മാറ്റി സഹവർത്തിത്വ മനോഭാവത്തോടെ വർത്തിക്കണമെന്നാണു ഗോർബച്ചോവിന്റെ മതം. അതെന്തിന്, ഒരുതരം തോൽവി സമ്മതിക്കലല്ലേ എന്നു ചിലർ ചോദിക്കുന്നതിൽ അത്ഭുതമൊന്നുമില്ല. യുദ്ധസന്നാഹങ്ങളിൽ മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതിക്കു മുൻതൂക്കം കൂടുതലായതല്ലേ ഈ തോൽവി സമ്മതിക്കലിനു കാരണം? അങ്ങനെയെങ്കിൽ പാശ്ചാത്യരാഷ്ട്രങ്ങളുടെ യുദ്ധബജറ്റ് കുറേക്കൂടി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതല്ലേ ലോകത്തിനു നല്ലത് എന്നും ചിലർ ചോദിക്കുന്നു.

ഇതിനു സമഗ്രമായ സമാധാനം പറയാൻ ഇവിടെ ശ്രമിക്കുന്നില്ല. ഗോർബച്ചോവിന്റെ ചിന്തയിൽ ചില ആശയങ്ങൾ മുൻപന്തിയിൽ നിൽക്കുന്നു. ഒന്ന്: സമരസന്നാഹങ്ങൾ നരവംശത്തിന്റെ ആത്മഹത്യയിലേക്കാണു നയിക്കുന്നതെന്നുള്ള ഏറെക്കുറെ ശരിയായ നിഗമനം. അതുകൊണ്ടു യുദ്ധസന്നാഹത്തിന്റെ അന്തരീക്ഷത്തിൽ നിന്നുതന്നെ ലോകത്തെ രക്ഷിച്ചെങ്കിലേ മനുഷ്യരാശിക്കു മാത്രമല്ല, ജീവനെന്ന പ്രതിഭാസത്തിനു തന്നെ, ഇപ്പോഴത്തെ പ്രതിസന്ധിയെ അതിജീവിക്കാനൊക്കൂ എന്ന സോവിയറ്റു കമ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ നിഗമനം യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളിന്മേൽ അധിഷ്ഠിതമാണെന്ന് നമുക്കു പറയാൻ കഴിയും.

മാത്രമല്ല, യുദ്ധത്തെ നരവംശത്തിന്റെ ആത്മഹത്യയാക്കിത്തീർക്കുന്ന പ്രതിഭാസം അണ്വായുധങ്ങൾ തന്നെ. അതുകൊണ്ട് അണ്വായുധങ്ങളെ പ്രപഞ്ചത്തിൽ നിന്നു തന്നെ ഉന്മൂലനം ചെയ്യണം. അതു രണ്ടായിരമാണ്ടോടെ സഫലമാകണം. ഇതിനു വേണ്ടുന്ന സത്വര നടപടികൾ ഉടനടി കൈക്കൊള്ളണം. ഇത് എല്ലാവരുടെയും ആവശ്യമാണ്. സോഷ്യലിസ്റ്റ് രാഷ്ട്രങ്ങളും മുതലാളിത്തരാഷ്ട്രങ്ങളും ഒരുപോലെ മുൻഗണന നൽകി അണ്വായുധങ്ങളെ ഉന്മൂലനം ചെയ്യണം. അതു സാധിക്കണമെങ്കിൽ യുദ്ധസന്നാഹങ്ങളുടെയും പരസ്പര സംഘർഷത്തിന്റെയും അന്തരീക്ഷം മാറണം. സഹവർത്തിത്വമനോഭാവത്തോടെ എല്ലാ രാഷ്ട്രങ്ങളും ഒരുമിച്ചു പ്രവർത്തിച്ചാലേ മനുഷ്യരാശിയുടെ ഭദ്രത സംരക്ഷിതമാകയുള്ളു. ഇതാണു ഗോർബച്ചോവിന്റെയും സോവിയറ്റ് കമ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെയും ചിന്തയിലെ പ്രഥമാശയം.

യുദ്ധസന്നാഹം

രണ്ടാമത്, യുദ്ധസന്നാഹങ്ങളുടെ അന്തരീക്ഷത്തിൽ സോഷ്യലിസത്തിനു പുരോഗമിക്കാനാവില്ലെന്നുള്ള നിഗമനമാണ്. യുദ്ധസാമഗ്രികളുടെ നിർമ്മാണത്തിനും വ്യാപാരത്തിനും വേണ്ടി വളരെയധികം ശ്രമവും വ്യയവും ചെയ്യുന്നതു മുതലാളിത്തവ്യവസ്ഥിതിക്കു താൽക്കാലികമായെങ്കിലും പ്രയോജനകരമാണ്. കാരണം, വിപണി വികസനമാണ് വിപണി വ്യവസ്ഥിതിയുടെ ജീവശ്വാസം. ഈ യുദ്ധവ്യയവും യുദ്ധായുധ വ്യാപാരവുമാണ് ഏറ്റവും വലിയ ആദായം നൽകുന്നത്. യുദ്ധവും യുദ്ധായുധവ്യാപാരവും കൊണ്ടല്ലാതെ വിപണി വികസിപ്പിക്കാൻ സാധിക്കും. എന്നാൽ ഇതത്ര എളുപ്പമല്ല; ലാഭകരവുമല്ല.

നേരേമറിച്ച്, സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥിതിക്ക് ആയുധദുർവ്യയവും ആയുധവ്യാപാരവും കണ്ഠകോടാലിയാണ്. കാരണം, മനുഷ്യന്റെ ജീവിതനിലവാരം ഉയർത്തുന്നതിനു സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന സകല പരിശ്രമങ്ങൾക്കും പ്രധാന പ്രതിബന്ധം ഈ ദുർവ്യയമാണ്. ഇതൊന്നില്ലാതാക്കാമെങ്കിൽ സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥിതിയിലെ ജീവിതനിലവാരത്തെ മുതലാളിത്ത രാഷ്ട്രങ്ങളിലുള്ളതിനേക്കാൾ മെച്ചവും ഉച്ചനീചത്വങ്ങളില്ലാത്തതുമാക്കാമെന്നാണു സോഷ്യലിസ്റ്റ് ചിന്ത. സമാധാനത്തിന്റെ അന്തരീക്ഷത്തിൽ സംഘർഷം കൂടാതെ മൽസരിച്ചാൽ സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥിതിക്കു മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതിയെ തോല്പിക്കാമെന്ന് അവർ ആത്മാർത്ഥമായി വിശ്വസിക്കുന്നു.

വർഗസമരം

വർഗസമരം പിന്നെയും തുടരേണ്ടിവരും. പക്ഷേ, അത് അണ്വായുധ വെടിക്കോപ്പുകളോടെയുള്ള സമരമായിരിക്കയില്ല. സമാധാനത്തിന്റെയും സഹവർത്തിത്വത്തിന്റെയും അന്തരീക്ഷത്തിൽ വർഗസമരം തുടരാതെ നിവൃത്തിയില്ല. അവസാനം തൊഴിലാളിവർഗം ജയിച്ചിട്ട് വർഗഭേദമില്ലാത്ത ഒരു സമൂഹം കെട്ടിപ്പടുക്കണം. ഒരു മുതലാളിക്ക് തന്റെ അദ്ധ്വാനം മൂലം സമൂഹത്തിനു വേണ്ടതു നൽകാനും ഒരു തൊഴിലാളിയുടെ അഭിമാനത്തോടെ ജീവിക്കാനും സാധിക്കണം. ഇതാണു സോഷ്യലിസ്റ്റ് ചിന്താപദ്ധതി.

മലയാളത്തിൽ സോഷ്യലിസത്തിനു സ്ഥിതിസമത്വവാദം എന്നു തെറ്റായി പേരുപറഞ്ഞുവരുന്നു. ഇതു പരിഭാഷയാണെങ്കിൽ 'സാമൂഹ്യവാദം' എന്നായിരിക്കണം. മനുഷ്യവ്യക്തി സമൂഹത്തിൽ ജനിക്കുന്നു; വളരുന്നു; മനുഷ്യനായിത്തീരുന്നു. സാമൂഹ്യമായി സംഘടിച്ചു പ്രകൃതിയെ അദ്ധ്വാനം കൊണ്ടും ഉപാധി (Tool) കൊണ്ടും കൈകാര്യം ചെയ്ത്, പ്രകൃതിയെ മാനുഷീകരിക്കയും സ്വയം മനുഷ്യപ്രകൃതിയെ കരുപ്പിടിപ്പിക്കയും ചെയ്യുന്ന സാമൂഹ്യജീവിയാണു മനുഷ്യൻ എന്ന തത്വമാണു സാമൂഹ്യ വാദത്തിന്റെ മൗലികമായ അടിസ്ഥാനം.

പെരിസ്ട്രോയിക്കയിൽ ഇതിനു വ്യത്യാസമൊന്നും വരുന്നില്ല. എന്നാൽ പ്രകൃതിയെ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സംഘടിതമായ മനുഷ്യത്തൊഴിലിന്റെ മാനുഷവൽക്കരണം സാധിക്കണമെങ്കിൽ മനുഷ്യാദ്ധ്വാനം കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ഉല്പന്നത്തിന്റെ ഒരു പങ്ക് മുതലാളി കൊണ്ടുപോയി അതു തൊഴിലാളിവർഗത്തെ ചൂഷണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഉപാധിയാക്കുന്ന പ്രസ്ഥാനം ഇല്ലാതാകണം. ഉത്പാദനമാദ്ധ്യമങ്ങൾ (means of production) മുതലാളിയുടേതായതുകൊണ്ടാണു മുതലാളിക്ക് അദ്ധ്വാനിക്കാതെ അന്യരുടെ അദ്ധ്വാനഫലം കരസ്ഥമാക്കാൻ സാധിക്കുന്നത്.

ഇത് ഇല്ലാതാക്കണമെങ്കിൽ ഉത്പാദനമാദ്ധ്യമങ്ങൾ മുഴുവൻ തൊഴിലാളിവർഗത്തിന്റെ ഉടമയിലാകണം എന്ന തത്വം സാമൂഹ്യവാദത്തിന്റെ രണ്ടാം നിലയിലെ തത്വമാണ്. ഇതിനുവേണ്ടിയാണ് ഇപ്പോൾ സോഷ്യലിസ്റ്റ് പുനഃസംഘടനയിൽ അല്പം ഭേദഗതി വരുത്തുന്നത്. അതായത്, ഉത്പാദന വ്യവസ്ഥിതിയുടെ ഒരു ഭാഗം വികസനത്തിന്റെ ഒരു ഘട്ടത്തിൽ വിപണി വ്യവസ്ഥിതിയിൽക്കൂടിത്തന്നെ വികസിക്കുവാൻ അനുവദിക്കുന്നതിൽ തെറ്റില്ല എന്നു ചൈനയും സോവിയറ്റ് യൂണിയനും ഒരുപോലെ സമ്മതിക്കുന്നു. ആ മേഖലയിൽ മാത്രം പരിമിതവും നിയന്ത്രിതവുമായ രീതിയിൽ ഉത്പാദനമാദ്ധ്യമങ്ങളുടെ ഉടമ സ്വകാര്യവ്യക്തികളുടെയോ ചെറിയ കമ്പനികളുടെയോ കൈയിൽ കൊടുത്താൽ, പൊതുവേയുള്ള വികസനത്തിന് അതു സഹായിക്കുമെന്നാണു സോവിയറ്റ് നേതൃത്വവും ചൈനീസ് നേതൃത്വവും ഇന്നു വിശ്വസിക്കുന്നത്. പരമാബദ്ധമെന്നു മാവോ വിശേഷിപ്പിച്ച ഒരു ചിന്തയാണ് ഇന്ന് അധികാരത്തിലിരിക്കുന്ന സോഷ്യലിസ്റ്റ് പാർട്ടികളിൽ പലതും സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്.

സാങ്കേതികജ്ഞാനം

പക്ഷേ, മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതി എന്നു പറയുന്നത് സോഷ്യലിസത്തിലേക്ക് ഒരു സമൂഹം കടക്കുന്നതിനു മുൻപുള്ള സമൂഹ വികസനത്തിന്റെ ഒരവശ്യ ഘട്ടമാണെന്നും പഴയ ഭൂവുടമ വ്യവസ്ഥിതി (feudalism) യിൽ നിന്നു സോഷ്യലിസത്തിലേക്കു നേരിട്ടു വഴിയില്ലെന്നുമുള്ളത് മാർക്സ് തന്നെ സമ്മതിക്കുന്ന കാര്യമാണ്. സോവിയറ്റ് യൂണിയനും ചൈനയും അങ്ങനെ മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതിയിൽ വേണ്ടത്ര വികസിക്കാതെ ഫ്യൂഡലിസത്തിൽ നിന്ന് ഏറെക്കുറെ നേരേ സോഷ്യലിസത്തിലേക്കു കുതിക്കാൻ ശ്രമിച്ചതിന്റെ ഫലമായി സാങ്കേതിക വിജ്ഞാനീയം വേണ്ടത്ര വികസിച്ചില്ല.

ചരിത്രത്തിൽ സാങ്കേതിക വിജ്ഞാനീയം പെട്ടെന്നു പുരോഗമിച്ചതു വിപണിവ്യവസ്ഥിതിയിൽ (market economy എന്നതിനു കമ്പോള സാമ്പത്തിക വ്യവസ്ഥിതി എന്നു ചിലർ പേർ വിളിക്കുന്നു) ക്കൂടിയാണ്. ആ വ്യവസ്ഥിതി കുറെയെങ്കിലും ഇല്ലാതെ സാങ്കേതിക വിജ്ഞാനീയം (technology) വേണ്ടത്ര വളരുകയില്ല എന്ന് മാർക്സ് സമ്മതിക്കുമായിരുന്നോ എന്നു സംശയമാണ്. മാവോ തീർച്ചയായും സമ്മതിക്കുകയില്ലായിരുന്നു. ചൈനയിലെയും സോവിയറ്റ് യൂണിയനിലെയും ചിന്തകന്മാർ ഇപ്പോൾ പറയുന്നതു വെറും സൈദ്ധാന്തിക കടുംപിടിത്തം (ideological dogmatism) കൊണ്ടുമാത്രം സമൂഹത്തെ നയിക്കാനോ വികസിപ്പിക്കാനോ ഒക്കുകയില്ലെന്നും പ്രയോഗവും ചിന്തയും (practice and theory) തമ്മിലുള്ള ദ്വന്ദ്വാത്മക ബന്ധം (dialectical relation) മറന്നാൽ സൈദ്ധാന്തിക കടുംപിടിത്തം അപകടത്തിൽ ചാടിക്കുമെന്നുമാണ്.

പ്രായോഗികാനുഭവത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ സിദ്ധാന്തത്തിനു തുടർച്ചയായ മാറ്റങ്ങൾ വന്നുകൊണ്ടിരിക്കണമെന്ന ശാസ്ത്രതത്വം സ്റ്റാലിന്റെയും മാവോയുടെയും കാലത്തു മറന്നതാണ് രണ്ടു സമൂഹങ്ങളും ഇന്നനുഭവിക്കുന്ന സാമ്പത്തിക പ്രാതികൂല്യങ്ങൾക്കു കാരണം എന്ന വാദം പണ്ടു പരിഷ്ക്കരണവാദം (revisionism) എന്നു പേരു പറഞ്ഞ് സോവിയറ്റ് പാർട്ടി പുച്ഛിച്ചിരുന്ന ചിന്താഗതിയുടെ പുതിയ രൂപം മാത്രമാണെന്നു വിമർശകർ പറയുന്നു. സോഷ്യലിസത്തിനകത്തു ലാഭോദ്ദേശ്യവും (profit motive) ഉത്പാദന മാദ്ധ്യമങ്ങളുടെ സ്വകാര്യഉടമയും (private ownership of the means of production) പ്രവേശിപ്പിച്ചാൽ സോഷ്യലിസത്തിന്റെ അടിത്തറ മാന്തുകയാണ് എന്ന് വിമർശകർ കരുതുന്നു.

നമ്മെ ബാധിക്കുന്നു

അന്താരാഷ്ട്രതലത്തിൽ വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വ്യതിയാനങ്ങളും കോളിളക്കങ്ങളും ഭാരതത്തിലെ സാധാരണക്കാരനെ ബാധിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളാണ്.

ഒന്നാമത്, ആഗോള യുദ്ധസന്നാഹത്തിന് അവസാനമുണ്ടാക്കുകയെന്നതു നമ്മെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അതിപ്രധാനമാണ്. കാരണം, നമ്മുടെ പ്രധാനപ്പെട്ട ആഭ്യന്തര പ്രശ്നങ്ങളെല്ലാം അന്താരാഷ്ട്ര സമരസന്നാഹവുമായി അടുത്ത ബന്ധമുള്ളവയാണ്. ഉദാഹരണത്തിനു പഞ്ചാബ് പ്രശ്നമെടുക്കൂ. ആരാണ് ഈ ഭീകരപ്രവർത്തകരെ പരിശീലിപ്പിച്ച് ഇങ്ങോട്ടയയ്ക്കുന്നത്?

യുവാക്കളെ മനംമയക്കി, കൊല്ലാനും ചാകാനും പഠിപ്പിച്ച്, ഇങ്ങോട്ടു വിട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിന്റെ പിറകിൽ അന്താരാഷ്ട്രീയ രാഷ്ട്രീയമുണ്ട്. ഇന്ത്യ അമേരിക്കയോടും മറ്റു പാശ്ചാത്യ മുതലാളിത്ത രാഷ്ട്രങ്ങളോടും ഉള്ളതിനേക്കാൾ കൂടുതലായി സോവിയറ്റ് യൂണിയനുമായി സാമ്പത്തിക രാഷ്ട്രീയ ബന്ധങ്ങളിലേർപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുവെന്നും അങ്ങനെയുള്ള ഇന്ത്യയെ അട്ടിമറിച്ചു പാശ്ചാത്യ മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതിയോടു കൂടുതൽ സഹകരിക്കുന്ന ഒരു നേതൃത്വവും ഭരണകൂടവും ഇവിടെ ഉണ്ടാക്കണം എന്നുമുള്ള ആ വ്യവസ്ഥിതിയുടെ മനോഭാവം അതിന്റെ പിറകിലുണ്ട്. ഇപ്പോഴത്തെ ഇന്ത്യൻ സാമ്പത്തിക വ്യവസ്ഥിതി മൗലികമായി അന്താരാഷ്ട്ര വിപണിവ്യവസ്ഥിതിയുടെ ഒരു ഭാഗമാണ്. പക്ഷേ, നമ്മുടെ ആഭ്യന്തരവ്യവസ്ഥിതി അങ്ങനെയുള്ളതാണെങ്കിലും വിദേശീയ നയത്തിലും അന്താരാഷ്ട്രീയ നയത്തിലും നമ്മുടെ അഭിപ്രായവും സോവിയറ്റ് യൂണിയന്റെ അഭിപ്രായവും തമ്മിലാണു കൂടുതൽ യോജിച്ചു പോകുന്നത്.

നമുക്കു ചുറ്റുമുള്ള പാക്കിസ്ഥാൻ, ശ്രീലങ്ക, ബംഗ്ലാദേശ് മുതലായ രാജ്യങ്ങൾ അമേരിക്കൻ സമരസന്നാഹങ്ങളെ നാം ചെയ്യുന്നത്ര എതിർക്കുന്നില്ല. നമ്മേക്കൂടി അവരെപ്പോലെയാക്കാനും ചേരിചേർക്കാനുമാണു മുതലാളിത്ത രാഷ്ട്രങ്ങൾ ശ്രമിക്കുന്നത്.

ഭീകരപ്രവർത്തനം

എന്നാൽ സോഷ്യലിസ്റ്റ് രാഷ്ട്രങ്ങൾ തങ്ങളുടെ ശത്രുക്കളല്ലെന്നും അന്താരാഷ്ട്രീയ പ്രശ്നങ്ങൾക്കു യുദ്ധം കൊണ്ടു പരിഹാരമുണ്ടാക്കാനാവില്ലെന്നും മുതലാളിത്ത രാഷ്ട്രങ്ങൾ സമ്മതിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ നമുക്ക് ആഭ്യന്തരഭീകരപ്രവർത്തനങ്ങളെ നിയന്ത്രണത്തിലാക്കാൻ സാധിക്കുമെന്നു തീർച്ചയാണ്.

ഭാരതം യുദ്ധസന്നാഹത്തിനായി ചെലവാക്കുന്ന തുക ഭീമമെന്നു വിശേഷിപ്പിക്കാതിരിക്കാൻ സാധ്യമല്ല. മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതിയുടെ പ്രധാന ആദായമാർഗങ്ങളിലൊന്നു നമ്മുടെ രാജ്യരക്ഷാ ബജറ്റാണ്. നമ്മുടെ നാട്ടിലെ നാറുന്ന രാഷ്ട്രീയത്തെ തീറ്റിപ്പോറ്റുന്നതിൽ ആ ബജറ്റിനു വലിയ പങ്കുണ്ടെന്നു ബോഫോഴ്സ് കുഴപ്പം മാത്രമല്ല തെളിയിക്കുന്നത്.

അന്താരാഷ്ട്ര വ്യവസ്ഥിതിയിൽ സമാധാനത്തിന്റെ ആത്മാവു പ്രവേശിച്ചാൽ സമരസന്നാഹത്തിന്റെ അന്തരീക്ഷം മാറി പാക്കിസ്ഥാൻ പോലെയുള്ള രാഷ്ട്രങ്ങളുമായി സഹവർത്തിത്വവും സാഹോദര്യവും സഹകരണവും പുലർത്തുവാൻ നമുക്കു സാധിക്കും. നമ്മുടെ രാജ്യരക്ഷാ ബജറ്റും കാര്യമായി വെട്ടിച്ചുരുക്കി ആ തുകയും കഴിവും ഗ്രാമീണവികസനത്തിനായി ഉപയോഗിക്കാം.

പ്രബുദ്ധരാക്കണം

നമ്മുടെ സങ്കര സാമ്പത്തിക വ്യവസ്ഥിതിക്ക് (mixed economy) ഇതുകൊണ്ടു കാര്യമായ വ്യത്യാസങ്ങളുണ്ടാകാം. ഇപ്പോൾ നമുക്കുള്ളതു തത്വത്തിൽ സോഷ്യലിസവും പ്രയോഗത്തിൽ ക്യാപ്പിറ്റലിസവുമാണല്ലോ. പൊതുമേഖലയിൽ നാം മുടക്കുന്ന മുതലിന്റെ പോലും പ്രയോജനം അധികമുണ്ടാകുന്നത് സ്വകാര്യ മേഖലയിലെ കൊച്ചു മുതലാളിമാർക്കാണ്.

ഈ നിലയൊന്നു മാറിയിട്ടു ജനാധിഷ്ഠിതമായ ഒരു സാമൂഹ്യവ്യവസ്ഥിതി ഇവിടെ ഉണ്ടാക്കുവാൻ വേണ്ടി രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികൾ ജനങ്ങളെ പ്രബുദ്ധരാക്കി സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പരിപാടിയിലേക്കു പ്രവേശിച്ചാൽ നമ്മുടെ പാവപ്പെട്ടവർക്കും ഗ്രാമീണർക്കും പ്രത്യാശയ്ക്കു വഴിയുണ്ടാകും; അന്തസ്സോടും അഭിമാനത്തോടും കൂടി തങ്ങളുടെ ഭാവി കരുപ്പിടിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള സംഘടിതപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു രൂപംകൊടുക്കാൻ ജനങ്ങൾക്കു സാധിക്കും. അന്താരാഷ്ട്രീയ അന്തരീക്ഷം ശാന്തമായി, മുതലാളിത്ത രാഷ്ട്രങ്ങളുടെ അട്ടിമറി പ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് അറുതിയുണ്ടായി, അണ്വായുധങ്ങൾ ഭൂതലത്തിൽ നിന്ന് വിപാടനം ചെയ്തു കഴിഞ്ഞ ഒരു സ്ഥിതിയിൽ നമുക്കു സർവോദയത്തിനും സർവ നന്മയ്ക്കുമുള്ള ഒരു പരിപാടി ആവിഷ്കരിക്കാനും നടപ്പിൽ വരുത്തുവാനും കൂടുതൽ സാദ്ധ്യതയുണ്ടാകും.

മുതലാളിത്തവ്യവസ്ഥിതിയാകുന്ന അസ്തിവാരത്തിന്മേൽ അല്പം സോഷ്യലിസം ചേർത്ത വ്യവസ്ഥിതിയാണ് ഇന്നു നമുക്കുള്ളത്. ഒരു സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥിതിയുടെ അസ്തിവാരത്തിന്മേൽ അല്പം മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതിയെക്കൂടി ഉൾക്കൊള്ളാനുള്ള പദ്ധതിയാണു ചൈനയുടെയും സോവിയറ്റ് യൂണിയന്റേതും. രണ്ടിലും പ്രശ്നങ്ങളും പ്രാതികൂല്യങ്ങളും ധാരാളമുണ്ട്.

സാങ്കേതികവിജ്ഞാനീയ വികസനത്തിൽ നാം ചൈനയുടെ വളരെ പിറകിലല്ല. ചില കാര്യങ്ങളിലെങ്കിലും ചൈനയെയും സോവിയറ്റ് യൂണിയനെപ്പോലും കവച്ചു വയ്ക്കുവാനും നമുക്കു സാധിക്കുന്നുണ്ട്. ഉപഭോക്താക്കൾക്കുള്ള ഉല്പന്നങ്ങളുടെ ഉത്പാദനത്തിൽ (Consumer Commodity Production) നമ്മുടെ സാങ്കേതിക വിജ്ഞാനത്തിന്റെ കുറവുകൊണ്ടല്ല പ്രത്യുത, നീതി നടപ്പില്ലാത്തതുകൊണ്ടാണു നമുക്കു പ്രശ്നമുള്ളത്.

ജനക്ഷേമത്തിനു വേണ്ടി പ്രയത്നിക്കുന്നതും ജനനേതൃത്വത്തിലുള്ളതുമായ ഒരു സാമൂഹ്യവ്യവസ്ഥിതി കെട്ടിപ്പടുക്കുന്നതിനുള്ള പ്രഥമ ഘട്ടത്തിലേക്കു പോലും ഭാരതം ഇനിയും പ്രവേശിച്ചിട്ടില്ല.

നമുക്കും വേണം

ചൈനയെയോ സോവിയറ്റ് യൂണിയനെയോ അനുകരിക്കേണ്ട ആവശ്യം നമുക്കില്ല. ഭാരതത്തിന്റെ ചരിത്രപശ്ചാത്തലവും വ്യവസ്ഥിതിയുടെ പ്രത്യേകതയും കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ടുള്ള ഒരു സമീപനത്തിനേ ഇവിടെ പ്രസക്തിയുള്ളൂ. എല്ലാ മനുഷ്യരും അന്തസ്സോടും അഭിമാനത്തോടും കൂടി തൊഴിലെടുത്ത്, സർഗാത്മകമായ സാമൂഹ്യപ്രക്രിയകളിലും സംസ്ക്കാര സൃഷ്ടിയിലും പങ്കെടുത്ത്, സമാധാനത്തിലും നീതിയിലും സുഭദ്രതയിലും അധിഷ്ഠിതമായി ജീവിക്കാൻ സാധിക്കുന്ന ഒരു വ്യവസ്ഥിതിയാണു നമുക്കും വേണ്ടത്.

പക്ഷേ, അതു ഗവൺമെന്റ് ഉണ്ടാക്കി നമുക്കു തരുമെന്നു പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതു വലിയ അബദ്ധമാണ്. ജനങ്ങൾക്കു

പ്രബുദ്ധത നൽകി, ഇന്നത്തെ ഉച്ചനീചത്വങ്ങളുടെ കാരണങ്ങൾ കണ്ടുപിടിക്കാൻ അവരെ സഹായിച്ച്, അവർക്കു സ്വന്തം ഭാവി കരുപ്പിടിക്കുവാനുള്ള വ്യവസ്ഥിതി സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിയണം. നമ്മുടെ ഇന്നത്തെ രാഷ്ട്രീയം മുഴുവൻ ഗവൺമെന്റിനെ ചുറ്റിപ്പറ്റിയുള്ളതാണ്. അതിൽ നമ്മുടെ ശ്രദ്ധ മുഴുവൻ ചെലുത്തുമ്പോൾ ജനങ്ങളുടെ കാര്യം ചിന്തിക്കാനാളില്ലാതെ പോകുന്നു. ജനങ്ങളുടെ പ്രബുദ്ധതയെയും ജനങ്ങളുടെ സംഘടിത സർഗാത്മക പ്രവർത്തനങ്ങളെയും ചുറ്റിപ്പറ്റിയുള്ള ഒരു പുതിയ രാഷ്ട്രീയമാണു നമുക്കാവശ്യം. കമ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടികൾ പോലും അക്കാര്യത്തിൽ ഉദാസീനതയാണു കാണിക്കുന്നത്. മറ്റു പാർട്ടികളുടെ കാര്യം പറയാനുമില്ല.

ഗവൺമെന്റ്, ഭരണാധികാരം ഇവയെ അധികരിച്ചുള്ള രാഷ്ട്രീയത്തെ കുറെയൊക്കെ അവഗണിച്ച്, ജനപ്രബുദ്ധതയേയും ജനക്ഷേമത്തേയും സംഘടിച്ച ജനതയേയും അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയ ഒരു പുതിയ രാഷ്ട്രീയമാണു ഭാരതത്തിൽ ഇന്ന് ഏറ്റവും ആവശ്യം.

(ഭാഷാപോഷിണി, 1989)

2

സോഷ്യലിസവും മാർക്സിസവും

എന്റെ സുഹൃത്തായ പ്രൊഫ. ഇർഫാൻ ഹബീബിന്റെ ലേഖനം കൗതുകത്തോടെ തന്നെ വായിച്ചു. മാർക്സിസ്റ്റ് ചിന്താരീതിയിൽ "സോഷ്യലിസം" എന്ന പ്രതിഭാസത്തെ എങ്ങനെ കാണുന്നു, എന്തുകൊണ്ടു യൂറോപ്പിൽ അതു പരാജയപ്പെട്ടു എന്നതാണ് പ്രതിപാദ്യവിഷയം.

മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതി തകർന്നു കഴിയുമ്പോൾ ശരിയായ കമ്യൂണിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥിതി നടപ്പിൽ വരുന്നതു വരെ നിലനില്ക്കുന്ന ഈ സോഷ്യലിസ്റ്റ് സാമൂഹ്യ സാമ്പത്തിക വ്യവസ്ഥിതി, സമൂഹ വികസനത്തിലെ ഒരവശ്യ ഘട്ടമാണ് എന്ന് മാർക്സിസം പഠിപ്പിക്കുന്നു. കമ്യൂണിസം നടപ്പിൽ വന്നു കഴിയുമ്പോൾ ചൂഷകവർഗം നിശ്ശേഷം ഇല്ലാതായിപ്പോകുന്നു. എന്നാൽ സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥിതി നടപ്പിൽ വരുന്ന രാജ്യത്ത് അവിടത്തെ മുതലാളി വർഗത്തിന്റെ മുതൽ മുഴുവൻ ജനങ്ങളുടേതായിത്തീരുന്നുവെങ്കിലും മറ്റു രാഷ്ട്രങ്ങളിൽ മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതി നിലനില്ക്കുന്നിടത്തോളം കാലം, സോഷ്യലിസ്റ്റ് രാജ്യങ്ങൾക്കകത്ത് വർഗസമരം നിലച്ചുവെങ്കിലും രാഷ്ട്രങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തിൽ വർഗസമരം നിലനിൽക്കുക തന്നെ ചെയ്യുന്നു.

സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥിതിയിൽ ജന്മിയും മുതലാളിയും ഇല്ലാതായിത്തീരുന്നതോടെ, സ്വകാര്യാദായം, പാട്ടം മുതലായതൊക്കെ ഇല്ലാതായിട്ട്, മുൻപ് ജന്മിയും മുതലാളിയും സ്വായത്തമാക്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന "അധിക അദ്ധ്വാനവും" (Surplus labour) അഥവാ അധിക വേലയുടെ മൂല്യവും, തൊഴിലാളിക്ക് ലഭിക്കുന്ന വേതനവും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം സമൂഹത്തിന് ലഭിക്കുന്നു. സമൂഹം അത് ഒന്നുകിൽ തൊഴിൽ ചെയ്യുന്നവർക്ക് അധികവേതനമായോ സാമൂഹ്യസേവനങ്ങളായോ വിതരണം ചെയ്യുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ ഉല്പാദനോപകരണങ്ങൾ (Means of production) പുതുക്കാനും വികസിപ്പിക്കാനും ഉപയോഗിക്കുന്നു. കുറെയൊക്കെ ഭരണചെലവായും എടുക്കുന്നു.

രണ്ടാമത്, മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതിയിൽ കേന്ദ്രീകൃത ആസൂത്രണം (central planning) ഇല്ലാത്തത് മൂലം കുഴഞ്ഞു കിടന്നിരുന്ന സാമൂഹ്യ ഉൽപാദനം സോഷ്യലിസത്തിൽ കൂടുതൽ ക്രമീകൃതവും കാര്യക്ഷമവുമായിത്തീരുന്നു.

മൂന്നാമത്, സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥിതിയിൽ ശാസ്ത്രവും സാങ്കേതിക വിജ്ഞാനവും അനുക്രമം പുരോഗമിക്കുന്നതു കൊണ്ട് ഉല്പാദനത്തിന്റെ കാര്യക്ഷമതയും അനുദിനം വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിന്റെ ഫലമായി തൊഴിലാളിയുടെ ജീവിതനിലവാരം അനുദിനം ഉയർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

ഇതാണ് തത്വത്തിൽ സോഷ്യലിസം – മാർക്സും എംഗൽസും ലെനിനും വിഭാവനം ചെയ്ത മാർക്സിസ്റ്റ് സോഷ്യലിസം. പക്ഷേ, ഈ തത്വങ്ങൾ പൂർണമായും പ്രയോഗത്തിൽ വരുത്തുവാൻ യൂറോപ്യൻ സോഷ്യലിസത്തിനു സാധിച്ചില്ല. അതുകൊണ്ട് യൂറോപ്പിലെ സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥിതികളിൽ ഉല്പാദന കാര്യക്ഷമത വർദ്ധിക്കുന്നതിന് പകരം ഉല്പാദനരീതി ഭരണകൂട (State) മുതലാളിത്തവും ഉല്പാദനം ഗവൺമെന്റ് കുത്തകയുമായിത്തീർന്നതിന്റെ ഫലമായി ജീവിതനിലവാരം താഴോട്ട് പോയി വ്യവസ്ഥിതി തന്നെ അധഃപതിച്ചു എന്നാണ് ഇർഫാൻ ഹബീബിന്റെ വാദം. സോവിയറ്റു യൂണിയൻ സാങ്കേതിക വിജ്ഞാനീയത്തിൽ ബഹിരാകാശ മണ്ഡലത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വലിയ പുരോഗതിയും വിഭവോല്പാദനോപകരണങ്ങളുടെ സാങ്കേതികാധുനികീകരണത്തിൽ വലിയ പരാജയവുമാണ് നേടിയത്. അതുകൊണ്ട് ഉല്പാദനം ആദ്യഘട്ടത്തിൽ അത്ഭുതാവഹമാം വിധം തന്നെ അഭിവൃദ്ധി പ്രാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. പിന്നീട് താഴോട്ടു പോയതിന്റെ ഫലമായി തൊഴിലാളിയുടെ ജീവിത നിലവാരം ഉയർത്തുവാൻ വേണ്ടത്ര സാധിച്ചില്ല എന്നുള്ളതും പരമാർത്ഥം തന്നെ.

സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥിതി അതിനുള്ള പ്രവർത്തന സാമഗ്രികൾ യഥാവിധം ഉപയോഗിക്കാതിരുന്നതുകൊണ്ടാണോ അതിന് പരാജയമുണ്ടായത്? അതോ ഉന്നതവും ഉദാത്തവുമായ ഒരു പ്രത്യയശാസ്ത്ര ചിന്താരീതി കാഡറുകളിൽക്കൂടെ തൊഴിലാളിവർഗത്തിന്നിടയിൽ വളർത്തിയെടുക്കുന്നത് നിലനിർത്താൻ കഴിയാതെപോയതു കൊണ്ടാണോ?

ഈ രണ്ടു ചോദ്യങ്ങളുടെയും സമാധാനം "അതെ" എന്നു തന്നെയാണ്. യൂറോപ്യൻ സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥിതികൾ താഴോട്ടുപോയതിന് ഒന്നോ രണ്ടോ അല്ല, പല കാരണങ്ങളുണ്ടെന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം. ആ പല കാരണങ്ങളിൽ ചിലത് മേൽസൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ഒരിക്കൽക്കൂടെ എടുത്തു പറയട്ടെ.

1. ഉൽപാദനം നൂറു ശതമാനവും ഗവൺമെന്റ് കുത്തകയാകുന്നത് നല്ലതല്ലെന്ന് അനുഭവം കൊണ്ട് വ്യക്തമായി. അതുകൊണ്ട് ഉല്പാദനം സ്വകാര്യസ്വത്തുടമകളുടെ നിയന്ത്രണത്തിനു വിട്ടുകൊടുക്കണമെന്ന് ആർത്ഥമാകുന്നില്ല. വ്യത്യസ്ത സഹകരണ സംഘങ്ങൾ വിശ്വാസത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഉല്പാദനോപകരണങ്ങൾ വികേന്ദ്രീകൃത

മായിട്ടെങ്കിലും കേന്ദ്രീകൃത ആസൂത്രണത്തിൻ കീഴിൽ നിലനിർത്തുന്ന ബഹുമുഖ വ്യവസ്ഥ എന്നത് അടുത്ത കാലത്ത് പലരും ശുപാർശ ചെയ്യുന്നുണ്ട്. തദ്ദേശീയ സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ കയ്യിൽ ഉല്പാദനോപകരണങ്ങൾ ഏല്പിച്ചു കൊടുക്കുന്നത് അവ മേൽപടി സംഘങ്ങളുടെ സ്വകാര്യസ്വത്തായിത്തീരാൻ വേണ്ടിയല്ല, പ്രത്യുത ട്രസ്റ്റായിട്ടാണ്. ഒരു തദ്ദേശീയ സഹകരണസംഘം അതിന്റെ ഉല്പാദനോപകരണങ്ങളെ ദുരുപയോഗപ്പെടുത്തിയാൽ അതിനെ നിയന്ത്രിക്കുവാനുള്ള അധികാരം തദ്ദേശീയ പാർട്ടിക്കും കേന്ദ്രാധികാരികൾക്കും ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്ന് മാത്രമല്ല, ഓരോ സഹകരണസംഘത്തിനും അവർ ഇന്നത് ഇത്രമാത്രം ഉല്പാദിപ്പിക്കണമെന്നുള്ള നിർദേശവും കേന്ദ്ര ആസൂത്രണാധികാരികളിൽ നിന്നു തന്നെ വരണം. അതേസമയം തന്നെ ഉല്പാദനം സംബന്ധിച്ച പല തീരുമാനങ്ങളെടുക്കുന്നതിനും ഉൽപാദനോപകരണങ്ങളെ ആധുനികീകരിക്കാനും അവയെ കാര്യക്ഷമമായി ഉപയോഗിക്കുവാനുമുള്ള ചുമതല തദ്ദേശീയ സഹകരണസംഘത്തിൽ തന്നെ നിക്ഷിപ്തമായിരിക്കണം.

ഇക്കാര്യത്തിൽ സോവിയറ്റു യൂണിയനിൽ 1989 -ൽ ആരംഭിച്ച സാമ്പത്തിക പരിഷ്കാരങ്ങൾ വേണ്ടവിധം നിയന്ത്രിക്കുവാൻ ഗോർബച്ചേവ് ഗവൺമെന്റിന് സാധിക്കാതെ പോയതാണ് സോഷ്യലിസത്തിന്റെ പരാജയത്തിന്റെ പ്രധാന കാരണങ്ങളിലൊന്ന്.

ഏതായാലും ഭാവിസോഷ്യലിസത്തിൽ ഉല്പാദനം ഗവൺമെന്റു കുത്തകയാക്കുന്നത് ഒട്ടും അഭിലഷണീയമല്ലെന്ന് തെളിഞ്ഞു കഴിഞ്ഞു.

2. നവവർഗം

മാർഷൽ ടിറ്റോയോടൊപ്പം യൂഗോസ്ലാവിയയുടെ വൈസ് പ്രസിഡണ്ടായിരുന്നിട്ട് പിന്നീട് ടിറ്റോ ജയിലിലിട്ട മിലോവൻ ജീലാസിന്റെ 'നവവർഗം' എന്ന കൃതിയെപ്പറ്റി ഇർഫാൻ ഹബീബ് പ്രതിപാദിക്കുന്നുണ്ട്. 1954 -ൽ പുറത്തിറങ്ങിയ ഈ പുസ്തകത്തിൽ പറയുന്നത് മുതലാളി – ജന്മി വർഗങ്ങളെ തകർത്തതിനു ശേഷം പാർട്ടിയുടെയും ഗവൺമെന്റിന്റേയും സാരഥ്യം വഹിക്കുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥമേധാവികൾ തൊഴിലാളിവർഗത്തെ ചൂഷണം ചെയ്യുകയും അടിച്ചമർത്തുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു പുതിയ "മർദക വർഗ"മായി ഉദയം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നാണ്. ഈ ആശയത്തെ ചൈനായിലെ മൗ സെ ദോങ്ങും തന്റെ സ്വന്തം ഭാഷയിൽ അവതരിപ്പിച്ചു. തൊഴിലാളിവർഗത്തിന്റെ ഒരു ചെറിയ അംശം പാർട്ടിയേയും ഗവൺമെന്റിനേയും നയിക്കുവാൻ വേണ്ടി നിയുക്തരാകുമ്പോൾ അവരുടെ കൈയിൽ വന്നുചേരുന്ന അധികാരശക്തിയെ അവർ പലപ്പോഴും ഉത്തരവാദിത്വബോധത്തോടെ ജനതാല്പര്യങ്ങൾക്കു വേണ്ടി വിനിയോഗിക്കുന്നില്ല. ഈ ആരോപണത്തിന് കുറെയൊക്കെ അടിസ്ഥാനമുണ്ടെന്നുള്ളത് നമുക്ക് അനുഭവത്തിൽ നിന്നു അറിയാവുന്നതാണ്.

ക്രിസ്തീയ മതത്തിൽ പോലും ആദിയിലേ ഉണ്ടായ ഒരു പ്രശ്നമാണിത്. ഉള്ളവരിൽ നല്ലവരെ തെരഞ്ഞെടുത്ത് ഭരണനേതൃത്വം നല്കണമെന്നും, അവർ ക്രിസ്തുവിന്റെ രീതിയിൽ സ്വയംപരിത്യാഗ ജീവിതം നയിച്ച്, സ്വന്തം താല്പര്യങ്ങളെ അധികം കണക്കാക്കാതെ, ധനാർജനത്തേയും അധികാരത്തേയും പറ്റി ചിന്തിക്കാതെ, ജനക്ഷേമത്തിനു വേണ്ടി മാത്രം, പ്രവർത്തിക്കുന്നവരായിരിക്കണമെന്നാണ് ക്രിസ്തുമതത്തിലെ അടിസ്ഥാന തത്വം. ആട്ടിടയന്മാർ ആടുകളെ കൊന്നുതിന്നുന്നവരും ആടുകൾക്കുള്ള ഭക്ഷണം വിറ്റ് മുതൽ കൂട്ടുന്നവരും ആയിത്തീരുമ്പോൾ ആട്ടിൻപറ്റം അധോഗതിയിലേക്ക് പോകുന്നുവെന്നാണ് ക്രിസ്തീയാനുശാസനം. പക്ഷേ, പ്രയോഗത്തിൽ ക്രിസ്തു മതത്തിലുണ്ടായ അനുഭവം, നല്ലയാളുകൾ പോലും അധികാരത്തിൽ വരുമ്പോൾ അധികാരം ദുരുപയോഗപ്പെടുത്തുന്നു എന്നതാണ്. അത് അന്നെന്നപോലെ ഇന്നും ഉള്ളതാണ്.

കമ്യൂണിസത്തിലേയും പ്രധാന പ്രശ്നം ഇതു തന്നെ. ഇരുപത് വർഷങ്ങൾക്കു മുൻപ് ഞാൻ പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയോടു പറഞ്ഞ തത്വമാണിത്. സ്വയം പരിത്യാഗത്തിലും രക്തസാക്ഷിത്വത്തിലും ഉടലെടുത്ത ക്രിസ്തീയസഭയുടെ നേതൃത്വം ഏതാനും തലമുറകൾക്കുള്ളിൽ സ്വാർത്ഥമോഹികളും അധികാര കാംക്ഷികളും ദ്രവ്യാഗ്രഹികളുമായിത്തീർന്നത് ഒരു ചരിത്രയാഥാർത്ഥ്യമാണ്.

കമ്യൂണിസത്തിന്റെ കേരള ചരിത്രം പരിശോധിക്കുമ്പോഴും ഇതു കാണുന്നു. എ. കെ. ജി. യെയും ഇ. എം. എസിനെയും സി. അച്യുതമേനോനെയും, എം. എൻ. ഗോവിന്ദൻനായരെയും പോലുള്ള അനേകം ത്യാഗശീലന്മാർ അതിന്ന് നേതൃത്വം കൊടുത്തതുകൊണ്ടാണ്, തൊഴിലാളി വർഗത്തിന്റെ മാത്രമല്ല, ഇടത്തരക്കാരിൽ പലരുടെയും സ്നേഹബഹുമാനങ്ങൾ ആർജിക്കുവാനും കേരളത്തിൽ വ്യാപകമായി വികസിക്കുവാനും കമ്യൂണിസത്തിന് കഴിഞ്ഞത്. അധികാരത്തിൽ വരുന്ന സമയത്തും ആ ത്യാഗശീലവും സേവന മനഃസ്ഥിതിയും അച്ചടക്കവും അവിടെയുണ്ടായിരുന്നു. കുറേ നാൾ അധികാരം ജനസമ്മതിയോടെ കയ്യിൽ വച്ചിരുന്ന ശേഷം കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റും അതിനു പിറകിലുള്ള സ്വകാര്യ താല്പര്യങ്ങളും ഒന്നുചേർന്ന് ആ ജനായത്ത ഗവൺമെന്റിനെ ജനായത്ത ഭരണത്തിന് ചേരാത്ത വിധത്തിൽ അടിച്ചിറക്കി. അതു കഴിഞ്ഞ് വീണ്ടും ജനങ്ങൾ ജനായത്ത രീതിയിൽ തന്നെ ഇടതുപക്ഷത്തെ അധികാരത്തിൽ കൊണ്ടുവന്നു. ഇന്ന് ആ പൊതുജന പിന്തുണയ്ക്ക് കാര്യമായ ക്ഷതം ഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതിന്നുള്ള പ്രധാന കാരണം കാഡറുകളുടെ ബലഹീനതയാണെന്നതിനെക്കുറിച്ച് എനിക്ക് സംശയമില്ല.

സോവിയറ്റ് യൂണിയനിലും സംഭവിച്ചത് ഇതു തന്നെ. കേരളത്തിന്റെ നൂറിരട്ടി ഉല്പാദനമുള്ള ഭീമമായ ഒരു രാഷ്ട്രശക്തിയാണ് സി. പി. എസ്. യു. കാഡറുകളുടെ കയ്യിൽ കിട്ടിയത്. ആ കാഡറുകളുടെ അക്ഷീണയത്നം മൂലമാണ് രണ്ടു മൂന്ന് വലിയ കാര്യങ്ങൾ സോവിയറ്റു യൂണിയന് സാധിച്ചത്. ഒന്നാമത് ജനക്ഷേമത്തിന് വേണ്ടിയുള്ള "പൂർണ്ണ തൊഴിലുള്ള" ഒരു സാമൂഹ്യസാമ്പത്തിക രാഷ്ട്രീയ വ്യവസ്ഥിതി കെട്ടിപ്പടുത്തു. രണ്ടാമത്, ഫാസിസവുമായുള്ള സംഘർഷത്തിൽ വിജയം പ്രാപിച്ച് സ്വന്തം സ്വാതന്ത്ര്യം സംരക്ഷിക്കുക മാത്രമല്ല, പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങളുടെ സ്വാതന്ത്ര്യം കൂടെ സംരക്ഷിക്കുവാൻ സഹായിച്ചു. മൂന്നാമത്, ഒന്നാംകിടയിലുള്ള, ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക വിജ്ഞാനീയത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായിട്ടുള്ള, ഒരു ഉഗ്രൻ വ്യാവസായിക വ്യവസ്ഥിതി കെട്ടിപ്പടുത്തു. ശ്രമത്തിന്റെ അധികഭാഗവും ആയുധനിർമാണത്തിലും ബഹിരാകാശ ഗവേഷണത്തിലും, ചെറിയഭാഗം മാത്രം ഉപഭോക്താക്കൾക്കാവശ്യമായ വിഭവോല്പാദന

ത്തിലും ചെലവഴിച്ചു എന്ന വിമർശനം കണക്കിലെടുത്തു കൊണ്ടു തന്നെ, സാർ ചക്രവർത്തിയുടെ കാലത്തുണ്ടായ വ്യാവസായിക പുരോഗതിയുമായി താരതമ്യ വിവേചനം ചെയ്യുമ്പോൾ, വ്യാവസായിക തലത്തിൽ വലിയ ഒരു നേട്ടം തന്നെയായിരുന്നു അത്. കാർഷിക തലത്തിലും സേവന തലത്തിലും അത്രയും തന്നെ വിജയമുണ്ടായില്ല എന്നത് സത്യം തന്നെ.

പക്ഷേ ഇതിനെല്ലാം നേതൃത്വം കൊടുത്ത കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് കാഡറുകൾക്ക് ആദ്യമുണ്ടായിരുന്ന ത്യാഗശീലവും ശിക്ഷണ ബോധവും പിന്നീട് ഇല്ലാതാകാൻ തുടങ്ങി. അതോടുകൂടെത്തന്നെ പരസ്പരം ചാരവൃത്തിയും കൂടെ സ്റ്റാലിന്റെ കാലത്ത് വർദ്ധിച്ചതിന്റെ ഫലമായി മാനുഷിക ബന്ധങ്ങളും പരസ്പര വിശ്വാസവും ധാർമ്മിക ബോധവും ശിഥിലമാകാൻ തുടങ്ങി. യൂറോപ്പിൽ സോഷ്യലിസം തകരാനുള്ള മൗലിക കാരണം ഇതു തന്നെയായിരുന്നു.

കാഡറുകളുടെ മാനുഷിക ബന്ധങ്ങളും ധാർമ്മികബോധവും നിലനിർത്തിക്കൊണ്ടു പോകാൻ നിയമങ്ങൾ കൊണ്ടു മാത്രം സാധിക്കുകയില്ല. ധീരോദാത്തതയും അമാനുഷിക ത്യാഗശീലവുമുള്ള നേതാക്കളിൽ നിന്ന് ആവേശം ഉൾക്കൊണ്ട് ജീവിക്കുവാൻ കാഡറുകൾക്കും പാർട്ടി മെമ്പർമാർക്കും ജനങ്ങൾക്കും സാധിക്കണം. ജനമധ്യത്തിലും പാർട്ടിയിലുമുള്ള പ്രത്യയശാസ്ത്ര പ്രബോധനം ഉയർന്ന നിലവാരത്തിലുള്ളതായിരിക്കണം. ഇതിലുള്ള പരാജയമാണ് സോവിയറ്റ് യൂണിയനിലെന്നപോലെ കേരളത്തിലും കാണുന്നത്.

3. യൂറോപ്യൻ സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥിതി തകരാൻ കാരണമായതിന്റെ മറ്റു കാരണങ്ങൾ ദീർഘമായി പ്രതിപാദിക്കുവാൻ ഇവിടെ സൗകര്യമില്ലാത്തതുകൊണ്ട് ചില കുറിപ്പുകൾ മാത്രം താഴെ കൊടുക്കുന്നു:

മൂന്നാമത്തെ പ്രധാന പ്രശ്നം ഉല്പാദന ഘടനയുടെ വൈകല്യങ്ങൾ തന്നെ. അമിത കേന്ദ്രീകരണം അവയിൽ സുപ്രധാനമാണ്. മുമ്പ് സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ കേന്ദ്രത്തിൽ നിന്ന് സാമാന്യമായി ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നതും എന്നാൽ ഉൽപാദനോപകരണങ്ങളുടെ ഉടമയും കൈകാര്യവും വികേന്ദ്രീകരിച്ചു തദ്ദേശീയമാക്കുന്നതുമായ ഒരു ഉല്പാദന രീതി തക്കസമയത്ത് നടപ്പിലാക്കുവാൻ അവർക്ക് കഴിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ 1989 മുതലുണ്ടായ സംഭവവികാസത്തെ കുറയൊക്കെ ഒഴിവാക്കാമായിരുന്നു.

സ്വതന്ത്ര ഗവേഷണ സാധ്യതയില്ലാതായപ്പോൾ ശാസ്ത്രവും സാങ്കേതിക വിജ്ഞാനീയവും വേണ്ടവിധത്തിൽ വകസിച്ചില്ല. സോഷ്യലിസ്റ്റ് മനുഷ്യനിൽ കാണേണ്ടുന്ന ബൗദ്ധികവും സാംസ്ക്കാരികവുമായ സർഗാത്മകത അവിടെ നശിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയിട്ട് അര നൂറ്റാണ്ടായി. പരാജയത്തിന്റെ മൗലിക കാരണം ഇതു തന്നെ.

4. നാലാമത്, സാമ്പത്തിക പരിഷ്കാരങ്ങൾ ഗോർബച്ചേവിന്റെയും പോളിറ്റ് ബ്യൂറോയുടേയും നേതൃത്വത്തിൽ നടപ്പിലാക്കുവാൻ തുടങ്ങിയ സമയത്ത്, സാമ്പത്തികവും സാമൂഹ്യവും മാനുഷികവുമായ എല്ലാ ഘടകങ്ങളെയും കണക്കിലെടുക്കാതെ, പെരിസ്ട്രോയിക്ക, ഗ്ലാസ്നസ്ത് എന്നീ മുദ്രാവാക്യങ്ങൾ മാത്രം വെച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഒരു ഉപരിപ്ലവമായ ചിന്താഗതിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, വേണ്ടത്ര പഠനവും ആസൂത്രണവും കൂടാതെ സ്വകാര്യവൽക്കരണത്തിനും കമ്പോളവൽക്കരണത്തിനും വേണ്ടി എടുത്തുചാടി എന്നതിനുള്ള പ്രധാന ഉത്തരവാദിത്വം ഗോർബച്ചേവിനും പോളിറ്റ് ബ്യൂറോയിക്കും തന്നെ. 1989 -ന് ആറു വർഷങ്ങൾക്കു മുൻപ് ചൈനയിൽ ആരംഭിച്ച സാമ്പത്തിക പരിഷ്ക്കാരങ്ങളുടെ വിജയവും പരാജയവും ഒന്ന് വിലയിരുത്തിയിട്ട് മുൻപോട്ട് പോകുന്നതല്ലേ നല്ലതെന്ന് അന്നു ഞാൻ സോവിയറ്റു കമ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയിലെ ഒരു പ്രധാന പ്രവർത്തകനോട് നിർദേശിച്ചപ്പോൾ എനിക്ക് കിട്ടിയ സമാധാനം അന്നെന്നെ വളരെയധികം വേദനിപ്പിച്ചു. വെള്ളക്കാരിൽ പലർക്കും ഉള്ള വർണചിന്തയാണ് ഞാൻ ആ മറുപടിയിൽ പ്രതിഫലിച്ചു കണ്ടത്. "ചൈനക്കാരിൽ നിന്ന് റഷ്യക്കാർ പഠിക്കേണ്ട കാലം വന്നോ?" എന്ന അർത്ഥത്തിലായിരുന്നു ആ മറുപടി.

സ്വന്തമായി ചിന്തിക്കാനുള്ള കഴിവ് റഷ്യക്കാർക്ക് കുറെയേറെ നഷ്ടപ്പെട്ടു കഴിഞ്ഞിരുന്നു എന്നുള്ളത് ഗോർബച്ചേവ് പോലും സമ്മതിക്കുന്ന ഒരു കാര്യമായിരുന്നു. മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതി വീണ്ടും നടപ്പിൽ വരുമ്പോൾ സോവിയറ്റു യൂണിയന്റെ പ്രശ്നങ്ങളൊക്കെ തീർന്ന് അതു പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങളെപ്പോലെയായിത്തീർന്നുകൊള്ളുമെന്ന ഒരു മിഥ്യാമോഹം ഗോർബച്ചേവിന്നില്ലായിരുന്നെങ്കിലും സോവിയറ്റു യൂണിയനിൽ പലർക്കും ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ളത് എനിക്ക് നേരിട്ടറിയാവുന്ന കാര്യമാണ്.

പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങളെ അനുകരിക്കാനും, മറ്റു രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നോ സാമ്പത്തിക വ്യവസ്ഥിതികളിൽ നിന്നോ ഒന്നും പഠിക്കാതിരിക്കുന്നതിനുമുള്ള ബോധം പലർക്കുമുണ്ടായിരുന്നതു കൊണ്ടാണ് യൂറോപ്യൻ സോഷ്യലിസം ഇത്ര പെട്ടെന്ന് തകർന്നത് എന്നെനിക്ക് തോന്നുന്നു.

5. അഞ്ചാമതായി ഞാൻ കണ്ടത് യൂറോപ്യൻ സോഷ്യലിസത്തിൽ ഉപഭോക്തൃ ചിന്ത മാത്രമല്ല "കമ്മോഡിറ്റി ഫെറ്റിഷിസം" (ചരക്കാരാധന) എന്നു മാർക്സ് വിശേഷിപ്പിച്ച വിഭവോപഭോഗത്തെ ദൈവമാക്കുന്ന ചിന്താരീതിയും വളരെ നാളായി കടന്നുകൂടിയതാണ്. ആവശ്യമുള്ള സാധനങ്ങൾ ഒരു നിയന്ത്രണവും കൂടാതെ കടയിൽ വേണ്ടത്ര ലഭിക്കുന്നതാണ് മനുഷ്യന്റെ ജീവിതലക്ഷ്യമെന്ന ചിന്താരീതിയാണിത്. സോഷ്യലിസത്തിന്റെ മൗലികാടിസ്ഥാനം മനുഷ്യരാശിയുടെ ശാരീരികവും മാനസികവും സാംസ്ക്കാരികവുമായ എല്ലാ യഥാർത്ഥ ആവശ്യങ്ങളും കഴിയുന്നത്ര നിവർത്തിക്കുവാൻ അവസരം നല്കുന്നതാണ്. മനുഷ്യന്റെ മൗലികാവശ്യം വിഭവങ്ങൾ ധാരാളമുണ്ടാക്കി അവയെ അനുഭവിക്കുന്നതാണെന്ന ചിന്ത ഇതിന് കടകവിരുദ്ധമാണ്. ഈ വിഭവോപഭോഗത്തിനുള്ള അത്യാഗ്രഹവും വ്യഗ്രതയും സോവിയറ്റ് യൂണിയനെ നാശത്തിലേക്ക് നയിക്കും എന്നുള്ള എന്റെ അഭിപ്രായം, റഷ്യൻ ഓർത്തഡോക്സ് സഭയുടെ സഹസ്രാബ്ദി പ്രമാണിച്ച് ബോൾഷോയി തീയേറ്ററിൽ കൂടിയ 1988 -ലെ സമ്മേളനത്തിൽ ഞാൻ പരസ്യമായിത്തന്നെ അവതരിപ്പിച്ചതാണ്. റയിസ്സാ ഗോർബച്ചേവും സോവിയറ്റ് കമ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയിലെ നേതാക്കന്മാരുടെ ഒരു വലിയ സംഘവും സംബന്ധിച്ച ഒരു പൊതുയോഗമായിരുന്നു അത്.

മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതിയുമായുള്ള സമ്പർക്കം വർദ്ധിപ്പിച്ചതോടു കൂടിയാണ് ഈ "ചരക്കാരാധന" സോവിയറ്റ് നഗരങ്ങളിൽ വ്യാപകമായി വികസിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയത്. അതിന്നെതിരെ വ്യാപകമായിത്തന്നെ ഒരു പ്രത്യയശാസ്ത്രാധിഷ്ഠിത സമരം നടപ്പിൽ വരുത്താൻ സോവിയറ്റ് കമ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിക്ക് സാധിക്കാതിരുന്നത് യൂറോപ്യൻ സോഷ്യലി

സത്തിന്റെ പരാജയത്തിന് പ്രധാന കാരണങ്ങളിലൊന്നായിത്തീർന്നു.

6. ആറാമത്, സോവിയറ്റ് നേതാക്കന്മാർ പാശ്ചാത്യ നേതാക്കന്മാരോട് അമിതമായ വിശ്വാസബന്ധം സ്ഥാപിച്ചു പുലർത്തി എന്ന് മാത്രമല്ല, സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ നേരിട്ട സാമ്പത്തിക പ്രതിസന്ധിയിൽ നിന്നു പാശ്ചാത്യ സാമ്പത്തിക വ്യവസ്ഥിതിക്ക് മാത്രമേ അതിനെ രക്ഷിക്കാനാവൂ എന്ന അന്ധവിശ്വാസവും അവർ വച്ചു പുലർത്തുകയും ചെയ്തുവെന്നുള്ളതാണ്.

റെയ്ക്കാവിക്കിൽ റേഗനും ഗോർബച്ചേവും കൂടിക്കണ്ടപ്പോൾ ആരംഭിച്ച ഈ വിശ്വാസബന്ധം പിന്നീട് ഗോർബച്ചേവിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ പ്രബലപ്പെട്ടു. റേഗനെയും ബുഷിനെയും താച്ചറിനെയും മാർപ്പാപ്പായെയും ഗോർബച്ചേവ് പൂർണമായി വിശ്വസിച്ചു. അവരുടെ അഭിനന്ദനം നേടുന്നതിനുള്ള സാമ്പത്തിക പരിഷ്കാരങ്ങൾ നടപ്പിൽ വരുത്താൻ ഒരുമ്പെട്ടു. അക്കാര്യത്തിൽ പോളിറ്റ് ബ്യൂറോയിലെ യാക്കോബ് ലെവും ഷവർദ്നാദ്സേയും മറ്റും ഗോർബച്ചേവിന് കൂട്ടുനിന്നു.

പാശ്ചാത്യരെ വളരെയധികം അഭിനന്ദിക്കുകയും അതേസമയം തന്നെ അവരെ ഒട്ടും വിശ്വസിക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്ന ആന്ദ്രേ ഗ്രോമിക്കോവിന്റെ നയത്തെ അവർ പിന്തിരിപ്പനെന്ന് ലേബലടിച്ച് താഴെക്കളഞ്ഞു. മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതിക്കാവശ്യമായ സാമ്പത്തിക പരിഷ്ക്കാരങ്ങൾ നടപ്പിൽ വരുത്തിയാൽ അളവില്ലാതെ സാമ്പത്തിക സഹായം നല്കി പാശ്ചാത്യർ സോവിയറ്റ് വ്യവസ്ഥിതിയെ രക്ഷിച്ചുകൊള്ളുമെന്നുള്ള വ്യഥാമോഹം സോവിയറ്റു യൂണിയനെ അപകടത്തിൽ ചാടിച്ചു. ഭാരതത്തിനും അതേ അബദ്ധമല്ലേ ഇപ്പോൾ സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതെന്ന് ഭാരതീയർ അവധാനപൂർവം ചിന്തിക്കുന്നത് നല്ലതായിരിക്കും.

ഭാരതീയരെപ്പോലെ സോവിയറ്റ് യൂണിയനും "N. O. A." (No other alternative) ചിന്താക്കുഴപ്പത്തിൽ വീണു. ഭാരതത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക പ്രതിസന്ധിയിൽ ഭാരതീയർക്കാവശ്യമായ ഉല്പന്നങ്ങളുണ്ടാക്കി തദ്ദേശീയ കമ്പോളത്തെ ആസ്പദമാക്കിയുള്ള സാമ്പത്തിക ശക്തിയാർജ്ജിക്കുന്നതിന് പകരം കയറ്റുമതിയിൽ അധിഷ്ഠിതമായ, വിദേശമുതൽമുടക്കിനെ ആശ്രയിക്കുന്ന, ഒരു സാമ്പത്തിക പന്ഥാവിനെയാണ് നരസിംഹറാവുവിന്റേയും മൻമോഹൻസിംഗിന്റേയും നേതൃത്വത്തിൽ ഭാരതം തെരഞ്ഞെടുത്തത്. അങ്ങനെ നമ്മുടെ സാമ്പത്തിക, സാമൂഹ്യ, രാഷ്ട്രീയ സ്വാതന്ത്ര്യങ്ങൾ പണയം വെച്ച് തല്ക്കാലം പ്രശ്നം പരിഹരിച്ചു എന്നു വിചാരിക്കാമെങ്കിലും 'കടപ്പത്തായ'ത്തിൽ ചാടിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഭാരതത്തിന്റെ ഭാവിയെന്താണെന്ന് ഏകദേശം ചിന്തിക്കുവാൻ ഇപ്പോൾത്തന്നെ നമുക്ക് കഴിയും.

ലോകബാങ്കിന്റെയും അന്താരാഷ്ട്ര സാമ്പത്തിക നിധി (IMF) യുടേയും മറ്റ് വിദേശ സ്വകാര്യ മുതലിന്റെയും തണലിൽ രക്ഷപ്പെടുവാനുള്ള കുറുക്കുവഴിയിലേക്ക് സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ എടുത്തുചാടി. ചൈനയും നിയന്ത്രിതമായിട്ടെങ്കിലും ആ വഴിയിലേയ്ക്കാണ് ലക്ഷ്യം വയ്ക്കുന്നതെന്ന് തോന്നുന്നു. അങ്ങനെയെങ്കിൽ യൂറോപ്പിലെ പോലെ ഏഷ്യയിലും സോഷ്യലിസം തകരുവാനാണ് സാധ്യത.

7. കമ്യൂണിസത്തെ തകർക്കാനുള്ള ഒരു ആഗോളപദ്ധതി ലോകമുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതി പണ്ടേ ആസൂത്രണം ചെയ്തിരുന്നതും അപ്പഴപ്പോൾ പുതുക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നതുമാണ്. ജൻമ്മനിയെ പണ്ട് (1918 -ൽ) തകർത്തതു പോലെ ജപ്പാനെയും തകർക്കുവാനുള്ള ഉദ്യമത്തിന്റെ മധ്യത്തിലാണ് ഒന്നാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിന്റെ അവസാനത്തിന്ന് മുൻപ് തന്നെ (1917 -ൽ) മുതലാളിത്തത്തിന്റ ജന്മശത്രുവായ സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ ഉടലെടുത്തത്. സോവിയറ്റ് യൂണിയന്റെ കയ്യിൽ അണ്വായുധങ്ങൾ കൂടെ വന്നുചേർന്നതോടെ അതിനെ തകർക്കുന്നത് സങ്കീർണ്ണവും ദുസ്സാധ്യവുമായിത്തീർന്നു.

എന്നാൽ 1945 -ന് ശേഷമുള്ള പാശ്ചാത്യ മുതലാളിത്ത ചിന്താഗതിയിൽ കമ്യൂണിസത്തെ തകർക്കുക മാത്രമല്ല, പുതിയതായി സാമ്രാജ്യശക്തികളിൽ നിന്ന് രാഷ്ട്രീയ സ്വാതന്ത്ര്യം പ്രാപിച്ച രാഷ്ട്രങ്ങൾ കമ്യൂണിസത്തിന്റേയും വിപ്ലവത്തിന്റേയും മാർഗത്തിൽ ചരിക്കാതിരിക്കാൻ "ഡവലപ്മെന്റ് ഐഡിയോളജി" എന്ന വികസന പ്രത്യയശാസ്ത്രം സോഷ്യലിസത്തിന് മറുമരുന്നായി ഉന്നതതലങ്ങളിൽ (1945 -ലെ ട്രൂമാൻ ഡോക്ട്രീനിലെ ഒരു പ്രധാന ആശയമായിരുന്നു ഇത്) ആവിഷ്കരിച്ച് ഹാർവോർഡ്, എം. ഐ. റ്റി. മുതലായി മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതിയുടെ പ്രഗത്ഭ വിദ്യാലയങ്ങളിൽ കൂടെ അവതരിപ്പിച്ച് വികസ്വര രാജ്യങ്ങളിലെ ബുദ്ധിജീവികളിൽ അടിച്ചേൽപിച്ചത് ആ വ്യവസ്ഥിതിയുടെ വലിയ ഒരു വിജയം തന്നെയായിരുന്നു. ആ പ്രത്യയശാസ്ത്രത്തിലേക്കാണ് സോവിയറ്റ് യൂണിയനും കുറെയൊക്കെ ചൈനയും വീണത്. ഈ വികസന പ്രത്യയശാസ്ത്രത്തിന്റ ഒരു സമൂല പഠനത്തിന്ന് ഇന്ത്യയിലെ ഇടതുപക്ഷക്കാർക്ക് ഇന്നും സാധിക്കുന്നില്ലെന്ന് തോന്നുന്നു.

എന്നാൽ, കമ്യൂണിസത്തെ തകർക്കുന്നതിന്ന് പ്രത്യയശാസ്ത്രം മാത്രമല്ല യുദ്ധസാമഗ്രിയായി മുതലാളിത്തം ഉപയോഗിച്ചത്. ജോർജ് ബുഷ്, സി. ഐ. എ. മേധാവിയായിരുന്ന കാലത്തു വികസിപ്പിച്ച "അസ്ഥിരീകരണ സൂത്രങ്ങൾ" (Dirty tricks of de-stabilisation) എല്ലാ രാജ്യങ്ങളിലും പ്രയോഗിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അദ്ദേഹം വൈസ് പ്രസിഡണ്ടായ സമയത്ത് റേഗന്റെ വലിയ അറിവൊന്നും കൂടാതെയും സി. ഐ. എ. യെ കുറ്റം ചുമത്താത്തവിധത്തിലും അന്യരാജ്യങ്ങളെ അട്ടിമറിക്കുവാനുള്ള ഒരു വലിയ പ്രസ്ഥാനം നടപ്പിൽ വന്നു. അതിന്നുള്ള പണം കോൺഗ്രസും സെനറ്റും കൂടെ പല വിധമായ സംഘടനകളെ ഏല്പിച്ചു. ഓരോ രാജ്യത്തുമുള്ള ബുദ്ധിജീവികളെ പണം കൊണ്ടും മറ്റു ആനുകൂല്യങ്ങൾ കൊണ്ടും കയ്യിലെടുത്ത്, അവരെ ഉപയോഗിച്ച് വർഗീയ - വംശീയ സംഘർഷങ്ങൾ (Communal conflict, ethnic conflict) തൊടുത്തുവിട്ടും ആശയക്കുഴപ്പങ്ങൾ മറ്റു വിധത്തിൽ സൃഷ്ടിച്ചുമാണ് ഈ അട്ടിമറി പ്രസ്ഥാനം ഇന്നു നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്.

1989 -ലെ പോളിഷ് തെരഞ്ഞെടുപ്പായിരുന്നല്ലോ സോഷ്യലിസത്തിന്റെ പരാജയ സംഭവപരമ്പരകളുടെ നാന്ദി. ജറുസൽസ്കിയുടെ പോളിഷ് വർക്കേഴ്സ് പാർട്ടിയെ തോല്പിച്ച് ലെഖ് വലേസയുടെ സോളിഡാരിറ്റി എന്ന ട്രേഡ് യൂണിയൻ ഫെഡറേഷനെ ഒരു രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടിയായി സംഘടിപ്പിച്ച് വിജയം നേടിയത്, (1) ജോൺപോൾ മാർപ്പാപ്പാ, (2) ഈ തിരഞ്ഞെടുപ്പിന്റെ സാമ്പത്തികഭാരം വഹിയ്ക്കുന്നതിന് വേണ്ടി അമേരിക്കൻ കോൺഗ്രസും സെനറ്റും കൂടി ബഡ്ജറ്റനുവദിച്ച് സൃഷ്ടിച്ച നാഷണൽ ഫൗണ്ടേഷൻ ഫോർ ഡെമോക്രസി, (3) അമേരിക്കയിലെ പോളിഷ് തൊഴി

ലാളികളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ അമേരിക്കൻ ട്രേഡ് യൂണിയനുകൾ എന്നീ മൂന്നു ഘടകങ്ങളുടെ സംയുക്ത പ്രയത്ന ഫലമായിരുന്നു. ഇതിന്റെ രണ്ടും മൂന്നും ഘടകങ്ങളുടെ പ്രവർത്തന വിവരണം ഭാരതത്തിലെ 'ഹിന്ദുസ്ഥാൻ ടൈംസ്,' തുടങ്ങിയ പത്രങ്ങളിൽ അന്നു തന്നെ വന്നത് ഇന്നും ഞാൻ ഓർക്കുന്നു. മാർപ്പാപ്പായുടെ നേതൃത്വത്തെപ്പറ്റി ഗോർബ ച്ചേവ് തന്നെ, സ്ഥാനത്ത് നിന്ന് വീണശേഷം ഇറ്റാലിയൻ പത്രങ്ങളിൽ എഴുതിയിരുന്നല്ലോ. അദ്ദേഹം എഴുതാതിരുന്ന ഒരു കാര്യം എനിക്കറിയാം. ഗോർബച്ചേവ് വത്തിക്കാനിൽ ചെന്ന് മാർപ്പാപ്പായ്ക്ക് ഒരുറപ്പ് കൊടുത്തു. പോളണ്ടിലെ പൊതുതെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ ഭരണകക്ഷി തോൽക്കാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ സോവിയറ്റ് സൈനികശക്തി പ്രയോഗിക്കുകയി ല്ലെന്ന് മാത്രമല്ല, സോളിഡാരിറ്റിക്കെതിരെ പോളണ്ടിന്റെ സൈനികശക്തി പോലും പ്രയോഗിക്കുകയില്ല എന്ന ഉറപ്പാ യിരുന്നു അത്. പോളണ്ടിലെ ജറുസൽസ്കിയോട് ആലോചിച്ചശേഷം കൊടുത്ത ഉറപ്പായിരുന്നു അത്. ആ ഉറപ്പ് കിട്ടി യതിന്നു ശേഷമാണ് ലെഖ് വലേസയോട് "അങ്ങേയറ്റം വരെ പൊയ്ക്കൊള്ളൂ" എന്ന നിർദേശം പോളണ്ടുകാരനായ മാർപ്പാപ്പാ നൽകിയത്.

യാതൊരു രാഷ്ട്രീയ പരിചയവുമില്ലാത്ത സോളിഡാരിറ്റിക്ക് ആവശ്യമായ എല്ലാ സഹായങ്ങളും അമേരിക്കയിൽ നിന്നും വത്തിക്കാനിൽ നിന്നും ലഭിച്ചു. തെരഞ്ഞെടുപ്പിനുള്ള പോസ്റ്ററുകൾ അടിക്കുവാനുള്ള പ്രിന്റിംഗ് പ്രസ്, കട ലാസ്, മഷി, കംപ്യൂട്ടറുകൾ ഇവയെല്ലാം അമേരിക്കയിൽ നിന്ന് വിമാനത്തിൽ ഇറക്കുമതി ചെയ്യുകയായിരുന്നു. ധന ക്ഷാമം സോളിഡാരിറ്റിക്ക് അനുഭവിക്കേണ്ടി വന്നതേയില്ല. പോളിഷ് നിയമം ലംഘിക്കുന്നതിന് പിഴയൊടുക്കേണ്ടി വന്നാൽ അതുകൂടെ അമേരിക്കയിൽ നിന്ന് കൊടുത്തുകൊള്ളാമെന്ന് ഉറപ്പു നല്കിയിരുന്നു. ലോക ചരിത്രത്തിൽ തികച്ചും വിദേശ രാജ്യത്തു നിന്ന് സംഘടിപ്പിക്കുന്ന ഒരു തെരഞ്ഞെടുപ്പു പ്രചാരണം ഇതുപോലെ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്ന് തോന്നുന്നില്ല.

ലെഖ് വലേസയുടെ വിജയം 1989 ആഗസ്റ്റിൽ ഉണ്ടായി. ഒട്ടും താമസിയാതെ ചെക്കോസ്ലോവാക്കിയയിലും ഹംഗ റിയിലും അതേ അനുഭവം ഉണ്ടായി. ഡിസംബറിന് മുൻപ് ബൾഗേറിയയിലും റൊമാനിയയിലും ഗവൺമെന്റുകൾ വീണു. ബെർലിൻ മതിൽ താഴെ വീണു. ചൈനയിൽ മാത്രം ടിയാനെൻമെൻ വിദ്യാർഥി സമരം അഴിച്ചുവിട്ട് ഗവൺ മെന്റിനെ താഴെവീഴിക്കാനുള്ള ഉദ്യമം നടന്നില്ല. സോവിയറ്റ് യൂണിയനിലും കമ്യൂണിസ്റ്റ് ഗവൺമെന്റ് താഴെ വീണു.

വളരെ സംഘടിതവും ആസൂത്രിതവുമായ ഒരു പ്രവർത്തന പരിപാടിയുടെ വിജയമായിരുന്നു യൂറോപ്യൻ സോഷ്യ ലിസത്തിന്റെ പതനം. തല്ക്കാലം വിജയം മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതിക്ക് തന്നെ.

പക്ഷേ അതിന്നകത്തെ പാകപ്പിഴകളും ക്രമക്കേടുകളും കൊണ്ട് ആ മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതി കൂടെ തകർന്നു താഴെവീഴുന്ന സമയം വളരെ വിദൂരമല്ല. ആ പതനം വളരെ ഭയങ്കരം തന്നെയായിരിക്കും. മുതലാളിയും തൊഴിലാ ളിയും ഒരുപോലെ കഷ്ടപ്പെടും. ആ കഷ്ടപ്പാടിൽക്കൂടെ ഒരു പുതിയ ചിന്താരീതിയും ജീവിതരീതിയും ഉദിച്ചുയ രുമോ?

(*മാർക്സിസ്റ്റ് സംവാദം* - എ. കെ. ജി. പഠന ഗവേഷണ കേന്ദ്രം പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന സൈദ്ധാന്തിക ത്രൈമാസിക, 1994 ആഗസ്റ്റ് - ഒക്ടോബർ)

3

നമുക്കാവശ്യം സർവ്വമത സംഗ്രാഹിയായ ഒരു വിശ്വനാഗരികത

മലയാളി സുഹൃത്തുക്കളെ, കേരള സഹോദരങ്ങളെ,

എ. കെ. ജി. പഠന ഗവേഷണ കേന്ദ്രത്തിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ കഴിഞ്ഞവർഷം തിരുവനന്തപുരത്തു വച്ച് പ്രതീക്ഷ യിലധികം വിജയകരമായി നടന്ന കേരളാ പഠന കോൺഗ്രസിന്റെ തുടർച്ചയായി കോഴിക്കോട് കേളു ഏട്ടൻ പഠന കേന്ദ്രത്തിൽ വച്ചു നടക്കുന്ന ഈ ത്രിദിന സെമിനാറിൽ ഞാൻ സംബന്ധിക്കുന്നത് അതീവ ചാരിതാർത്ഥ്യത്തോടും പ്രത്യേക പ്രതീക്ഷയോടുമാണ്.

'മതനിരപേക്ഷ കേരളത്തിലേയ്ക്ക്' എന്ന സെമിനാറിന്റെ വിഷയം എനിയ്ക്കത്ര സുഖമായിട്ട് തോന്നിയില്ല. 'കേര ളത്തിൽ ഒരു മതനിരപേക്ഷ രാഷ്ട്രീയ വ്യവസ്ഥിതിയിലേക്ക്' എന്ന് പറഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ കുറേക്കൂടെ സ്വീകാര്യമായി രുന്നു. കേരള സമൂഹത്തിന്റെ ജീവിതവും സംസ്കാരവും പൂർണ്ണമായി മതനിരപേക്ഷമാകുമെന്നോ ആകണമെന്നോ എനിയ്ക്കഭിപ്രായമില്ല. 'മതം കേരളീയ സമൂഹത്തിന്റെ സൃഷ്ടിയിലും വികാസത്തിലും വലിയ പങ്കു വഹിച്ചു എന്ന് സെമിനാർ ക്ഷണക്കത്തിൽ തന്നെ പറയുന്നുണ്ടല്ലോ. ഭാവിയിൽ കേരള സമൂഹത്തിന്റെ വികാസത്തിൽ മതം ഒരു പങ്കും വഹിക്കരുതെന്ന് എനിക്ക് ചിന്തിക്കാൻ പ്രയാസമുണ്ട്.

'ഒരു സെക്കുലർ സ്റ്റേറ്റിനു' വേണ്ടി ഒരു പരിധിവരെ മറ്റുള്ളവരൊത്ത് പരിശ്രമിക്കാൻ ഞാൻ തയ്യാറാണ്. പക്ഷേ, ഒരു 'സെക്കുലർ സൊസൈറ്റി' അല്ലെങ്കിൽ ഒരു 'സെക്കുലർ സംസ്കാരം' എന്ന ലക്ഷ്യം എന്നെ സംബന്ധിച്ചിട ത്തോളം സ്വീകാര്യമല്ല. തികച്ചും മതനിരപേക്ഷമായ ഒരു കേരളം എന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളിലൊന്നല്ല. കാരണങ്ങൾ പിന്നാലെ വിശദീകരിച്ചുകൊള്ളാം.

1. സമൂഹവും രാഷ്ട്രീയ വ്യവസ്ഥിതിയും (Society and Polity)

ഒരു സമൂഹത്തിന് അതിന്റേതായ സംസ്കാരവും പാരമ്പര്യവും ഉണ്ട്. മതം ഇല്ല എന്നു പറയുന്നവർക്കും മതാ നുയായികൾക്കും സഹകരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുവാനും ഒരുമിച്ചു ജീവിക്കാനും സാധ്യതയുള്ളതായിരിക്കണം സമൂഹം. സമൂഹത്തിൽ നിന്ന് മതത്തേയോ മതവിരോധത്തേയോ പൂർണ്ണമായി നിഷ്കാസനം ചെയ്യുവാൻ സാധ്യമല്ല. വൈവിധ്യം

സമൂഹത്തിന്റെ സമ്പത്താണ്. ഐകരൂപ്യം സംസ്കാരത്തിനും സമൂഹത്തിനും ചേരാത്തതും ജീവിതത്തിന്റെ ക്രിയാത്മകത നശിപ്പിക്കുന്നതുമാണ്.

സമൂഹത്തിൽ നിന്ന് മതത്തെ ബഹിഷ്കരിക്കാനുള്ള ശ്രമം സോവിയറ്റ് യൂണിയനിലും ചൈനയിലും നടന്നെങ്കിലും വിജയിച്ചിട്ടില്ല. മതം സംസ്കാരത്തിന്റെ ഒരു അവിഭാജ്യഘടകമായിരുന്നു. നമ്മുടെ ഭാരതത്തിൽ കലയും നാട്യശാസ്ത്രവും ശില്പകലയും സംഗീതവും എല്ലാം മതത്തിൽ നിന്നാണല്ലോ ഉരുത്തിരിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

അതുകൊണ്ട് സമൂഹത്തെയും രാഷ്ട്രീയവ്യവസ്ഥിതിയേയും കൂട്ടിക്കുഴയ്ക്കുന്നത് തികച്ചും അനാശാസ്യമായിരിക്കും. രാഷ്ട്രീയ വ്യവസ്ഥിതിയിൽ മതനിരപേക്ഷതയുണ്ടാവണം. പക്ഷേ, സാമൂഹ്യജീവിതത്തിലും സംസ്കാരസൃഷ്ടിയിലും മതത്തിന് പങ്ക് ഒന്നുമരുതെന്ന് ശഠിക്കുന്നത് മൗഢ്യമായിരിക്കും.

2. മതവും രാഷ്ട്രീയ വ്യവസ്ഥിതിയും

ചരിത്രത്തിൽ നമുക്കറിയാവുന്നിടത്തോളം രാഷ്ട്രീയ വ്യവസ്ഥിതികളൊന്നും, ഈ പത്തൊൻപതാം നൂറ്റാണ്ടു വരെ മതനിരപേക്ഷങ്ങളായിരുന്നില്ല. ആദ്യത്തെ ഭാരതീയ ചക്രവർത്തി ചന്ദ്രഗുപ്ത മൗര്യൻ (BCE: 322-298) മതവിരോധിയല്ലായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിൻഗാമി അശോകൻ (BCE: 269-232) ദിഗ്‌വിജയത്തേക്കാൾ ധർമ്മ വിജയത്തിനാണ് പ്രാധാന്യം കൊടുത്തത്. ഹൈന്ദവ, ബൗദ്ധ, ജൈന ധർമ്മങ്ങളെ അദ്ദേഹം ഒരുപോലെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു. 'മതം' എന്നൊരു വാക്ക് ഇന്നത്തെ അർത്ഥത്തിൽ അന്ന് ഇല്ലായിരുന്നു. ധർമ്മം എന്ന പദത്തിന് ഒരു പ്രത്യേക മതം എന്നും അന്ന് അർത്ഥം ഇല്ലായിരുന്നു. എല്ലാ മതങ്ങളിലും കാണുന്ന ഒന്നായിരുന്നു ധർമ്മം.

അശോകന്റെ ഭൂപാലനം ധർമ്മനിരപേക്ഷമല്ലായിരുന്നു. പ്രത്യുത, ധർമ്മ സംസ്ഥാപനാത്മകമായിരുന്നു. ധർമ്മം എന്ന പദത്തിന് അശോകന്റെ ശിലാപ്രഖ്യാപനങ്ങളിൽ കാണുന്ന അർത്ഥം, ഏതെങ്കിലും ഒരു പ്രത്യേക മതമെന്നല്ല, പ്രത്യുത എല്ലാ മതങ്ങളിലുമുള്ള ധർമ്മതത്വങ്ങൾ എന്നു തന്നെയായിരുന്നു. ബുദ്ധ, ജൈന, ഹൈന്ദവ മതങ്ങളിലുള്ള എല്ലാ നല്ല തത്വങ്ങളേയും ഉൾക്കാഴ്ചകളേയും അദ്ദേഹം ഒരുപോലെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു. അവയിലുള്ള തെറ്റുകളേയും ദുഷ്പ്രേരണകളേയും ഒരുപോലെ നിരുത്സാഹപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. ബുദ്ധ ധർമ്മത്തിന് അനേകം പ്രത്യേക ആനുകൂല്യങ്ങൾ അശോകൻ നൽകിയെങ്കിലും അതുപോലെ ജൈനധർമ്മത്തെയും ബ്രാഹ്മണ ധർമ്മത്തെയും പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു.

ഇന്നു നമുക്കിത് മനസ്സിലാക്കുവാൻ പ്രയാസമുളവാക്കുന്നത് 'ധർമ്മം' എന്ന പദത്തിന്റെ മൂല്യാർത്ഥത്തിൽ വന്നുകൂടിയ അർത്ഥ വ്യതിയാനങ്ങളാണ്. ധർമ്മം എന്നാൽ അസ്തിത്വത്തിന് നിദാനമായിട്ടുള്ളത്, ഉൺമയെ താങ്ങിനിർത്തുന്ന മൗലികാടിസ്ഥാനം എന്നായിരുന്നു പുരാതനകാലങ്ങളിലുണ്ടായിരുന്ന അർത്ഥം. ഇന്നത്തെ സമകാലീന ഭാഷയിൽ പറഞ്ഞാൽ അസ്തിത്വത്തിന് നിദാനമായിട്ടുള്ള ശാസ്ത്രനിയമങ്ങളും (natural laws), ധാർമ്മിക നിയമങ്ങളും (നീതി അല്ലെങ്കിൽ moral laws എന്ന് ഇന്ന് പറയുന്നത്) ഒരുമിച്ചുൾക്കൊള്ളുന്നതും എന്നാൽ അതിനേക്കാളും വ്യാപകമായ അർത്ഥമുള്ളതുമായ ഒരു പദപ്രയോഗമായിരുന്നു 'ധർമ്മം.'

സത്യത്തെയും നീതിയെയും ഒരുമിച്ചുൾക്കൊള്ളുന്ന ധർമ്മമാണ് ഒരു സമൂഹത്തിന്റെയും വ്യക്തിയുടെയും അസ്തിത്വത്തിന്റെ നിദാനം, ആശ്രയം. അങ്ങനെയെങ്കിൽ ധർമ്മനിരപേക്ഷമായ കേരളത്തിനുവേണ്ടി ധർമ്മബോധമുള്ളവരാരും പരിശ്രമിക്കുകയോ ചിന്തിക്കുക പോലുമോ ചെയ്യുകയില്ലല്ലോ. പ്രത്യുത ഒരു ധർമ്മാധിഷ്ഠിത കേരളത്തിനു വേണ്ടിയാണ് നാം എല്ലാവരും തന്നെ ആഗ്രഹിക്കേണ്ടതും പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതും.

'മതനിരപേക്ഷ കേരളം' എന്നാൽ തീർച്ചയായും ധർമ്മനിരപേക്ഷ കേരളമല്ലല്ലോ. ധർമ്മനിരപേക്ഷ കേരളം എന്ന് പറഞ്ഞാൽ അധർമ്മാധിഷ്ഠിത കേരളം എന്നാവും വിവക്ഷ. അതല്ലല്ലോ നമ്മുടെ ലക്ഷ്യം.

ധർമ്മാടിസ്ഥാനമില്ലാതെ സ്ഥായിയായ ഒരു സമൂഹം സാദ്ധ്യമല്ല. ഉൺമയും നന്മയും, അതായത് സത്യവും നീതിയും – ശുദ്ധ ജലത്തിൽ ഹൈഡ്രജനും ഓക്സിജനും ഒരുമിച്ച് കാണുന്നതുപോലെ – അഭിവാജ്യമായി സങ്കലിതമാവുന്നതാണ് ധർമ്മം. അതുകൊണ്ട് മതനിരപേക്ഷം എന്ന പദപ്രയോഗം കൊണ്ട് ധർമ്മനിരപേക്ഷം എന്ന് ആരും അർത്ഥമാക്കരുത്. പ്രത്യേകിച്ച്, ഉത്തരേന്ത്യൻ ഭാഷകളിൽ 'മതം' എന്ന പദം കൊണ്ട് നാം വിവക്ഷിക്കുന്നതിന് 'ധർമ്മം' എന്ന് അവർ പറയുന്ന പശ്ചാത്തലത്തിൽ.

3. കേരളത്തിന്റെ സവിശേഷത മതവൈവിദ്ധ്യത്തിന്റെയും മതസൗഹാർദ്ദത്തിന്റെയും സഹവർത്തിത്വം

ചരിത്രം നോക്കുമ്പോൾ നാം കാണുന്നത് ഭാരതത്തിന്റെ മറ്റു ഭാഗങ്ങളിലേക്കാൾ കൂടുതലായി വിവിധ ധർമ്മങ്ങളെ അഥവാ വിവിധ മതങ്ങളെ സന്തോഷത്തോടും സഹിഷ്ണുതയോടും സ്വാഗതം ചെയ്യുകയും മതപീഡിതർക്ക് അഭയം നൽകുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു സർവ്വ നാഗരിക സംസ്ക്കാരമാണ് (Cosmopolitan Culture) നമുക്കുണ്ടായിരുന്നിട്ടുള്ളത്. ഭാരതത്തിനുള്ളിൽ നിന്നും വെളിയിൽ നിന്നും വന്നിട്ടുള്ള എല്ലാ മതങ്ങളേയും സ്വാഗതം ചെയ്യുന്ന ഒരു സംസ്ക്കാരമായിരുന്നു നമ്മുടേത്. ഉത്തരേന്ത്യയിൽ ബുദ്ധമതവും ജൈനമതവും അന്നുണ്ടായിരുന്ന ബ്രാഹ്മണമതത്തോട് മറുതലിച്ചു തന്നെയാണ് ബി. സി. ആറാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ഉടലെടുത്തത്. അശോകൻ ബി. സി. മൂന്നാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ബുദ്ധധർമം പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിന് ബുദ്ധ ഭിക്ഷുക്കൾക്ക് സഹായം നല്കിയപ്പോൾ ബുദ്ധ മിഷണറിമാർ കേരളത്തിലും വന്നു. വലിയ സ്വാഗതമാണ് അവർക്കിവിടെ ലഭിച്ചത്. അവരുടെ തണൽപറ്റി ഉത്തരേന്ത്യയിലെ മതപീഡനത്തിൽ നിന്നും രക്ഷപെടാൻ പല ജൈന മുനികളും കേരളത്തിലഭയം തേടി. അന്നു ബ്രാഹ്മണമതം കേരളത്തിൽ പ്രചരത്തിൽ വന്നിട്ടേയില്ലായിരുന്ന അവസ്ഥയിൽ ബുദ്ധ മതത്തിനും ജൈന മതത്തിനും കേരളീയരുടെ ഇടയിൽത്തന്നെ വലിയ പ്രചാരം ലഭിച്ചു. ഇവിടെ അന്നു നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന ആദിവാസികളുടെ മതവുമായി (പ്രാഥമിക ദർശനം) യാതൊരു സംഘർഷത്തിന്റെയും ആവശ്യം വന്നില്ല.

മാത്രമല്ല, ജൈന, ബുദ്ധ ചിന്തകന്മാരിൽ കൂടി ഭാരത ദർശനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന ചിന്തകളിൽ പലതും കേരളത്തിലേക്ക് കടന്നുവന്നു. സാംഖ്യ ചിന്ത, യോഗശാസ്ത്രം, ആയുർവേദം എന്നിവയും എല്ലാ ധർമ്മങ്ങൾക്കും സാമാന്യ

നിദാനമായി കേരളത്തിൽ പ്രചരിയ്ക്കുകയും വികസിക്കുകയും ചെയ്തു. ശൈവ മതാനുയായി ആയിരുന്ന ശേഷം ബുദ്ധമതം അവലംബിച്ച അശ്വഘോഷ (50 BC - 100 AD) ന്റെ തത്വദർശനം ഒന്നാം ശതാബ്ദത്തിലേ കേരളത്തിൽ വന്നു. പിന്നീട് വളരെ കഴിഞ്ഞാണ് ബ്രാഹ്മണധർമ്മം ഇവിടെ പ്രവേശിച്ചതും പ്രചരിച്ചതും. ആദിവാസികളുടെ പ്രാഥമികദർശനത്തോടൊപ്പം ബുദ്ധധർമ്മം, ജൈനമതം, സാംഖ്യദർശനം, യോഗശാസ്ത്രം, ആയുർവേദം എന്നിവയെല്ലാമാണ് കേരള സംസ്ക്കാരത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനമായി ഒന്നാം നൂറ്റാണ്ടിനു മുമ്പ് തന്നെ ആവിഷ്ക്കരിച്ചത്.

അക്കാലങ്ങളിൽത്തന്നെ ഭാരതത്തിന് പുറത്തുള്ള രണ്ട് സംസ്ക്കാരങ്ങളുമായും കേരളത്തിന് തുറന്ന ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു. പ്രധാനമായും വാണിജ്യ മാർഗത്തിൽക്കൂടി. ഒന്ന് ചൈനയുമായുള്ള സമ്പർക്കവും മറ്റേത് നമ്മുടെ സ്പൈസസ് (Spices), മയിൽ, കുരങ്ങ് (ഒരുപക്ഷേ സ്വർണ്ണം കൂടെ) കച്ചവടം ചെയ്യാൻ വരുന്ന മധ്യപൂർവദേശത്തെ സംസ്ക്കാരവുമായുള്ള ബന്ധം. ശലോമോൻ രാജാവിന്റെ കാലത്തിന് (ക്രി. മു. പത്താം ശതാബ്ദം) മുമ്പു തന്നെ സുറിയാക്കാരും ഫൊയ്നീക്യക്കാരും കപ്പലുകളിൽ ഇവിടെ വന്ന് കേരളക്കരയിലെ ചേരപുത്രന്മാരുമായി വാണിജ്യസമ്പർക്കം പുലർത്തിയിരുന്നു എന്നതിന് യഹൂദ പുസ്തകത്തിൽ തെളിവുകളുണ്ട് (I Kings 9:28; I Kings 10:22). എബ്രായ ഭാഷയിൽ കുരങ്ങിന് കൊടുക്കുന്ന 'കൊപി' എന്ന പേരും മയിലിന് നൽകുന്ന 'തുക്കി' എന്ന പേരും ചേരനാട്ടിൽ നിന്നുണ്ടായതാകാനാണ് വഴി എന്ന് പണ്ഡിതന്മാർ സമ്മതിക്കുന്നു.

ചൈനീസ് സംസ്ക്കാരവുമായുള്ള ബന്ധം വഴി ചൈനയിലെ മതങ്ങളേതെങ്കിലും ഇവിടെ പ്രചരിച്ചതായി കാണുന്നില്ല. എന്നാൽ മധ്യപൗരസ്ത്യദേശത്ത് യഹൂദ മതത്തിന് പീഡനം ഉണ്ടായപ്പോൾ അവരും വന്ന് അഭയം തേടിയത് കേരളക്കരയിലുള്ളവരിലാണ്. ക്രിസ്തുവിന് ഒന്നോ രണ്ടോ ശതാബ്ദം മുമ്പ് തന്നെ യഹൂദമതം കേരളത്തിൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിരിക്കാനാണ് വഴി. അതേത്തുടർന്നാണ് തോമാ ശ്ലീഹായുടെ കാലത്ത് ക്രിസ്തുമതവും ഇവിടെ സംസ്ഥാപിതമായത്.

ഇതിനൊക്കെ ശേഷം ബ്രാഹ്മണമതം ഇവിടെ വന്നു. ഏതാണ്ട് നാലാം നൂറ്റാണ്ടിന് ശേഷം. അതേ തുടർന്ന് ശൈവ സിദ്ധാന്തം മുതലായി ഇന്നു നാം ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ വിഭാഗങ്ങളെന്ന് ചിന്തിക്കുന്ന മറ്റു മതങ്ങളും വന്നുചേർന്നു. അവസാനം എട്ടാം ശതാബ്ദത്തിൽ വന്നതാണ് ഇസ്ലാം. അതും ഉത്തരേന്ത്യയിലെപ്പോലെ കടന്നാക്രമണങ്ങളിൽ കൂടിയല്ല. പ്രത്യുത മധ്യപൗരസ്ത്യദേശങ്ങളുമായുള്ള വാണിജ്യ സമ്പർക്കത്തിൽക്കൂടിയാണ് കേരളത്തിൽ കടന്നത്.

ഇത്രയും മതവൈവിധ്യവും അതേ സമയം മതസൗഹാർദ്ദവും പുലർത്തുന്ന സമൂഹം ഭാരതത്തിലോ ലോകത്തിലോ മറ്റെവിടെയും ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഒരു കാലത്ത് മതങ്ങളുടെ വേലിയേറ്റം അനേക ശതവർഷങ്ങൾ നിലകൊണ്ട കാശ്മീരിലോ പഞ്ചാബിലോ അഫ്ഗാനിസ്ഥാനിലോ ഇത്രയും മതവൈവിദ്ധ്യവും മതസൗഹാർദ്ധവും ഒരേ സമയത്ത് നിലനിന്നതായി അറിവില്ല. ആ ഭാഗങ്ങളിലും യഹൂദ മതവും ക്രൈസ്തവ മതവും ബുദ്ധ മതവും ഇസ്ലാമും പ്രചരിക്കുകയും വികസിക്കുകയും ചെയ്തെങ്കിലും ഒന്ന് മറ്റൊന്നിനെ പുറന്തള്ളുകയല്ലാതെ സഹവർത്തിത്വം ശീലിക്കാൻ ശ്രമിച്ചതായി അറിവില്ല.

കേരളത്തിൽ രണ്ടായിരത്തിലധികം വർഷങ്ങളായി നിലനിന്ന ഒരു സവിശേഷതയാണ് മതവൈവിധ്യത്തിന്റേയും മതസൗഹാർദ്ധത്തിന്റേയും ഈ സഹവർത്തിത്വം. ഇത് കേരളത്തിന്റെ വിലതീരാത്ത പൈതൃകമാണ്. ഇത് നാം കളഞ്ഞു കുളിക്കരുത്. രാഷ്ട്രീയ വേലിയേറ്റത്തിൽ മതിമറന്ന് കേരളത്തിന്റെ ഈ അനർഘ പൈതൃകം മതരാഷ്ട്രീയമായി അധഃപതിക്കാൻ നാം ഒരിക്കലും അനുവദിക്കരുത്.

4. മതനിരപേക്ഷ രാഷ്ട്രങ്ങൾ: ചരിത്രത്തിലേക്ക് ഒരു തിരിഞ്ഞുനോട്ടം

പത്തൊമ്പതാം ശതാബ്ദം വരെയുള്ള ലോകചരിത്രത്തിലേക്ക് നാം തിരിഞ്ഞു നോക്കുമ്പോൾ മതനിരപേക്ഷരാഷ്ട്രങ്ങൾ ഏതെങ്കിലും ഉണ്ടായിരുന്നതായി കാണുന്നില്ല. മതനിരപേക്ഷമായി വളർന്നു വികസിച്ച ഒരു സംസ്ക്കാരവും ലോകചരിത്രത്തിൽ കാണുമെന്ന് തോന്നുന്നില്ല.

കുറെ ഉദാഹരണങ്ങൾ എടുക്കാം. റോമാ സാമ്രാജ്യം തികച്ചും റോമൻ ദേവന്മാരുടെ ആരാധനയിലും അവർക്കുള്ള ദൈനംദിന ബലിയർപ്പണങ്ങളിലും അധിഷ്ഠിതമായിരുന്നു. ഓരോ സ്ഥലത്ത് ഈ ബലിയനുഷ്ഠാനങ്ങൾ തക്കസമയത്ത് നടത്തുകയെന്നത് സിവിൽ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ ചുമതലയായിരുന്നു. ദേവന്മാരുടെ ലോകവുമായി ബലി മൂലമുള്ള ബന്ധം പുലർത്തുന്നതിനും അങ്ങനെ സാമ്രാജ്യത്തെ നിലനിർത്തുന്നതിനുമുള്ള പ്രധാന ചുമതല ചക്രവർത്തിക്കു തന്നെയായിരുന്നു. അത്യുന്നത പാലം പണിക്കാരൻ (Supreme pontiff) എന്ന സംജ്ഞയും ചക്രവർത്തിക്കുള്ളതായിരുന്നു. പിന്നീടാണ് റോമാ സഭയുടെ അധിപനായ പാപ്പാ ആ പേരേറ്റെടുത്തത്. നീതിയിലും നിയമത്തിലും അധിഷ്ഠിതമായ റോമാ സാമ്രാജ്യം ക്രിസ്ത്യാനികളെ അതിദാരുണമായി പീഡിപ്പിക്കാൻ മുതിർന്നതിന്റെ പ്രധാന കാരണം, ക്രിസ്ത്യാനികൾ ദേവന്മാർക്ക് ബലിയർപ്പിക്കാൻ വിസമ്മതിക്കുകയും അങ്ങനെ റോമാ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ധാർമികാടിസ്ഥാനത്തെ നശിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തു എന്നതായിരുന്നു.

5. 'സെക്കുലർ' എന്ന ആശയം പാശ്ചാത്യചിന്തയിൽ

ഭാരത സംസ്ക്കാരത്തിലും ഭാരതീയ ഭാഷകളിലും അതിന് തത്സമമില്ലാത്ത ഈ സെക്കുലർ ചിന്താഗതി പാശ്ചാത്യ ചരിത്രത്തിൽ എങ്ങനെയുണ്ടായെന്ന് അല്പം ചിന്തിക്കുന്നത് നമുക്ക് പൊതുവേ പ്രയോജനകരമായിരിക്കും. യൂറോപ്യൻ ചരിത്രത്തിലുണ്ടായ ചില പ്രത്യേക പരിണാമങ്ങളുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ അടുത്ത കാലത്ത് മാത്രമാണ് സെക്കുലർ ചിന്താഗതി ഉയർന്ന് വന്നിട്ടുള്ളത്.

യൂറോപ്യൻ ചരിത്രത്തിൽ മതവും രാഷ്ട്രീയവും തമ്മിലുള്ള സങ്കലനം പലവിധത്തിലായിരുന്നു. പുരാതന റോമാ സാമ്രാജ്യത്തെക്കുറിച്ച് പറയുകയാണെങ്കിൽ ആ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ നിലനിൽപ്പിനാവശ്യമായ വിവിധ ഘടകങ്ങളായിരുന്ന കൈസർ അല്ലെങ്കിൽ എംപററുടെ സ്ഥാനം, റോമൻ സേന, റോമൻ സിവിൽ സർവീസ് (Curia), റോമൻ നിയമസംഹിത മുതലായവയോടൊപ്പം പ്രദാനമായിരുന്നു റോമാ ദേവന്മാരെ പ്രസാദിപ്പിക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയുള്ള ബലി

കളും അനുഷ്ഠാനങ്ങളും. ഈ ബലികളും അർച്ചനകളും നിർബാധം തുടർന്നുകൊണ്ടു പോകുന്നതിനുള്ള ചുമതല സുപ്രീം പോണ്ടിഫായ ചക്രവർത്തിയിലും അതുപോലെ ഓരോ സിവിൽ ഉദ്യോഗസ്ഥനിലും നിക്ഷിപ്തമായിരുന്നു.

അതു കഴിഞ്ഞുണ്ടായ (330 – 1453 AD) ബൈസാന്റൈൻ സാമ്രാജ്യവും ഒരു ക്രിസ്തീയ ചക്രവർത്തിക്ക് വിധേയമായി ക്രിസ്തുമതത്തെ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ഔദ്യോഗികമതമാക്കി തീർക്കുകയും, ഗവൺമെന്റിന്റെ വിശ്വാസത്തോട് യോജിക്കാതിരുന്നവരെ നിഷ്കരുണം പീഡിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

എട്ടാം ശതാബ്ദത്തിനു ശേഷം യൂറോപ്പിലുണ്ടായ ചാർലമേഞ്ഞിന്റെ (Charlemagne) 'ഹോളി റോമൻ എംപയറും' (800 – 1806) പൂർണ്ണമായും ഒരു മതാധിഷ്ഠിത രാഷ്ട്രമായിരുന്നു. ദൈവരാജ്യം വേദശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെ നിർദേശ പ്രകാരം ഭൂമിയിൽ സ്ഥാപിക്കാൻ ബാധ്യതയുള്ള ആളായാണ് ചാർലമാഞ്ഞ് തന്നെത്തന്നെ കണ്ടത്. പത്തൊമ്പതാം ശതാബ്ദത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ 1806 –ൽ നെപ്പോളിയനാണ് അതിനെ തട്ടിത്താഴെയിട്ടത്.

സിവിൽപവർ വേദശാസ്ത്രത്തിന് കീഴായിരിക്കണമെന്ന അതേ തത്വം ഉപയോഗിച്ച് 'ഹോളി റോമൻ എംപയറിന്' ബദലായി ഇറ്റലിയിലും ഫ്രാൻസിലും പേപ്പൽ സ്റ്റേറ്റ്സ് രൂപം കൊണ്ടു. മാർപാപ്പാമാർ നേരിട്ട് രാജ്യം ഭരിച്ചു. പല രാജാക്കന്മാർ പലയിടങ്ങളിലായി റോമാ സഭയ്ക്ക് ദാനം നൽകിയ വസ്തുക്കളാണ് റോമാപ്പാപ്പാ ഇങ്ങനെ നേരിട്ട് ഭരിച്ചത്. ഒരു കാലത്ത് യൂറോപ്പിന്റെ മൂന്നിലൊന്നുണ്ടായിരുന്ന പേപ്പൽ സ്റ്റേറ്റ്സ്, ഇന്ന് വത്തിക്കാൻ ലേറ്ററൽ ചാപ്പൽ, കാസ്റ്റൽ, ഗോണ്ടോൾഫോയിലെ പാപ്പായുടെ കൊട്ടാരം എന്നിവ മാത്രമായി അവശേഷിക്കുന്നു.

പ്രൊട്ടസ്റ്റന്റ് നവീകരണം 16–ാം ശതാബ്ദത്തിൽ വന്നതോടെ യൂറോപ്പിലെ കോണ്ടിനന്റൽ സ്റ്റേറ്റ്സ്, മതാടിസ്ഥാനത്തിൽ രണ്ടു ചേരികളായി തിരിഞ്ഞു. പ്രൊട്ടസ്റ്റന്റ് സ്റ്റേറ്റ്സും കാത്തലിക് സ്റ്റേറ്റ്സും തമ്മിലുള്ള യുദ്ധം വളരെ നാൾ നീണ്ടു നിന്നു യൂറോപ്പിൻ മുഴുവൻ വ്യാപിച്ചു. അന്ന് യൂറോപ്പിലെ എല്ലാ രാഷ്ട്രങ്ങളും മതാധിഷ്ഠിത രാഷ്ട്രങ്ങളായിരുന്നു. ഒന്നുകിൽ പ്രൊട്ടസ്റ്റന്റ് അല്ലെങ്കിൽ കാത്തലിക്. 30 വർഷത്തെ പടവെട്ടിന് ശേഷം ഇരുചേരികളും തമ്മിലുള്ള അനുരഞ്ജനക്കരാർ 1648 –ൽ ഉടലെടുത്തതോടെയാണ് ഇന്നത്തെ സെക്കുലർ സ്റ്റേറ്റിന്റെ അടിസ്ഥാനം ഉണ്ടാകുന്നത്. 'സെക്കുലറൈസേഷൻ' എന്ന പദപ്രയോഗവും ആദ്യമായി ഉണ്ടാകുന്നത് 1648 –ലെ വെസ്റ്റ് ഫേലിയൻ ഉടമ്പടി (Treaty of Westphalia) യോടെയാണ്. 'Cuius regioeius religio' – 'രാജമതം രാജ്യമതം', ഒരു രാജ്യത്തെ രാജാവ് പ്രൊട്ടസ്റ്റന്റ് ആണെങ്കിൽ അവിടത്തെ ജനങ്ങളെല്ലാവരും പ്രൊട്ടസ്റ്റന്റ് ആയിക്കൊള്ളണം. രാജാവ് കത്തോലിക്കനാണെങ്കിൽ ജനങ്ങളും കത്തോലിക്കരാകണം. ഇതാണ് തത്വം. ഇതിന്റെ പൂർണ നിഷേധമായിട്ടാണ് 'സെക്കുലർ സ്റ്റേറ്റ്സ്' പിന്നീട് ഉടലെടുക്കുന്നത്. 'സെക്കുലറിസേഷൻ' എന്ന പദത്തിന് അന്ന് വെസ്റ്റഫേലിയൻ ഉടമ്പടി കൊടുത്ത അർത്ഥം സഭയുടെ മുതൽ അല്ലെങ്കിൽ 'എക്ലീസിയാസ്റ്റിക്കൽ പ്രോപ്പർട്ടി' യായി കിടന്നിരുന്ന അനേക വസ്തുവകകൾ സഭാ നിയന്ത്രണത്തിൽ നിന്ന് വേർപ്പെടുത്തി ഒരു പ്രൊട്ടസ്റ്റന്റ് രാജാവിനോ കത്തോലിക്കാ രാജാവിനോ കൊടുക്കുന്ന പ്രക്രിയയ്ക്കായിരുന്നു. 17–ാം ശതാബ്ദം വരെ യൂറോപ്പിലെ ഒരു രാഷ്ട്രവും മതനിരപേക്ഷമായിരുന്നില്ല. പ്രത്യുത തികച്ചും മതാധിഷ്ഠിതമായിരുന്നു. പാശ്ചാത്യ സോഷ്യലിസ്റ്റു പിതാവായ സാന്റ് സിമോണിന്റെ (1760–1825) അഭിപ്രായത്തിൽ ഒരു സമൂഹത്തിലെ ഏറ്റവും സുപ്രധാനമായ ഘടകം മതമാണ്. പത്തൊമ്പതാം ശതാബ്ദത്തിൽ അമേരിക്ക സന്ദർശിച്ച അലെക്സിസ് ഡി. ടോക്കേവിൽ (Alexis de tocqueville: 1805-1859) ഈ അഭിപ്രായക്കാരനായിരുന്നു എന്നു മാത്രമല്ല, അമേരിക്കയിൽ ഡെമോക്രസി വേരൂന്നിയതിന്റെ പ്രധാന കാരണം, ഇവാഞ്ചലിക്കൽ പ്രോട്ടസ്റ്റന്റിസമായിരുന്നു എന്ന് വാദിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇവരുടെ രണ്ടുപേരുടെയും ചിന്താഗതിയെ വിമർശിച്ചുകൊണ്ട് സുപ്രസിദ്ധ മാനവശാസ്ത്രകാരൻ Enile Duskhein (1858–1917) മതത്തേയും സമൂഹത്തേയും രണ്ട് യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളായി കാണുന്നതുതന്നെ തെറ്റാണെന്ന് വാദിച്ചു. മതമാകുന്ന സിമന്റില്ലാതെ സംസ്കാരം കെട്ടിപ്പടുക്കുവാനേ സാദ്ധ്യമല്ല എന്നായിരുന്നു ദുർക്ക് ഹൈമിന്റെ വാദം. അതിമാനുഷികനായ ഒരു ഈശ്വരനെ വിഭാവനം ചെയ്യില്ലെങ്കിൽത്തന്നെ സമൂഹത്തെ കൂട്ടിപ്പിടിയ്ക്കുവാനും അതിന്റെ വിശ്വാസസംഹിതയെ ന്യായീകരിക്കുവാനും (For ligitinizing society) ഒരു സിവിൽമതം (വ്യക്തിയുടെ മതമല്ല, സമൂഹം സ്വീകരിയ്ക്കുന്ന ഒരു മതം) ആവശ്യമാണെന്ന് റൂസ്സോ (J. J. Rousseau) വാദിച്ചു.

മതമെന്നും, ദൈവശാസ്ത്രം, മെറ്റാഫിസിക്സ് എന്നും ഒക്കെ പറയുന്നത് മനുഷ്യന്റെ ബാല്യദശയിലെ അപൂർണ്ണ ചിന്തകളിൽപ്പെട്ടതായിരുന്നു എന്നും, അവയെ മറികടന്ന് ശാസ്ത്രത്തിന്റെ അസന്നിഗ്ദ്ധ ജ്ഞാനത്തിൽ മനുഷ്യൻ ഉറച്ചു നിൽക്കണമെന്നും വാദിച്ച ആഗസ്റ്റു കോൺട് (Auguste Conte 1798 – 1857) തന്റെ പിൽക്കാലത്തുള്ള ചിന്തയിൽ ഒരു മതമാനവികത അല്ലെങ്കിൽ മാനവികമതമില്ലാതെ സമൂഹത്തെ കൂട്ടിപ്പിടിക്കുവാൻ സാദ്ധ്യമല്ലെന്നാണ് വാദിച്ചത്. ഹേഗലും ഈ അഭിപ്രായക്കാരനായിരുന്നു.

എന്നാൽ 19–ാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ഹെർബർട്ട് സ്പെൻസർ, ലുഡ്വിഗ് ഫോയർ ബാഖ്, മാർക്സ്, ഏംഗൽസ് തുടങ്ങിയവർ മതം സമൂഹപുരോഗതിക്ക് വിലങ്ങുതടിയാണെന്നും ചൂഷിത മനുഷ്യനെ നിഷ്ക്രിയനാക്കുന്ന മയക്കുമരുന്നാണെന്നും, മനുഷ്യൻ പുരോഗമിക്കുന്നതോടെ മതം മനുഷ്യ ചരിത്രത്തിൽ നിന്ന് തിരോധാനം ചെയ്തുകൊള്ളുമെന്നും പഠിപ്പിച്ചു.

ഉള്ളതെന്താണ്? അടിസ്ഥാന ചോദ്യം

ആധുനിക ശാസ്ത്രത്തിന്റെ വേലിയേറ്റത്തിൽ മതവും മെറ്റാഫിസിക്സും പാരമ്പര്യവുമൊക്കെ താനെ തിരോധാനം ചെയ്തുകൊള്ളുമെന്ന 19–ാം ശതാബ്ദത്തിലെ വാദഗതിക്ക് ഇന്ന് ബലക്ഷയം വന്നിരിക്കുന്നു. മനുഷ്യയുക്തിയുടേയും ശാസ്ത്രത്തിന്റേയും സാദ്ധ്യതകളുടെ പരിമിതി കാണാൻ കഴിയാതിരുന്ന ഒരു യൂറോപ്യൻ സമൂഹമാണ് മതത്തിന്റെയും പാരമ്പര്യത്തിന്റേയും സ്വാഭാവിക തിരോധാനത്തെപ്പറ്റി ഇത്രയധികം ഉൽപതിഷ്ണുത്വം കാണിച്ചത്. ആ ഉൽപതിഷ്ണുത്വത്തിന്റെ വേലിയേറ്റത്തിലാണ് മാർക്സും ഏംഗൽസും യൂറോപ്പിൽ ജീവിച്ചതും ചിന്തിച്ചതുമൊക്കെ.

മാർക്സിസത്തിന്റെ അനുധാവകനല്ലെങ്കിലും ഒരു എളിയ സുഹൃത്ത് എന്ന നിലയിൽ എനിയ്ക്ക് എന്റെ ഇടതു പക്ഷ സഹോദരങ്ങളോട് അഭ്യർത്ഥിക്കാനുള്ളത് – മാർക്സിയൻ ഫണ്ടമെന്റലിസവും മറ്റു ഫണ്ടമെന്റലിസങ്ങളെപ്പോലെ

തന്നെ അത്ര വളരെ ശാസ്ത്രീയമായ ഒരു നിലപാടല്ലെന്ന് മനസിലാക്കി, മനുഷ്യരാശിയുടെ "അനുഭവ"ത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായ ഒരു പുതിയ മൗലിക ചിന്താഗതി അവലംബിക്കുവാൻ നാം എല്ലാവരും തയ്യാറാകണമെന്നുള്ളതാണ്. മാർക്സിസത്തിന്റെ പഴയ ഫണ്ടമെന്റൽ ഓൺടോളജി ഇന്നത്തെ ബുദ്ധിജീവിയ്ക്കോ സമാധാന പ്രവർത്തകനോ അതേപടി സ്വീകാര്യമല്ല.

ഉള്ളതെന്താണ്? ഇതാണ് അടിസ്ഥാന ചോദ്യം. മാറ്റർ – ഇൻ – മോഷൻ എന്നോ മാറ്റർ – എനർജി ഇൻ പ്രോസസ് ഓഫ് ഡയലറ്റിക്കൽ ഡവലപ്പ്മെന്റ് എന്നോ ഒക്കെ ഇന്ന് പറഞ്ഞാൽ ശോഭിയ്ക്കില്ല. ശാസ്ത്രദർശന (Philosophy of Science) വും യാഥാർത്ഥ്യ പ്രത്യക്ഷതാ ചിന്തയും (the nature of reality perception) കഴിഞ്ഞ അൻപത് വർഷങ്ങൾ കൊണ്ട് പുതിയ ഉൾക്കാഴ്ചകളിലേക്ക് നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.

ഉള്ളതെന്താണ്? അതിനെ എങ്ങനെ അറിയാം? എന്ന ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഇന്ന് ആധുനിക ശാസ്ത്രത്തിലും ആധുനിക ദർശനത്തിലും സമാധാനമില്ല എന്ന അവസ്ഥയിലാണ് നാം വന്നു ചേർന്നിരിക്കുന്നത്. പാശ്ചാത്യ ചിന്താരീതി മാത്രം സത്യാന്വേഷണ മാർഗ്ഗമായി കരുതുന്നവർക്ക് വളരെയധികം നിരാശ ജനിപ്പിയ്ക്കുന്ന ഒരു സ്ഥിതിവിശേഷമാണിതെന്ന് പ്രത്യേകിച്ചും ആധുനികോത്തര (Post Modern) ചിന്താരീതിയിൽ വിളങ്ങിക്കാണാം.

പക്ഷേ, ഭാരതീയരായ നാം എന്തിന് പാശ്ചാത്യ ഗവേഷണരീതി മാത്രമാണ് സത്യാന്വേഷണ മാർഗ്ഗം എന്ന് ശഠിയ്ക്കുന്നു? നമ്മുടെ പ്രാചീന പാരമ്പര്യത്തിൽ ബഹുവിധങ്ങളായ സത്യാന്വേഷണ രീതികൾ നമുക്ക് അനായാസേന പ്രാപ്യങ്ങളായിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഉൺമ എന്താണ് എന്ന ചോദ്യത്തിന് നമ്മുടെ സാംഖ്യ ദർശനവും യോഗചിന്തയും ഒക്കെ നൽകുന്ന സമാധാനങ്ങൾ നമുക്ക് പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധേയമാണ്. ശ്രീശങ്കരന്റെ വേദാന്തം മാത്രമല്ല നമുക്കു തുറന്നു കിടക്കുന്ന വഴി. നാഗാർജ്ജുനന്റെ മാദ്ധ്യമിക ദർശനവും ജൈനമതത്തിലെ അനേകാന്ത വാദവുമൊക്കെ ഈ ചോദ്യത്തിന് സമാധാനം നൽകുവാൻ സഹായിക്കുന്നവയാണ്. അവയിലേതെങ്കിലുമൊന്നിനെ ഭാരതത്തിലെ ഔദ്യോഗിക ചിന്താസരണിയായി നാം സ്വീകരിയ്ക്കണമെന്നല്ല ഇവിടത്തെ വാദം.

പക്ഷേ, രണ്ട് കാര്യങ്ങൾ തീർച്ചയാണ്. ഒന്നാമത് ചിന്താസരണികളിൽ ഇത്രമാത്രം വൈവിധ്യവും വിശാലതയുമുള്ള ഒരു സാഹചര്യം പാശ്ചാത്യ സംസ്ക്കാരത്തിൽ ലഭ്യമല്ല. എല്ലാ ദാർശനിക പ്രശ്നങ്ങൾക്കും മനുഷ്യമനസ്സുണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള സമാധാനങ്ങൾ മിക്കവാറും എല്ലാം തന്നെ ഭാരതീയ പാരമ്പര്യത്തിലുണ്ട്. ഇതിനെ ഒന്ന് പരിശോധിയ്ക്കുക പോലും ചെയ്യാതെ സെക്കുലർ പോലുള്ള ഉപരിപ്ലവ ചിന്താരീതികളിൽ നാം ചെന്ന് കുടുങ്ങുന്നത് എത്ര പരിതാപകരമാണ്! കേരളത്തിന്റെ സംസ്കാരലക്ഷ്യവും രാഷ്ട്രീയ വ്യവസ്ഥിതി ലക്ഷ്യവും 'സെക്കുലർ' എന്ന ഒരു ചിന്താരീതി കൊണ്ട് പരിമിതപ്പെടുത്താൻ പരിശ്രമിക്കുന്നത്, നമ്മുടെ സംസ്ക്കാര വൈവിധ്യത്തിന് എത്രയോ അനനുയോജ്യമാണ്?

വിശ്വനാഗരികതയും മതവും

കേരളത്തിൽ നമുക്ക് ആവശ്യമുള്ളത് മതനിരപേക്ഷതയല്ല, പുരാതനകാലം മുതലുള്ള Cosmopolitan വിശ്വനാഗരികതയാണ്. ആ വിശ്വനാഗരികതയിൽ മതത്തിനുള്ള പങ്കിനെപ്പറ്റി ചില പ്രധാന തത്വങ്ങൾ മാത്രം അവതരിപ്പിയ്ക്കുവാനേ ഇവിടെ സമയമുള്ളു.

1. വിശ്വനാഗരികത മതബദ്ധവുമല്ല, മതനിരപേക്ഷവുമല്ല.

2. ഏതെങ്കിലും ഒരു പ്രത്യേക മതത്തിന് വിശ്വനാഗരികതയിൽ മുൻതൂക്കം കൊടുക്കുവാൻ സാദ്ധ്യമല്ല.

3. വിശ്വനാഗരികത ലോകത്തിലുള്ള എല്ലാ മതങ്ങളേയും ബഹുമാനിയ്ക്കുകയും ഒരു മതത്തേയും അധിക്ഷേപിയ്ക്കുകയോ നീതികരിയ്ക്കുകയോ ചെയ്യാത്തതുമാണ്.

4. മതവിരോധത്തിന് അതായത് സെക്കുലറിസത്തിന് ഒരു മതത്തിന്റെ എല്ലാ ലക്ഷണങ്ങളുമുണ്ട്. വിശ്വനാഗരികതയിൽ മറ്റു മതങ്ങളോടൊപ്പം സഹകരിയ്ക്കുകയല്ലാതെ സെക്കുലറിസത്തിന് (സെക്കുലറിസം എന്ന മതത്തിന്) സർക്കാർ ഒരു മുൻതൂക്കവും കൊടുത്തുകൂടാ.

5. ഒരാളുടെ മതാനുയായിത്വത്തിന്റെ പേരിൽ ഒരു ഭാരതീയ പൗരന് യാതൊരു പ്രത്യേക ആനുകൂല്യങ്ങളോ സാമ്പത്തിക സഹായങ്ങളോ നൽകിക്കൂടാ. സർക്കാർ നൽകുന്ന ആനുകൂല്യങ്ങൾ സാമൂഹ്യവും സാമ്പത്തികവുമായ പിന്നോക്കാവസ്ഥയെ മാത്രം ആസ്പദമാക്കിയുള്ളതാകണം.

6. മതാധിഷ്ഠിതമായ രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികൾ വിശ്വനാഗരികതയിൽ ഉണ്ടായിക്കൂടാ. ഏതെങ്കിലും ഒരു പ്രത്യേക മതത്തിന്റെ പ്രചാരത്തിനു വേണ്ടി ഒരു രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടിയും നിലകൊണ്ടു കൂടാ.

7. എന്നാൽ എല്ലാ വിശ്വമതങ്ങളുടേയും ധാർമ്മിക മൂല്യങ്ങളെ ഒരുമിച്ച് ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു വിശ്വധാർമ്മികതയായിരിക്കണം ഏത് വിശ്വനാഗരികതയുടെയും നിദാനവും അടിസ്ഥാനവും.

ഞാൻ എടുത്തു പറയട്ടെ, കേരളത്തിലെന്നപോലെ ഭാരതത്തിലും മറ്റു രാജ്യങ്ങളിലും നമുക്കാവശ്യമായിട്ടുള്ളത് മതനിരപേക്ഷ സമൂഹമോ സെക്കുലർ സമൂഹമോ അല്ല; പ്രത്യുത മതവൈവിധ്യത്തെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതും എല്ലാ മതങ്ങൾക്കും ഒരുപോലെ സ്വർഗ്ഗാത്മക സ്വാതന്ത്ര്യമുള്ളതും, എന്നാൽ ഒരു പ്രത്യേക മതത്തിനും മുൻതൂക്കം കൊടുക്കാത്തതുമായ ഒരു വിശ്വനാഗരികതയാണ്.

രണ്ടാമത്, മൗലികമായ മറ്റൊരു കാര്യം കൂടെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ട് ഞാൻ ഈ ലഘുപ്രബന്ധം അവസാനിപ്പിച്ചു കൊള്ളാം.

സെക്കുലർ സംസ്ക്കാരത്തിന്റെ പ്രധാന ബലഹീനതയെന്താണ്? ഈശ്വരനെ നിഷേധിയ്ക്കുന്നു എന്നതല്ല. നമ്മുടെ ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്ക് ഗോചരമാകുന്നതിനപ്പുറത്ത് യാഥാർത്ഥ്യമൊന്നും ഇല്ലെന്നും അങ്ങനെ ഉണ്ടെങ്കിൽ അത് നമ്മെ ബാധി

ക്കുന്നില്ലെന്നും ഉള്ള ചിന്തയാണ്. ഉണ്മയെന്നു പറഞ്ഞാൽ ഇക്കാണുന്നതൊക്കെത്തന്നെയാണെന്നും, നമ്മുടെ പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളും അവയുടെ വികസനമായ സാങ്കേതികോപാധികളും ഉപയോഗിച്ച് കണ്ടുപിടിയ്ക്കാവുന്നത് മാത്രമേ സംഗത യാഥാർത്ഥ്യമായിട്ടുള്ളു എന്നും ഉള്ള വാദത്തിന് ശാസ്ത്രത്തിലോ ദർശനത്തിലോ അടിസ്ഥാനമൊന്നുമില്ല.

സാംഖ്യ ദർശനത്തിലെ ഉൾക്കാഴ്ചകളെ ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ടു തന്നെ ഭഗവദ്ഗീത (8.18) പറയുന്നത് ഇന്ദ്രിയഗോചരമായത്, അതായത് വ്യക്തമായത് എല്ലാം, ഇന്ദ്രിയഗോചരമല്ലാത്ത അവ്യക്തത്തിൽ നിന്ന് പ്രസരിയ്ക്കുന്നത് മാത്രമാണ് എന്നും, ബ്രഹ്മനിശ വരുമ്പോൾ വ്യക്തമായതെല്ലാം അവ്യക്തം എന്ന് പറയപ്പെടുന്നതിലേക്ക് പുനർവിലയം ചെയ്യുമെന്നുമാണ്.

അവ്യക്താദ് വ്യക്തയ: സർവ്വാ:
പ്രദവന്ത്യ ഹരാഗമേ
രാത്ര്യാഗമേ പ്രലീയന്തേ
തത്രൈവാവ്യക്ത സംജ്ഞകേ.

അതായത് 'വ്യക്തം' manifest reality അതിൽത്തന്നെ നിലകൊള്ളുന്ന ഒന്നല്ല, പ്രത്യേകിച്ച് അവ്യക്തമായതിന്റെ അതായത് Unmanifest reality യുടെ ഒരു പ്രസരം മാത്രമാണെന്നാണ് ഭാരതീയ പാരമ്പര്യം. ആധുനിക സംസ്ക്കാരം വരുന്നതുവരെ ലോകത്തിലെ എല്ലാ പാരമ്പര്യങ്ങളും പഠിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്, ദൃഷ്ടമായതിന് അദൃഷ്ടമായതിന്റെ അടിസ്ഥാനം കൂടാതെ നിലനിൽക്കുവാൻ സാധ്യമല്ലെന്നുമാണ്. നേരെ മറിച്ച് സെക്കുലറിസത്തിന്റെ ചിന്താഗതിയിൽ, ദൃഷ്ടമായത് അതിൽത്തന്നെ പൂർണ്ണമാണെന്നും അതിന് നിദാനമായ ഒരു അദൃഷ്ടത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കേണ്ടുന്ന ആവശ്യമേയില്ലെന്നുമാണ്.

എന്താണുള്ളത്? ദൃഷ്ടമായത് ഉണ്മയാണ് എന്ന് സെക്കുലറിസം പറയുന്നു. എല്ലാ ദൃഷ്ടത്തിന്റെയും പിറകിൽ അതിന് നിദാനമായ ഒരു അദൃഷ്ടമുണ്ടെന്നും, ദൃഷ്ടത്തിന് അതിൽത്തന്നെ നിലനിൽക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ലെന്നും പുരാതന പാരമ്പര്യങ്ങളും പറയുന്നു.

ഈ പ്രശ്നത്തെക്കുറിച്ച് കുറച്ചൊന്ന് ഗാഢമായി ചിന്തിച്ചശേഷം വേണം, നമ്മുടെ ലക്ഷ്യം മതനിരപേക്ഷ കേരളമോ, സർവ്വമതസംഗ്രാഹിയായ ഒരു വിശ്വനാഗരികതയോ എന്ന് തീരുമാനിയ്ക്കുവാൻ.

(എ. കെ. ജി. പഠന ഗവേഷണ കേന്ദ്രത്തിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ കേരളാ പഠന കോൺഗ്രസിന്റെ തുടർച്ചയായി കോഴിക്കോട് കേളു ഏട്ടൻ പഠനകേന്ദ്രത്തിൽ വച്ചു നടന്ന ത്രിദിന ദേശീയ സെമിനാറിലെ ഉദ്ഘാടന പ്രസംഗം. *ചിന്ത*, 1995 സെപ്റ്റംബർ 1)

4

മാർക്സിസം, മതനിരപേക്ഷത, മതം: ചില പുതു പരാമർശങ്ങൾ

പ്രഗത്ഭമതികളായ എന്റെ സുഹൃത്തുക്കൾ ഇ. എം. എസ്., പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള തുടങ്ങിയവർ *ദേശാഭിമാനി*യുടെയും *ചിന്ത*യുടെയും *ഫ്രണ്ട്‌ലൈനിന്റെയും* പംക്തികളിൽ എന്റെ കോഴിക്കോട്ടെ സെമിനാർ പ്രബന്ധത്തെക്കുറിച്ച് (നമുക്കാവശ്യം സർവ്വമത സംഗ്രാഹിയായ ഒരു വിശ്വനാഗരികത) എഴുതിയ ലേഖനങ്ങളെക്കുറിച്ച് പൂർണമായ ഒരു പ്രതികരണം എഴുതാൻ എന്റെ ഇന്നത്തെ ആരോഗ്യനില അനുവദിക്കുന്നില്ല. അതിനാവശ്യമായ റഫറൻസ് കൃതികളെല്ലാം കണ്ടെടുക്കാൻ ഇപ്പോൾ എനിക്ക് കഴിയുന്നുമില്ല. കമ്പ്യൂട്ടർ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുവാൻ എന്റെ ഒരു കൈ പ്രവർത്തനക്ഷമമായി ബാക്കി ഉള്ളതുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ ഈ വരികൾ രേഖപ്പെടുത്തുന്നത്.

ഈ കാലിക പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളിൽ എന്റെ വാദമുഖങ്ങളെ നേരിടാൻ ഇത്രയേറെ പംക്തികൾ ചെലവഴിച്ചതിനും എന്റെ വാദമുഖങ്ങളെ ഗൗരവപൂർവ്വം പരിഗണിച്ചതിനും മാത്രമല്ല എനിക്കവരോട് കൃതജ്ഞത ഉള്ളത്. ഈ വാദവിവാദങ്ങളിലെല്ലാം അവരെന്നോടു പ്രകടിപ്പിച്ച അങ്ങേയറ്റത്തെ ബഹുമാനാദരങ്ങൾക്കും ഞാൻ കൃതജ്ഞത രേഖപ്പെടുത്തുന്നു. എന്റെ വ്യക്തിപരമായ മതവിശ്വാസത്തെക്കുറിച്ച് സ്വന്തമായ കാഴ്ചപ്പാടിലൂടെ വിലയിരുത്തൽ നടത്താൻ ഇ. എം. എസ്. ഒരു പൂർണ്ണ ലേഖനം പോലും എഴുതുകയുണ്ടായി. പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയാകട്ടെ ഞാൻ അർഹിക്കുന്നതിലേറെ ആദരവോടെ എന്റെ അറിവിനെയും നേട്ടങ്ങളെയും കുറിച്ച് വിലയിരുത്തുകയും അദ്ദേഹത്തിനെന്നോടുള്ള ബൗദ്ധികമായ കടപ്പാടുകളെ അതിശയോക്തിയോടെ അംഗീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതദ്ദേഹം ഇതിനു മുമ്പും ചെയ്തു കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

ഈ ലേഖനത്തിൽ മൂന്നു കാര്യങ്ങളാണ് ഞാൻ ഊന്നിപ്പറയാൻ ശ്രമിക്കുന്നത്. ഒന്നാമതായി മതനിരപേക്ഷതയെക്കുറിച്ച് ഞാൻ നേരത്തെ തന്നെ പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങൾ ചുരുക്കമായി സംഗ്രഹിക്കാം. രണ്ടാമതായി ഒരു പ്രത്യയശാസ്ത്രമെന്ന നിലയിലും കർമ്മപരിപാടി എന്ന നിലയിലും മാർക്സിസം ഇന്നു നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ എന്തൊക്കെയാണ് എന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള എന്റെ ധാരണകൾ വളരെ ചുരുക്കി വിവരിക്കാം. മൂന്നാമതായി സമൂഹത്തിലും സംസ്ക്കാരത്തിലും മതത്തിനുള്ള സ്ഥാനത്തെക്കുറിച്ച് എനിക്കുള്ള അഭിപ്രായങ്ങൾ ചുരുക്കി പുനരവതരിപ്പിക്കാം. അത് ഉപസംഹരിക്കുമ്പോൾ എന്റെ വ്യക്തിപരമായ മതവിശ്വാസത്തിന്റെ സത്തയും കാരണങ്ങളും ചുരുക്കമായി വിവരിക്കുകയും ചെയ്യാം. ഈ വിവാദത്തിൽ ഉയർന്നുവന്ന മറ്റ് പ്രശ്നങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് എഴുതിപോകുന്നതോടൊപ്പം കഴിയുന്നത്ര പരാമർശിക്കുകയും ചെയ്യാം.

മതനിരപേക്ഷം, മതനിരപേക്ഷതാവാദം, ആധുനിക ശാസ്ത്രം

നിഘണ്ടുവിൽ കാണുന്ന അർത്ഥത്തിൽ നിന്നും തികച്ചും വ്യത്യസ്ഥമായ അർത്ഥമാണ് ഇന്ത്യൻ ബുദ്ധിജീവികൾ 'മതനിരപേക്ഷം' എന്നതിനും 'മതനിരപേക്ഷതാ വാദം' (സെക്കുലർ, സെക്കുലറിസം) എന്നതിനും നൽകുന്നതെന്ന വസ്തുത ഞാൻ അംഗീകരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ സർക്കാരും ഭരണകക്ഷിയായ കോൺഗ്രസ്സും ഇടതുപക്ഷ പ്രസ്ഥാനങ്ങളും മതനിരപേക്ഷതാവാദത്തെ ഏകദേശം താഴെ പറയുംപോലെയാണ് നിർവ്വചിച്ചിരിക്കുന്നത്. മതനിരപേക്ഷതയുടെ ഇന്ത്യൻ രൂപത്തിന്റെ മുഖ്യതത്വങ്ങൾ ഇവയാണ്.

(i) മതവും രാഷ്ട്രീയവും തമ്മിലുള്ള പൂർണ വിഭജനം.

(ii) എല്ലാ മതങ്ങളോടും ഒരേപോലെ പെരുമാറണം. ഗവൺമെന്റ് ഇവയിൽ നിന്നെല്ലാം സമദൂരത്തിൽ വർത്തിക്കും.

(iii) ഭരണകൂടത്തിൽ നിന്നോ ഭരണകൂടത്തിന്റെ പിന്തുണയുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നോ ഒരു മതത്തിനും സവിശേഷ പരിഗണനകൾ ലഭിക്കുന്നതല്ല.

(iv) സ്വയം തെരഞ്ഞെടുക്കുന്ന ഏതു മതത്തിൽ ചേർന്നു പ്രവർത്തിക്കുവാനും, ഒന്നിലും ചേരാതെ കഴിയാനും എല്ലാ ഭാരതീയർക്കും സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടായിരിക്കും (തീർച്ചയായും നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങൾക്കു വിധേയമായി വേണം വിശ്വാസാചാരങ്ങൾ).

(v) മതം തികച്ചും ഒരു സ്വകാര്യ ഏർപ്പാടായിരിക്കണം. വിദ്യാഭ്യാസം, വൈദ്യസേവനം, രാഷ്ട്രീയ സ്ഥാപനങ്ങൾ, മാധ്യമപ്രവർത്തനം എന്നിവ ഉൾപ്പെടെ പൊതുജീവിതത്തിൽ അതിനൊരു സ്ഥാനവും ഉണ്ടായിരിക്കരുത്.

ഓക്സ്ഫോർഡ് അഡ്വാൻസ് ലേണേഴ്സ് ഡിക്ഷ്ണറി, *സെക്യൂലർ* എന്നതിനു നൽകുന്ന അർത്ഥം ഇതാണ്: 'ലൗകികം; ആത്മീയമോ മതപരമോ ആയ ഏർപ്പാടുകളുമായി ബന്ധമില്ലാത്തത്' (പുറം 1143). മതനിരപേക്ഷതാവാദത്തെപറ്റി അതിൽ പറയുന്നത്: "സന്മാർഗം, വിദ്യാഭ്യാസം മുതലായ കാര്യങ്ങൾ മതത്തെ ആധാരമാക്കി അരുത് എന്ന വിശ്വാസം." സെക്കുലറിസ്റ്റ് അഥവാ മതനിരപേക്ഷതാ വാദി എന്നതിന്റെ നിർവ്വചനം: "മതനിരപേക്ഷതയിൽ വിശ്വസിക്കുന്നയാളോ അതിനെ അനുകൂലിക്കുന്ന ആളോ." ഇതിൽ നിന്ന് സിദ്ധിക്കുന്നത് മതനിരപേക്ഷതാ വാദവും ഒരു പ്രത്യയശാസ്ത്രമാണ്, ഒരു വീക്ഷണകോൺ ആണ്, ഒരു മതരൂപമാണ് എന്നത്രേ! ചരിത്രപരമായി പറഞ്ഞാൽ ജി. ജെ. ഹോളിയോക്ക് (1877-1907) കഴിഞ്ഞ നൂറ്റാണ്ടിൽ സൃഷ്ടിച്ച ഒരു അർധമത പ്രത്യയശാസ്ത്രമാണ് സെക്കുലറിസം. ആധുനിക ശാസ്ത്രവുമായി പൊരുത്തപ്പെടാത്തതിനാൽ എല്ലാ പരമ്പരാഗത മതങ്ങളും അപ്രസക്തമാവുകയും അതുകൊണ്ട് ആധുനിക മാനവരാശിക്ക് അസ്വീകാര്യം ആകുകയും ചെയ്യുന്ന ശാസ്ത്രയുഗത്തിൽ സെക്കുലറിസം മാത്രമാണ് പ്രായോഗികമായ ഏകമതം എന്നദ്ദേഹം സിദ്ധാന്തിച്ചു.

വെളിപാടുകളോ വിശുദ്ധ ഗ്രന്ഥങ്ങളോ പൗരോഹിത്യമോ ഇല്ലാത്ത ഒരു മതം. ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ഇതാദ്യം ശാസ്ത്രജ്ഞരുടെ ഇടയിൽ പ്രചരിച്ചു. പിന്നീടത് അമേരിക്കയിലും വ്യാപിച്ചു. രണ്ടു തലമുറക്കാലത്ത് ഈ രണ്ടു രാജ്യങ്ങളിലും അത് വളർന്നു വ്യാപിച്ചു. മാത്രമല്ല, അവർ സ്വന്തമായി സണ്ടേസ്കൂളുകളും ചോദ്യോത്തര രൂപത്തിലുള്ള ഉപദേശ വിധികളും വികസിപ്പിച്ചെടുത്തു. രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധാനന്തരം ഒരു സംഘടിത മതമെന്ന നിലയിൽ അത് അലസിപ്പോയി. പിന്നീടത് ശാന്തമായി ആധുനിക ലിബറലിസത്തിൽ ലയിച്ചു. നമ്മുടെ വിദ്യാഭ്യാസ വ്യവസ്ഥയിലൂടെ ഈ മതം നമ്മുടെ ചിന്താധാരയിൽ ഇഴുകിച്ചേർന്നു. ആധുനിക ലിബറലിസം പൊതുവെ ഈ മതനിരപേക്ഷ പാരമ്പര്യം പിൻതുടരുന്നു. മാർക്സിസ്റ്റ് പൈതൃകവും അങ്ങനെതന്നെ. 17-ാം നൂറ്റാണ്ടു മുതൽ 19-ാം നൂറ്റാണ്ടു വരെയുള്ള കാലയളവിൽ യൂറോപ്പിൽ വളർന്നുവന്ന എൻലൈറ്റൻമെന്റ് (പ്രബുദ്ധത) പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സന്തതികളാണ് ലിബറലിസവും മാർക്സിസവുമെന്ന് ഞാൻ കരുതുന്നു.

വൈരുദ്ധ്യാത്മക ഭൗതിക വാദത്തിന് മാർക്സിസം ഒരു ദാർശനികാടിത്തറ നൽകാൻ ശ്രമിച്ചു. വൈരുദ്ധ്യാത്മക ഭൗതികവാദമാണ്, മാർക്സിസത്തിന്റെ സെക്യുലറിസത്തിന്റെ രൂപം. ഈ നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആദ്യം ശാസ്ത്രത്തിൽ ഉണ്ടായ പുതിയ ഉൾക്കാഴ്ചകളെ ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ട് ഭൗതികവാദത്തെ പുനർനിർവചിക്കാൻ ലെനിൻ നടത്തിയ ശ്രമത്തെക്കുറിച്ച് പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള പറയുന്നുണ്ട്. ദ്രവ്യവും ഊർജ്ജവും പരസ്പരം മാറ്റിത്തീർക്കാവുന്നതാണ്. ഒരേ യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ രണ്ടു രൂപങ്ങൾ മാത്രമാണെന്നായിരുന്നു ശാസ്ത്രത്തിലെ പുതിയ ഉൾക്കാഴ്ച. ഇതുപ്രകാരം മനുഷ്യന്റെ ആത്മനിഷ്ഠമായ ഗ്രഹണ പ്രക്രിയയ്ക്ക് വിധേയമാകുന്ന എന്തും, ഖരമായാലും ദ്രവ്യമായാലും, വാതകമായാലും ഊർജ്ജമായാലും പദാർത്ഥം തന്നെ എന്നാണ് ലെനിൻ പുനർനിർവചിക്കാൻ ശ്രമിച്ചത്. ബാഹ്യലോകത്തെ, മനുഷ്യാവബോധം സത്യസന്ധമായി പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു. പരിണാമത്തിന്റെ അന്ത്യദശയിൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട ഭൗതിക യാഥാർത്ഥ്യം സംബന്ധിച്ച ഒരു സമവർത്തിയായ പ്രതിഭാസം ആണ് ആ അവബോധം. അല്ലാതെ അതിനു മുമ്പ് രൂപം കൊണ്ടതല്ല. ദ്രവ്യോല്പാദനത്തിന് മുമ്പ് അവബോധം നിലവിലിരുന്നു എന്ന് സങ്കല്പിക്കുന്ന ആശയവാദത്തെ മാർക്സിസം വിമർശിക്കുന്നത് ഈ സങ്കല്പത്തെയാണ്. അവബോധമുൾപ്പെടെയുള്ള സകലമാന വൈരുദ്ധ്യാത്മക വികാസത്തിന്റെയും സാധ്യത ഭൗതിക യാഥാർത്ഥ്യമാണ് പ്രാഥമികം (അവബോധം അതിനെ തുടർന്ന്) എന്നത്രെ.

കഴിഞ്ഞ മൂന്നു പതിറ്റാണ്ടു കാലത്ത് പാശ്ചാത്യ രാഷ്ട്രങ്ങളിൽ ഉണ്ടായ ശാസ്ത്രദർശന വികാസം മേൽചേർത്ത വാദത്തിനെതിരെ ചില പുതിയ ചോദ്യങ്ങൾ ഉയർത്തുന്നു. ബാഹ്യ യാഥാർത്ഥ്യം സത്യസന്ധമായി മനുഷ്യാവബോധത്തിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നുവെന്നു കരുതാൻ വേണ്ട ദാർശനികമോ ശാസ്ത്രീയമോ ആയ തെളിവുകളൊന്നും ഇന്നില്ല എന്നതാണ് ആദ്യത്തെ കാര്യം. യാഥാർത്ഥ്യത്തെ എങ്ങിനെയോ അങ്ങിനെ മനസ്സിലാക്കാൻ ആധുനിക ശാസ്ത്രത്തിന് കഴിയുമെന്ന് ഏതാനും പതിറ്റാണ്ടുകൾ മുമ്പുവരെ നിലനിന്നിരുന്ന ധാരണ ഇനിമേൽ നിലനിൽക്കുന്നതല്ല. മനുഷ്യന്റെ ആത്മവത്ത എല്ലാ ഗ്രഹണ പ്രക്രിയയുടെയും അവിഭാജ്യ ഘടകമാണെന്ന് മാത്രമല്ല ഗ്രഹണത്തിൽ നിന്നും ആത്മവത്തയിൽ നിന്നും വ്യതിരിക്തമായി യാഥാർത്ഥ്യത്തെ അറിയാൻ നമുക്കാവുകയുമില്ല. ഗ്രഹണകർമ്മത്തിനു നാം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന ഐന്ദ്രികവും മാനസികവും ആയ ഉപാധികൾ നാം ഗ്രഹിക്കുന്ന യാഥാർത്ഥ്യത്തെ രൂപപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. നിരീക്ഷകന്റെ അഥവാ നിരീക്ഷകയുടെ ഗ്രഹണോപാധി ഗ്രഹിത യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ

അവിഭാജ്യ ഘടകമായിത്തീരുകയും ചെയ്യുന്നു. നമ്മുടെ ഗ്രഹണാതീതമായ യാഥാർത്ഥ്യം എന്തെന്ന് ഒരിക്കലും കണ്ടുപിടിക്കാനാവുകയുമില്ല. ബുദ്ധൻ ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയ പോലെ നാം ഗ്രഹിക്കുന്ന ലോകം "പ്രതീത്യ സമുല്പന്നമാണ്." അതായത് സോപാധികമായി സഹജാതം. നമ്മുടെ മാതിരിയുള്ള മനസ്സായിരിക്കെ, അതിനു ബാഹ്യമായി സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ലോകം മനുഷ്യമനസ്സിൽ അത് ഏറ്റുമുട്ടുമ്പോൾ സിദ്ധിക്കുന്ന ഉല്പന്നം മാത്രമാണ്. അതുപോലെ തന്നെ ആ ലോകം യാഥാർത്ഥ്യമെന്നും മറ്റേ ലോകം അയഥാർത്ഥമെന്നും പറയുന്നതും യാഥാർത്ഥ്യായഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ സമന്വയിക്കുന്നതും അസത്യമായിരിക്കുമെന്നും ബുദ്ധമതക്കാർ പറയുന്നു. അത്തരം ഒരു ലോകം നമ്മുടെ അവബോധത്തിൽ ചില സവിശേഷ സാഹചര്യങ്ങളിൽ ഉയർന്നു കാണുന്നു എന്നേ പറയാനാവൂ.

ഏറെക്കുറെ ഇതു തന്നെയാണ് ആധുനിക ശാസ്ത്ര ദാർശനികർ പറയുന്നതും – ഒരുപക്ഷേ കുറെ എന്നതിനേക്കാൾ ഏറെ എന്നു പറയാം. അനാത്മനിഷ്ഠമായ വസ്തുനിഷ്ഠത എന്നൊന്നില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ എല്ലാ ഗ്രഹണ പ്രക്രിയയും സ്വഭാവേന തന്നെ ആത്മനിഷ്ഠമാണ്. ശാസ്ത്രത്തിൽ 'തെളിയിക്കപ്പെട്ട സത്യം' എന്നൊന്നില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ എല്ലാ ശാസ്ത്രീയ തെളിവുകളും ആഗമികമായേ പറ്റൂ. പരിമിതമായ ഏതാനും അനുഭവങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള സാമാന്യവൽക്കരണം. അവ ഭാവി അനുഭവങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ തെളിവിന് വിധേയവുമാണ്. വസ്തുനിഷ്ഠ യാഥാർത്ഥ്യത്തിൽ നിന്നും ഉരുത്തിരിയുന്നതല്ല ശാസ്ത്ര സിദ്ധാന്തം; മനുഷ്യഭാഷയിലും സംവർഗങ്ങളിലും മനുഷ്യൻ സൃഷ്ടിക്കുന്നത് മാത്രമാണ്. പ്രയോഗത്തിനു പ്രയോജനപ്രദവും പൊതുവെ പരസ്പരം പൊരുത്തപ്പെടുന്നതുമായി കാണപ്പെടുന്ന മനുഷ്യനിർമ്മിതികൾ എന്ന് മാത്രമേ ശാസ്ത്ര സിദ്ധാന്തങ്ങളെക്കുറിച്ച് അങ്ങേയറ്റം പോയാൽ നമുക്കു പറയാനാവൂ. അതുകൊണ്ട് സത്യത്തിലേക്ക് ശാസ്ത്രത്തിന്റെ പാത മാത്രമേയുള്ളൂ എന്നും അതുകൊണ്ട് ശാസ്ത്ര രീത്യാ തെളിയിക്കപ്പെടാൻ കഴിയാത്ത ഒന്നും ശാസ്ത്രമല്ലെന്നും മറ്റുമുള്ള പഴയ അവകാശവാദങ്ങൾ വിവരമുള്ള ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരോ ശാസ്ത്രദാർശനികരോ ഇനിമേൽ ഉന്നയിക്കുകയില്ല. ശാസ്ത്ര സാങ്കേതികവിദ്യ മനുഷ്യരാശിയുടെ മഹത്തായ നേട്ടങ്ങളിലൊന്നാണെന്നും അതിന്റെ സഹായം കൂടാതെ ഇന്നത്തെ സാഹചര്യങ്ങളിൽ മനുഷ്യജീവിതം അസാധ്യമാകുമെന്നും ഇനിയും പറയാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ വിജ്ഞാനത്തിന്റെ മേലുള്ള കുത്തകാവകാശവാദങ്ങൾ ശാസ്ത്രം കൈവെടിഞ്ഞേ മതിയാകൂ.

19-ാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ശാസ്ത്രധാരണയേയും വിജ്ഞാനത്തിന്റെ മേൽ അതുന്നയിച്ച കുത്തകാവകാശവാദത്തെയും ആധാരമാക്കിയാണ് മതനിരപേക്ഷതാ പ്രത്യയശാസ്ത്രം പടുത്തുയർത്തിയത്. ആധുനിക ശാസ്ത്രത്തിൽ വേരോട്ടമില്ലാത്ത കാലഹരണപ്പെട്ട ഒരു വിശ്വാസ വ്യവസ്ഥയാണ് മതനിരപേക്ഷതാ പ്രത്യയശാസ്ത്രം. എല്ലാ മതങ്ങളുടെയും പാരമ്പര്യങ്ങളുടെയും ചങ്ങലക്കെട്ടുകളിൽ നിന്ന് മനുഷ്യരാശിയെ മോചിപ്പിക്കാനുതകുന്നതായ മതനിരപേക്ഷതാ പ്രത്യയശാസ്ത്രം വിമോചിത മാനവരാശിയുടെ വിലപ്പെട്ട നേട്ടമായി ഒരു കാലത്ത് അവകാശപ്പെട്ടിരുന്നു. പ്രായപൂർത്തിയെത്തിയ മാനവരാശിയുടെ 'പോസിറ്റീവ്' (വാസ്തവികവും അനുഭവൈകവേദ്യവും) വിജ്ഞാനമാണ് ശാസ്ത്രം എന്നു കരുതപ്പെട്ടു. മതവും മെറ്റാഫിസിക്സും (അദ്ധ്യാത്മജ്ഞാനം, സത്താമീമാംസ മുതലായവ) മറ്റും മനുഷ്യരാശിയുടെ ബാല്യത്തിലേയും കൗമാരത്തിലേയും ചിന്തയാണെന്നു വിധിക്കപ്പെട്ടു. ശാസ്ത്രത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഈ ലാഘവ ശുഭചിന്തയെയാണ് ഇപ്പോൾ ശാസ്ത്രദർശനം തന്നെ തകർത്തു കളഞ്ഞിരിക്കുന്നത്.

യാഥാർത്ഥ്യം എങ്ങിനെയാണോ അങ്ങിനെ തന്നെ നാമവയെ ഗ്രഹിക്കുന്നു എന്നും നമ്മുടെ ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്ക് ഗോചരമായ ലോകം മാത്രമേ നിലവിലുള്ളു എന്നും മറ്റുമുള്ള സെക്കുലർ സമർത്ഥനങ്ങൾക്ക് ആധുനിക ശാസ്ത്രത്തിൽ അടിസ്ഥാനമില്ലെന്നു പറയേണ്ടി വന്നത് ഈ പശ്ചാത്തലത്തിലാണ്. ദൈവാസ്തിത്വത്തെ നിഷേധിക്കാനോ സമർത്ഥിക്കാനോ ശാസ്ത്രത്തിനു കഴിവില്ല. അത് ശാസ്ത്രത്തിന്റെ മേഖലയല്ല. അതുപോലെ തന്നെ മാനവികാസ്തിത്വത്തിന്റെ അർത്ഥവും പ്രധാന്യവും സംബന്ധിച്ച സർവ പ്രധാന കാര്യങ്ങളും ശാസ്ത്രത്തിന്റെ അന്വേഷണരീതികൾക്കും പ്രവർത്തനമേഖലയ്ക്കും പുറത്താണ്. നാസ്തിക വാദത്തെയോ ആസ്തികവാദത്തെയോ ന്യായീകരിക്കാനോ തെളിയിക്കാനോ ആധുനിക ശാസ്ത്രത്തിനാവില്ല.

ദ്രവ്യ (പദാർത്ഥം) മാണോ അവബോധമാണോ ആദ്യം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടത് എന്ന വാദം ഇപ്പോൾ തികച്ചും നിരർത്ഥകമായിരിക്കുന്നു. പരിണാമത്തെയും പ്രപഞ്ചോല്പത്തിയെയും കുറിച്ചുള്ള സമകാലിക സിദ്ധാന്തങ്ങൾ നാം ഗൗരവപൂർവ്വം കണക്കിലെടുത്താൽ എന്താണ് മനസ്സിലാകുന്നത്. 'ബൃഹദ് സ്ഫോടന'ത്തെ (ബിഗ് ബാങ്ങ്) തുടർന്ന് അത്യുഗ്രതാപനിലവാരത്തിലുള്ള ഊർജ്ജം മാത്രമാണ് പ്രത്യക്ഷപെട്ടത്. അത് ഖരമായോ ദ്രവമായോ വാതകമായോ പ്ലാസ്മയായോ രൂപാന്തരപ്പട്ടിരുന്നില്ല. പരിണാമത്തിലെ 'മാനവ കേന്ദ്രീകൃത തത്വം' (ആന്ത്രോപിക് പ്രിൻസിപ്പൾ) അംഗീകരിക്കുന്നവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം പരിണാമ പ്രക്രിയയുടെ തുടക്കം തൊട്ടേ മാനവോദയത്തിലേക്കുള്ള ബോധപൂർവ്വമായ ചായ്‌വോടുകൂടിയ നീക്കം ഉണ്ടായിരുന്നതായി മനസ്സിലാക്കാം. ആകസ്മികമായ ചേരുവകളുടെയും പരിവർത്തനങ്ങളുടെയും ഫലമായി അത് സംഭവിക്കുമായിരുന്നില്ല. ആശയവാദവും ഭൗതികവാദവും തമ്മിൽ 19-ാം നൂറ്റാണ്ടിൽ നടന്ന വിവാദം അപ്പാടെ നിരർത്ഥകങ്ങളായ പൂർവ്വപക്ഷങ്ങളെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയായിരുന്നു എന്നിപ്പോൾ തോന്നുന്നു.

നമ്മുടെ ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്ക് ഗോചരമായ ലോകം മാത്രമേയുള്ളു എന്നും അതുകൊണ്ട് അത് മാത്രമേ നാം പരിഗണിക്കേണ്ടതുള്ളു എന്നും ഉള്ള അശാസ്ത്രീയവാദം ചില അന്യായമായ ആവശ്യങ്ങൾ ഉന്നയിക്കുന്നതിലേക്കാണ് ചെന്നെത്തുന്നത്. വിദ്യാഭ്യാസം, ചികിത്സ, സർക്കാർ, സംവേദന മാധ്യമങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയെല്ലാം മനുഷ്യരുടെ മതവിശ്വാസങ്ങളിൽ നിന്ന് വേർതിരിച്ചു നടത്തണമെന്നതാണ് ഈ ആവശ്യങ്ങൾ. ശാസ്ത്രീയാടിത്തറയില്ലാത്ത ഈ ആവശ്യങ്ങൾ തിരസ്കരിച്ചേ മതിയാവൂ. മാർക്സിസ്റ്റുകാർ ഉൾപ്പെടെയുള്ള നമ്മുടെ ബുദ്ധിജീവികൾ പടിഞ്ഞാറു നിന്നും ഇറക്കുമതി ചെയ്ത ഈ കാലഹരണപ്പെട്ട പ്രത്യയശാസ്ത്രത്തിൽ കടിച്ചുതൂങ്ങിക്കിടക്കുന്നതും ഖേദകരം തന്നെ. നമ്മുടെ ഭരണകൂടത്തിന്റെയും സംസ്കാരത്തിന്റെയും അടിത്തറയ്ക്ക് രൂപകല്പന ചെയ്യാൻ നാം നമ്മുടെ സ്വന്തം സർഗശക്തിയും ഭാവനയുമാണ് ഉപയോഗിക്കേണ്ടത്. അവശ്യ സന്ദർഭങ്ങളിൽ പടിഞ്ഞാറു നിന്നും പഠിക്കേണ്ടത് പഠിക്കാം. എന്നാൽ നമ്മുടെ സ്വന്തം സമ്പന്നമായ സാംസ്കാരിക പൈതൃകത്തിന്റെ വിഭവങ്ങളെ പൂർണമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തണം.

മാർക്സിസം ഇന്നു നേരിടുന്ന വെല്ലുവിളികൾ

കഴിഞ്ഞ നൂറു വർഷത്തിനിടയിൽ രണ്ടാമത്തെ വൻ പരാജയത്തെയാണ് ഇപ്പോൾ മാർക്സിസം തരണം ചെയ്തു കൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. ആദ്യത്തെ പരാജയം കഴിഞ്ഞ നൂറ്റാണ്ട് സമാപിക്കുന്ന സന്ദർഭത്തിലായിരുന്നു. എഡുവേർഡ് ബെൺസ് റ്റൈനിന്റെയും പിന്നീട് ലിയോൺ ട്രോട്സ്കിയുടെയും നേതൃത്വത്തിൽ രണ്ടാം ഇന്റർനാഷനിലെ സോഷ്യൽ ഡെമോക്രാറ്റിക് കക്ഷികളാണ് ഈ പരാജയം ഏൽപിച്ചത്. ഈ യൂറോപ്യൻ പരിഷ്ക്കരണവാദികളിൽ നിന്നു കമ്യൂണിസത്തെ രക്ഷിച്ചത് ലെനിനായിരുന്നു. ശിൽപിയും നിർമ്മാതാവുമെന്ന നിലയിൽ ലെനിൻ പുടത്തുയർത്തിയ പുതിയ സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥയാണിപ്പോൾ ഈ നൂറ്റാണ്ടിന്റെ സമാപനവേളയിൽ തകർക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. ഗൊർബചേവിനെപ്പോലുള്ള ലാഘവബുദ്ധികളും വഴിതെറ്റിയവരുമായ സോവിയറ്റ് നേതാക്കളുടെ ഒത്താശയോടെ വികസിത മുതലാളിത്ത രാഷ്ട്രങ്ങളിലെ ഏജൻസികൾ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം ആസൂത്രണം ചെയ്തു നടപ്പിലാക്കിയ അട്ടിമറിയിലൂടെയാണ് ഈ കൃത്യം നിർവഹിച്ചത്.

എന്നാൽ മാർക്സിസത്തിന്റെ അന്ത്യം കുറിക്കുന്നതിന്റെ അടുത്തൊന്നും അവർക്കെത്താനായിട്ടില്ല. ഇതിനകം തന്നെ റഷ്യയിലും പോളണ്ടിലും നവശക്തിയാർജിച്ച് അത് ഉയർന്നു തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അവിടങ്ങളിൽ ലക്ഷോപലക്ഷം ജനങ്ങൾ ഇപ്പോഴും ഒരു സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥയിലാണ് പ്രതീക്ഷകൾ അർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. സകലർക്കും തൊഴിലുള്ള ഒരു സമ്പദ് വ്യവസ്ഥ, സാമൂഹ്യ ധനസഹായത്തോടെയുള്ള വിദ്യാഭ്യാസവും സാമൂഹ്യരക്ഷയും ഭവന സംവിധാനവും ഗതാഗതസൗകര്യവും ആരോഗ്യപരിപാലനവും ലഭിക്കുന്ന സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥയിലാണവർ കണ്ണുനട്ടിരിക്കുന്നത്. ഭൂഗർഭ കൊള്ളസംഘമായ മാഫിയയ്ക്കും സമ്പദ്വ്യവസ്ഥയുടെ ക്രിമിനൽവൽക്കരണത്തിനെയും എതിരെ നിർണ്ണായക നടപടികൾ അവരാവശ്യപ്പെടുന്നു. മുതലാളിത്തത്തിന്റെ തിരിച്ചുവരവിന്റെ ആദ്യഘട്ടത്തിലെ ഉൽസാഹതിമിർപ്പിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട സ്വാർത്ഥതയും അത്യാഗ്രഹവും മുറ്റിയ സാമൂഹ്യ വിരുദ്ധ വ്യക്തിത്വത്തിനെതിരേ പടിപടിയായുള്ള സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യക്തിത്വ വികസനത്തിനവർ വെമ്പൽ കൊള്ളുന്നു. കമ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടികൾ അധികാരത്തിലെത്തിയാലും ഇല്ലെങ്കിലും ഈ പ്രവണത പല രാഷ്ട്രങ്ങളിലും തീർച്ചയായും വളർന്നുവരും. തൽക്കാലം മുതലാളിത്തവുമായി ഏറ്റുമുട്ടുന്ന നടപടിക്കവർ അത്ര പ്രാധാന്യം കൽപിച്ചെന്നു വരില്ല. എന്നാൽ മുതലാളിത്തത്തിന്റെ അപമാനവീകരണ സ്വഭാവത്തിന്റെ അനുഭവം വർദ്ധിച്ചുവരുന്നതോടെ ആ സംഘട്ടനവും അനിവാര്യമാകും.

കഴിഞ്ഞ കാലത്തെ തെറ്റുകളിൽ നിന്നു കമ്യൂണിസം പാഠങ്ങൾ പഠിക്കും. തൊഴിലാളിവർഗ്ഗ സർവാധിപത്യമെന്നത് പാർട്ടിയുടേയോ പാർട്ടിയുടെ തലപ്പത്തിരിക്കുന്ന ചിലരുടെയോ സർവാധിപത്യമല്ലെന്നവർ പഠിക്കും. ജനാധിപത്യപരവും പരസ്പര പരിഗണനയോടു കൂടിയതുമായ ബന്ധങ്ങൾ അത് മനുഷ്യന് സംഘടനയുടെ സത്തയാണെന്നും പരസ്പര വിശ്വാസം നശിച്ചാൽ പിന്നെ ആളുകളെ ഒരുമിച്ചു നിർത്താൻ ഭീതി മാത്രമേ അവശേഷിക്കൂ എന്നും അത് തന്നെ നീണ്ടനാൾ നിലനിൽക്കില്ലെന്നും അവർ മനസ്സിലാക്കും. നേതാക്കൾക്ക് അധികാരം കയ്യാളാൻ കഴിയണമെങ്കിൽ സ്വന്തം താൽപര്യങ്ങളേക്കാൾ കൂടുതൽ ജനകീയ താൽപര്യങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നൽകുകയും ജീവിതശൈലിയിൽ സന്യാസതുല്യമായ ലാളിത്യവും വൈയക്തികവും സാമൂഹ്യവും ആയ അച്ചടക്കവും പുലർത്തണമെന്നും അവർ മനസ്സിലാക്കും. പാർട്ടിയുടെ താൽക്കാലിക താല്പര്യങ്ങൾക്കുതകുന്നവയെല്ലാം ജനതാൽപര്യവുമായി പൊരുത്തപ്പെടുന്നതായിരിക്കണമെന്നില്ല. പാർട്ടിയുടെ ഹ്രസ്വകാല താൽപര്യത്തിന്റെ ബലിപീഠത്തിൽ സത്യസന്ധതയും ആത്മാർത്ഥതയും അത്ര അനായാസമായി ഹോമിച്ചുകൂട. നേതാക്കൾ വിധിക്കുന്നതെല്ലാം അടിമകളെപ്പോലെ ജനങ്ങളും കാഡർമാരും അനുസരിച്ചുകൊള്ളുമെന്നും കരുതിക്കൂട. സത്യസന്ധമായ തീരുമാനങ്ങൾ ഉത്തമബോധ്യത്തോടെ കൈക്കൊള്ളുവാൻ നേതാക്കൾ തങ്ങളുടെ ഉചിതജ്ഞത പ്രകടിപ്പിക്കണം. ജനങ്ങൾക്കും പൊതുസ്ഥാപനങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പിനും വേണ്ടി തീരുമാനങ്ങൾ കൈക്കൊള്ളുന്ന രീതി ജനാധിപത്യപരവും വികേന്ദ്രീകൃതവും ആയിരിക്കണം – എന്നിങ്ങനെയുള്ള പാഠങ്ങളാണ് കമ്യൂണിസ്റ്റുകാർ അനുഭവത്തിൽ നിന്നും പഠിക്കേണ്ടതും പഠിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും.

മാർക്സിസ്റ്റുകാർ അല്ലെങ്കിൽ കമ്യൂണിസ്റ്റുകാർ ആത്മപരിശോധന നടത്തി മുൻകാലത്തെ പരാജയങ്ങളിൽ നിന്ന് പാഠങ്ങൾ പഠിക്കാൻ വളരെയേറെ ശ്രമിക്കേണ്ട ഒരു കാലമാണിത്. സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥയ്ക്ക് അകത്തുനിന്നും ജീർണത സംഭവിക്കാത്ത ഒരു വ്യവസ്ഥയ്ക്ക് അവർ രൂപകൽപന ചെയ്യേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. മാർക്സിസത്തിന് ഇന്ന് ലെനിന്റെ കഴിവും പദവിയുമുള്ള ഒരാളെ വേണ്ടിയിരിക്കുന്നു – അല്ലെങ്കിൽ ഈ നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആദ്യ ദശകങ്ങളിൽ മാർക്സിസത്തിനു വേണ്ടി ലെനിൻ ചെയ്ത കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യാൻ കഴിവുള്ള ഒരു സാർവദേശീയ നേതൃസംഘം. ആ നേതൃസംഘം ചെയ്യേണ്ട കാര്യങ്ങൾ: വികസിത അല്ലെങ്കിൽ പിൽക്കാല മുതലാളിത്തത്തിന്റെ സ്വഭാവവിശേഷങ്ങൾ പൂർണമായി കണക്കിലെടുക്കണം, പുത്തൻ കൊളോണിയലിസാനന്തര സാമ്രാജ്യത്വത്തിന്റെ പുതിയ രൂപഭേദങ്ങളും വ്യാപാരബന്ധങ്ങളും വിപണിയുടെ ആഗോളവൽക്കരണവും ലോക വ്യാപാര സംഘടനയുടെ രൂപീകരണവും ഐക്യരാഷ്ട്രസഭ അമേരിക്കയുടെയും കൂട്ടരുടെയും ചൊൽപടിയിലായ അവസ്ഥയും ദേശീയവും സാർവദേശീയവും ആയ വ്യവസായ – വ്യാപാര കോർപ്പറേഷനുകൾക്ക് കുറെക്കൂടി സാമൂഹ്യോത്തരവാദിത്വബോധം നിർബന്ധിച്ചോ പ്രേരിപ്പിച്ചോ നൽകേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും കണക്കിലെടുത്ത് വിലയിരുത്തി പോംവഴികൾ ആരായണം.

പാക്കേജിംഗ്, പരസ്യം, വിൽപ്പന, അനാവശ്യവും കൃത്രിമവുമായ ആവശ്യങ്ങൾ ഉപഭോക്താക്കളിൽ സൃഷ്ടിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം തുടങ്ങി ഉപഭോക്തൃ പ്രശ്നത്തിന്റെ അനാരോഗ്യ വശങ്ങൾ അവർ പരിശോധിക്കണം. ഒരു ആഗോള ധനകാര്യ വ്യവസ്ഥയുടെ കൈവശം ചെന്നുചേർന്നിരിക്കുന്ന ദുഷ്ടവും അന്യായവും ചൂഷണാത്മകവും മർദ്ദകവും ആയ അധികാരകേന്ദ്രീകരണത്തിന്റെ പ്രശ്നങ്ങൾ; വികസ്വരരാജ്യങ്ങളുടെ മേലുള്ള ദുർവഹമായ കടഭാരം; കമ്പോളശക്തികളുടെ താൽപര്യ സംരക്ഷണത്തിനുതകുന്ന സാർവദേശീയ വികസന പ്രത്യയശാസ്ത്രത്തെ വെല്ലുവിളിക്കൽ; വാർത്താവിതരണവും സാങ്കേതിക വിജ്ഞാനവും വിൽപ്പനച്ചരക്കുകളായി മാറ്റുന്ന നടപടികൾ; മിക്ക രാഷ്ട്രങ്ങളുടെയും സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയുടെ മേൽ അട്ടയെപ്പോലെ കടിച്ചുപിടിച്ചു ചോരയൂറ്റുന്ന സൈനിക പ്രവണത; ഉഗ്രവാദത്തിന്റെയും ഹിംസയുടെയും വ്യാപകമായ വർദ്ധനവ്, മയക്കുമരുന്ന് സേവയുടെയും എയ്ഡ്സ് പോലുള്ള മാരക രോഗങ്ങളുടെയും വ്യാപനം – ഇങ്ങനെ പലതും മേൽപ്പറഞ്ഞ ആധുനിക നേതൃക്കൂട്ടായ്മ കണക്കിലെടുത്ത് ഭാവിപരിപാടികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യണം. ആവശ്യമായ ഇടങ്ങളിൽ പ്രാദേശികമായ വ്യത്യാസങ്ങൾക്ക് സൗകര്യം നൽകുംവിധം

ജനങ്ങളുടെ പിന്തുണയോടെ ഒരു പുതിയ സാമൂഹ്യ രാഷ്ട്രീയ പരിപാടി അവർ ആവിഷ്ക്കരിക്കണം.

ഇപ്പോൾ യാതൊരു പ്രയോജനവും ചെയ്യാത്ത പഴയ ചില വരട്ടുവാദ നിലപാടുകൾ പുനഃപരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാക്കുക എന്നത് ഒരുപക്ഷേ ഇതിനേക്കാളെല്ലാം പ്രധാന്യമർഹിക്കുന്ന നടപടിയാണ്. ഉദാഹരണത്തിന്: ശാസ്ത്രീയമായ പിൻബലമില്ലാത്ത നിരീശ്വര - ഭൗതികവാദ ദാർശനികാടിത്തറ ആഴത്തിൽ പഠിച്ചു മനസ്സിലാക്കാൻ ശ്രമിക്കാതെ എല്ലാവിധ മത - സാംസ്ക്കാരിക പൈതൃകങ്ങളോടും കൈക്കൊണ്ടുവരുന്ന അന്ധമായ എതിർപ്പ്; ആദിവാസികളും ഗോത്രവർഗ്ഗക്കാരുമുൾപ്പെടെയുള്ള ലോകജനതയുടെ സമ്പന്നമായ പൈതൃകത്തെ അവഗണിച്ചുകൊണ്ട് പടിഞ്ഞാറൻ മതനിരപേക്ഷ പ്രത്യയശാസ്ത്രം പോലുള്ളവയോടുള്ള മമത - എന്നിങ്ങനെ വീണ്ടുവിചാരത്തിന് വിധേയമാക്കേണ്ട കാര്യങ്ങൾ പലതുണ്ട്. വംശീയ സംഘട്ടനം, ജാതി രാഷ്ട്രീയം, ഉഗ്രവാദത്തിന്റെ വളർച്ച, സൈനിക രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ നിരന്തരമായ മുന്നേറ്റം, നിഷ്ക്കണ്ടകമായ ഹിംസ എന്ന വ്യാപക പ്രതിഭാസം തുടങ്ങി സകലമാന പ്രശ്നങ്ങളെയും വർഗ്ഗസമര സിദ്ധാന്തം കൊണ്ടു മാത്രം വിലയിരുത്തുന്ന ശീലം പുനഃപരിശോധിക്കേണ്ടത് ഒട്ടും കുറയാത്ത പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്നു.

മാർക്സിസ്റ്റുകാരെയും മറ്റും പോലെ നീതി, സമാധാനം, ആരോഗ്യകരമായ ജീവിത പരിസ്ഥിതി, ഒരു പ്രാപഞ്ചിക സാമൂഹ്യ ജീവി എന്ന നിലയിലുള്ള മനുഷ്യവംശ പുരോഗതി മുതലായവയോട് പ്രതിബദ്ധതയുള്ളയാളെന്ന നിലയിൽ ഞാൻ നിർദ്ദേശിക്കുകയാണ് - സമാന പ്രതിബദ്ധതയുള്ളവരുമായി സോഷ്യലിസ്റ്റുകാരും സംവാദങ്ങളിലേർപ്പെടേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

നമ്മുടെ വിദ്യാഭ്യാസ - ചികിത്സാ വ്യവസ്ഥകൾ അഴിച്ചുപണിയുന്ന കാര്യത്തെപ്പറ്റി, നമ്മുടെ സംവേദന മാധ്യമങ്ങളുടെമേൽ ജനകീയ നിയന്ത്രണം ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനെപ്പറ്റി എല്ലാം ഒരു പുതിയ മാനവികതയുടെ വികാസത്തിനു വേണ്ടി കൂടുതൽ സ്വതന്ത്രവും കൂടുതൽ സഹകരാണാത്മകവുമായി ഏകീകൃതവും അർത്ഥവത്തുമായ സാക്ഷാൽക്കാരം നേടുവാൻ കൂടുതൽ സമർത്ഥവും ഇന്നത്തേക്കാൾ കുറഞ്ഞ അമാനവികതയോടു കൂടിയതുമായ ഒരു വ്യവസ്ഥയ്ക്കു വേണ്ടി വ്യക്തിയുടെയും സമൂഹത്തിന്റെയും നന്മയ്ക്കായി.

മതം സമൂഹത്തിലും സംസ്ക്കാരത്തിലും

19-ാം നൂറ്റാണ്ടിലെ മതനിരപേക്ഷതാവാദവും യൂറോപ്യൻ പ്രബുദ്ധയുഗവും മതവിശ്വാസങ്ങളുടെയൊന്നും സഹായമില്ലാതെ മനുഷ്യന്റെ ശുദ്ധമായ യുക്തിബോധത്തിന്റെ പ്രവർത്തനത്തിലൂടെ യാഥാർഥ്യത്തെ മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് നിശ്ചയിച്ചതോടെ “മതം” എന്ന പദത്തിന് ഒരു പുതിയ അർത്ഥം കൈവന്നു. ഒരു കാലത്ത് മതത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായ ഒരു ലോകവീക്ഷണമാണ് ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കും യഹൂദർക്കും തങ്ങളുടെ ജീവിതവും ചിന്തയും ഉൾപ്പെടെ എല്ലാ അനുഭവങ്ങളെയും ഏകീകരിച്ച് രൂപപ്പെടുത്താൻ ഒരു ചട്ടക്കൂടു നൽകിയത്. എന്നാൽ യൂറോപ്യൻ പ്രബുദ്ധതയാകട്ടെ പകരം മറ്റൊരു ചട്ടക്കൂടു നൽകി - മാനവയുക്തി. അങ്ങനെ 19 ഉം 20 ഉം നൂറ്റാണ്ടുകളിൽ ശാസ്ത്രമോ യുക്തിയോ കൊണ്ട് തെളിയിക്കാൻ കഴിയാത്ത വിശ്വാസങ്ങളുടെ പിൻബലം മാത്രമുള്ള മതം ജീവിതത്തിന്റെ അത്ര അത്യാവശ്യമല്ലാത്ത അറകളിലേക്കു തള്ളപ്പെട്ടു.

ഞങ്ങളെപ്പോലുള്ള ചിലർക്കാകട്ടെ മതം ജീവിതത്തിന്റെ ഏതെങ്കിലും ഒരറയിൽ ഒതുങ്ങുന്ന കാര്യമല്ല. ഞങ്ങൾക്കത് ഇപ്പോഴും എല്ലാ അനുഭവങ്ങളെയും അറിവിനെയും ഏകീകരിക്കാനുതകുന്ന ഒരു ചട്ടക്കൂടു തന്നെയാണ്. ആ ചട്ടക്കൂട് നൽകുന്ന അന്തർഘടനക്കു കീഴിലാണ് ഞങ്ങൾ അറിവും അനുഭവവും ഏകീകരിച്ച് ക്രമപ്പെടുത്താൻ യത്നിക്കുന്നത്. ഞങ്ങളുടെ യത്നം എപ്പോഴും വിജയിക്കാറില്ല. പരിഹൃതമല്ലാത്ത പല വൈരുധ്യങ്ങളും അവശേഷിക്കുന്നു. എന്നിട്ടും യാഥാർത്ഥ്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള മതാധിഷ്ഠിത വീക്ഷണം മുറുകെപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് മുന്നോട്ടു പോവുകയാണ്. പരസ്പരം പൊരുത്തപ്പെടാത്ത പല മതാധിഷ്ഠിത ലോകവീക്ഷണങ്ങളും നിലവിലുണ്ട് എന്ന് ഞങ്ങൾ തിരിച്ചറിയുന്നു. സാർവലൗകികമായ പൊതുശാസ്ത്രത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർക്ക് നേടാൻ കഴിഞ്ഞ നിലവാരത്തിലുള്ള വീക്ഷണൈക്യം നേടാൻ ഞങ്ങൾക്ക് കഴിയുന്നില്ല.

എന്നാൽ ഇ. എം. എസ്. നിർദ്ദേശിക്കുന്നതായി തോന്നുന്നതുപോലെ ഞങ്ങളുടേത് “വിടവുകളുടെ ദൈവ”മല്ല. ഞങ്ങളുടെ അറിവിലെ വിടവുകൾ അടയ്ക്കാൻ ദൈവത്തെ ഉപയോഗപ്പെടുത്താറില്ല. ശാസ്ത്രജ്ഞൻ പഠനവിഷയമാക്കുന്ന യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ സ്രഷ്ടാവും ദൈവം തന്നെയാണ് എന്ന സങ്കൽപത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് ഞങ്ങളുടെ ശാസ്ത്ര ജ്ഞാനം. അതുപോലെ ശാസ്ത്ര ഗവേഷണം നടത്താനും ശാസ്ത്ര ജ്ഞാനം നേടാനുമുള്ള കഴിവ് ദൈവാനുഗ്രഹം തന്നെ. ശാസ്ത്രം ദൈവത്തിനു പുറത്തല്ല. അതുപോലെ ദൈവം ശാസ്ത്രവിജ്ഞാനമേഖലയെന്ന് അറിയപ്പെടുന്നതിനും പുറത്തല്ല താനും. ശാസ്ത്രത്തിന് പരിമിതികൾ ഉണ്ടെന്നും ശാസ്ത്രത്തിന് കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ കഴിവില്ലാത്ത ചില കാര്യങ്ങളുണ്ടെന്നും ഞങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുന്നു. മിക്ക ധാർമ്മിക പ്രശ്നങ്ങൾക്കുമുള്ള മറുപടി, മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ അർത്ഥവും പ്രാധാന്യവും, മനുഷ്യാസ്തിത്വത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം എന്നിങ്ങനെ പോകുന്നു ശാസ്ത്രത്തിന് കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ കഴിവില്ലാത്ത കാര്യങ്ങളുടെ പട്ടിക. ശാസ്ത്രം പലപ്പോഴും അതിനറിയാൻ പ്രാപ്തിയില്ലാത്ത കാര്യങ്ങൾ അറിയുമെന്ന് നടിക്കുന്നതായി എനിക്കു തോന്നുന്നു. ഉദാഹരണത്തിന് പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ഉല്പത്തിയും ഉറവിടവും, പ്രപഞ്ചത്തെ ഉദ്ഗ്രഥിച്ചു നിർത്തുന്ന ഘടകം, പ്രപഞ്ചത്തിന്റെയും മാനവരാശിയുടെയും ആത്യന്തിക വിധി എന്നിങ്ങനെയുള്ള കാര്യങ്ങൾ. ഇവയെക്കുറിച്ചെല്ലാം വളരെയേറെ പുസ്തകങ്ങൾ വരുന്നുണ്ട് എന്നത് നേര്. അവയിൽ ചിലവ ഉത്തമരായ ശാസ്ത്രജ്ഞർ എഴുതിയതാണു താനും. ശാസ്ത്രത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയാണ് ഈ പ്രശ്നങ്ങൾക്കവർ ഇത്തരം എഴുതുന്നത് എന്നാണ് നാട്യം. പക്ഷേ അവയിൽ പലതിലും സത്യത്തേക്കാൾ കൂടുതലുള്ളത് തട്ടിപ്പാണ്.

എന്റെ വ്യക്തിപരമായ വിശ്വാസം അനുഭവത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയുള്ളതാണ്. എന്റെ സ്വന്തം അനുഭവവും എന്റെ വിശ്വാസസമൂഹത്തിന്റെ അനുഭവവും. ചില കാര്യങ്ങളറിയാനായി ഞാൻ സയൻസിനെ സമീപിക്കുകയും സയൻസിന് പറയാൻ കഴിയാത്ത കാര്യങ്ങൾ അറിയാൻ ഞാൻ മതത്തെ സമീപിക്കയുമല്ല ചെയ്യുന്നത്. സയൻസ് പറ

യുന്ന കാര്യങ്ങൾ ഞാൻ കേൾക്കുന്നത് തന്നെ ദൈവത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്ന ഒരാളെന്ന നിലയിലാണ്. ദൈവത്തെ വിശ്വസിക്കുന്ന രീതിയിലല്ല ഞാൻ സയൻസിനെ വിശ്വസിക്കുന്നത്. ശാസ്ത്രം പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ തെറ്റും വഴിതെറ്റിക്കുന്നതുമാകാൻ ഇടയുണ്ട് എന്നറിയാൻ മാത്രം ശാസ്ത്രചരിത്രം ഞാൻ പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. എനിക്കേറ്റവും ബോധ്യമുള്ള കാര്യങ്ങൾ ശാസ്ത്രത്തിൽ നിന്നല്ല ലഭിച്ചത് – എല്ലാ മനുഷ്യരോടും സ്നേഹവും കാരുണ്യവും, നീതിയോടൊപ്പം സമാധാനത്തിന് വേണ്ടിയുള്ള തീവ്രാഭിലാഷം, എല്ലാ മനുഷ്യർക്കും സ്വാതന്ത്ര്യത്തോടെയും അന്തസ്സോടെയും ജീവിക്കാൻ കഴിയുന്ന ലോകത്തിൽ അനേകർ വിശപ്പിലും ദാഹത്തിലും കഴിയുന്നതിലെ അനീതി – ഇങ്ങനെ പോകുന്നു അത്തരം ഉത്തമ ബോധ്യങ്ങൾ. അവയെല്ലാം എന്റെ മതവിശ്വാസത്തിൽ നിന്നും ദൈവവിശ്വാസത്തിൽ നിന്നും ലഭിച്ചതാണ്.

ഇപ്പോൾ നിലവിലുള്ള മതനിരപേക്ഷ സംസ്ക്കാരത്തെ കഴിച്ചാൽ, ലോകചരിത്രത്തിലെ നാഗരികതകൾക്കെല്ലാം പ്രചോദനമായതും അവയെ നിലനിർത്തിയതും മതമാണ്. ഇന്ത്യയിൽ ചാർവാക ദർശനം സ്വന്തമായ ഒരു സംസ്കാരത്തിന് ജന്മം നൽകുകയോ നിലനിർത്തുകയോ ചെയ്തില്ല. സെക്കുലർ പാത വിനാശകരവും അപമാനവീകരണത്തിന് വഴിവെക്കുന്നതുമാണെന്ന് ഞാൻ ഉറച്ചു വിശ്വസിക്കുന്നു. അതിൽ നിന്ന് പിൻവാങ്ങുകയും മറ്റു വഴികൾ തേടുകയുമല്ലാതെ ഗത്യന്തരമില്ല.

മാർക്സിസ്റ്റ് ഫണ്ടമെന്റലിസം എന്ന എന്റെ പരാമർശം ഇ. എം. എസിൽ വളരെ നിഷേധാത്മകമായ പ്രതികരണങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചതായി ഞാൻ കാണുന്നു. അങ്ങനെയൊന്നുണ്ട് എന്നതേ അദ്ദേഹം അപ്പാടെ നിഷേധിക്കുന്നു. ഞാനും ഒന്നു വ്യക്തമാക്കിക്കൊള്ളട്ടെ. മതം ബഹുജനങ്ങൾക്ക് കറുപ്പായി (അവീൻ) അനുഭവപ്പെടുന്നു എന്നു മതത്തെക്കുറിച്ചുള്ള മാർക്സിന്റെയും എംഗൽസിന്റെയും അഭിപ്രായത്തെക്കുറിച്ചു പരാമർശിച്ചപ്പോൾ അവർ പറഞ്ഞത് അത് മാത്രമാണ് എന്ന് ഞാൻ വാദിച്ചിരുന്നില്ല. മാർക്സ് തന്നെ ഒരു ലൂതറൻ പുരോഹിതന്റെ പുത്രനായിരുന്നു. ഒരു ബാലനായിരുന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു ലൂതറൻപള്ളിയിൽ മാമൂദീസാ ചടങ്ങും നടത്തിയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് യഹൂദമതത്തെയും ലൂതറൻ വിശ്വാസത്തെയും കുറിച്ച് നേരിട്ടറിവുണ്ടായിരുന്നു. എംഗൽസ് വളരെ മിഴിവും പക്വതയും ഉള്ള ഒരു ചിന്തകനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം മതമെന്ന പ്രതിഭാസത്തെ അത്ര ലളിതമായി കണ്ടിരുന്നില്ല. എന്നാൽ അവരിരുവരും 19–ാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ലിബറൽ (ഉൽപതിഷ്ണു) വീക്ഷണം കൈക്കൊണ്ടിരുന്നു – മതം പുരോഗതിക്ക് പ്രതിബന്ധം സൃഷ്ടിക്കുന്ന ഒരു പിന്തിരിപ്പൻ ശക്തിയാണെന്ന്. നെഹ്റുവും അതേ അഭിപ്രായക്കാരനായിരുന്നു.

മാർക്സിസ്റ്റുകാർ മതത്തെക്കുറിച്ച് ഒരു ശാസ്ത്രീയ വീക്ഷണമാണ് കൈക്കൊള്ളുന്നത് എന്നും മാർക്സും എംഗൽസും അതേക്കുറിച്ചു പറഞ്ഞതെല്ലാം അന്ധമായി അനുസരിക്കുകയല്ല ചെയ്തത് എന്നും ഇ. എം. എസ്. പറഞ്ഞത് തികച്ചും ശരി. കുറെയേറെ മാർക്സിസ്റ്റുകാർ കൂടി ഈ നിലപാട് കൈക്കൊണ്ടിരുന്നെങ്കിൽ നന്നായിരുന്നു എന്ന് ഞാനാശിച്ചുപോകുന്നു.

യൂറോപ്യൻ മതത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പരിമിതമായ അറിവിനെ ആസ്പദമാക്കി 19–ാം നൂറ്റാണ്ടിലെ മതത്തെപ്പറ്റി മാർക്സും എംഗൽസും പറഞ്ഞുവച്ചതിനെ മാത്രം ആശ്രയിക്കാതെ മതമെന്ന ആഗോള പ്രതിഭാസത്തെ അതിന്റെ ഇന്നത്തെ അവസ്ഥയിൽ കാണേണ്ട കടമ ഒരു ശാസ്ത്രീയ പ്രത്യയശാസ്ത്രമായ മാർക്സിസത്തിനുണ്ട് എന്നു ഞാൻ നിർദ്ദേശിക്കുകയുണ്ടായി. ഇ. എം. എസ്. ഉം പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയും ഇക്കാര്യത്തിൽ സാമാന്യമായി എന്നോടു യോജിക്കും എന്നെനിക്കുറപ്പുണ്ട്.

ഭൗതികവാദം, നിരീശ്വരവാദം തുടങ്ങിയ അശാസ്ത്രീയവും കാലഹരണപ്പെട്ടതുമായ വരട്ടുതത്വങ്ങൾ മുറുകെ പിടിക്കുന്നതു വഴി പല മാർക്സിസ്റ്റ് നിലപാടുകളും ഫണ്ടമെന്റലിസ്റ്റുകളുടേത് പോലെ തന്നെ കാണപ്പെടുന്നു എന്ന് എന്നെപ്പോലുള്ള ഒരു ബാഹ്യവ്യക്തിക്ക് തോന്നിപ്പോകുന്നു. ഇവ വരട്ടു തത്വങ്ങളാണെന്നും കാലഹരണപ്പെട്ടതും അശാസ്ത്രീയവും ആണെന്നുമുള്ള ആരോപണം അവർ നിഷേധിച്ചേക്കാം. ദാർശനിക ലോകത്തെക്കുറിച്ച് പരിമിതമായ അറിവ് മാത്രമുള്ള എന്നെപ്പോലുള്ളവർക്ക് തോന്നുന്നത് ഭൗതികവാദവും നിരീശ്വരവാദവും വ്യക്തമായും അശാസ്ത്രീയമാണെന്നത്രെ. അവയുടെ വിപരീതങ്ങളും അങ്ങനെ തന്നെ. സത്യസന്ധരായ മാർക്സിസ്റ്റുകാർക്ക് വൈരുദ്ധ്യാത്മക ഭൗതികവാദം പോലുള്ള ഒരു നിലപാടിനെപ്പോലും ചോദ്യം ചെയ്യാനനുവാദം വേണമെന്ന് നിർദ്ദേശിക്കുക മാത്രമാണ് ഞാൻ ചെയ്തത്.

ഇതെല്ലാം ഒരു ലേഖനപരമ്പരയിലെന്നതിനേക്കാൾ കൂടുതൽ വ്യക്തമാക്കാൻ കഴിയുക മുഖാമുഖമായിട്ടുള്ള സംവാദത്തിലായിരിക്കും.

മതനിരപേക്ഷത പോലുള്ള ഒരു സങ്കുചിത പ്രത്യയശാസ്ത്രത്തേക്കാൾ ഞാൻ അനുകൂലിക്കുക "കൊസ്മോപൊളിറ്റൻ ഡിമോക്രാറ്റിക് പ്ലൂറലിസ"ത്തെയാണ് എന്ന എന്റെ നിലപാടിൽ മാറ്റമില്ല. അപ്രകാരമുള്ള ഒരു പ്ലൂറൽ (ബഹുത്വ) വ്യവസ്ഥയിൽ മാനവവംശത്തിന്റെ മതപൈതൃകത്തിന് വലിയൊരു പങ്കു വഹിക്കാനുണ്ട്.

മതനേതാക്കളായതുകൊണ്ടു മാത്രം രാഷ്ട്രീയത്തിൽ പങ്കെടുക്കാനവകാശമുണ്ട് എന്ന മട്ടിൽ അവർ രാഷ്ട്രീയത്തിൽ ഇടപെടുന്നതിനെ എതിർക്കണമെന്ന വാദത്തോട് എനിക്ക് യോജിപ്പാണ്. എന്നാൽ പക്വതയും തുറന്ന മനോഭാവവുമുള്ള മതവിശ്വാസികൾക്ക് രാഷ്ട്രീയത്തിൽ വലിയ ഒരു പങ്കു നൽകുന്നത് ഇന്നത്തെ രാഷ്ട്രീയ രംഗത്തെ അപചയങ്ങൾ പലതിനും പരിഹാരം കാണാൻ സഹായിച്ചേക്കുമെന്നെനിക്ക് തോന്നുന്നു. രാഷ്ട്രീയത്തെ ഇന്നത്തെ ജീർണതയിൽ നിന്നും അഴിമതിയിൽ നിന്നും രക്ഷിക്കാനും സെക്യുലറിസത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കിയുള്ള വഴിതെറ്റിയ പോക്ക് തടയാനും രാഷ്ട്രീയ – സാമ്പത്തിക തലത്തിൽ നിന്ന് നമ്മുടെ മഹത്തായ മത – സാംസ്ക്കാരിക പൈതൃകത്തിന്റെ മൂല്യങ്ങളെ ഒഴിച്ചുനിർത്താനുമുള്ള ശ്രമങ്ങളെ തടയാനും മറ്റും അത് ഉപകരിച്ചേക്കും.

കുറെക്കൂടി മനുഷ്യപ്പറ്റുള്ള പുതിയ രാഷ്ട്രീയ സ്ഥാപനങ്ങൾ നമുക്കാവശ്യമായിരിക്കുന്നു. ചരക്കുകളുടെ ഉൽപാദന വിതരണങ്ങളിൽ മാത്രം ഒതുങ്ങിനിൽക്കാതെ മനുഷ്യബന്ധങ്ങളേയും മനോഭാവങ്ങളേയും സ്പർശിക്കുന്ന തികച്ചും നവീനമായ ഒരു ധാരണ സാമ്പത്തിക ശാസ്ത്രത്തെക്കുറിച്ച് നമുക്കുണ്ടാവേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. യാഥാർത്ഥ്യവുമായി കൂടു

തൽ ക്രിയാത്മകമായി പ്രതികരിക്കാനുതകുന്ന ഒരു പുതിയ വിദ്യാഭ്യാസ വ്യവസ്ഥയും വിഷാംശങ്ങൾ കുറഞ്ഞതും ജനങ്ങൾക്ക് താങ്ങാനാവുന്നതുമായ ഒരു ചികിൽസാ സമ്പ്രദായവും നമുക്കാവശ്യമായിരിക്കുന്നു. ഇന്നത്തെപ്പോലെ ജനങ്ങളെ വഞ്ചിക്കുന്നതും അമാനവീകരിക്കുന്നതുമായ വാർത്താ വിതരണ മാധ്യമ വ്യവസ്ഥയിൽ നിന്നുള്ള മോചനവും ആവശ്യമായിരിക്കുന്നു. ഈ രംഗങ്ങളിലാണ് നമ്മുടെ മതപൈതൃകത്തിന് പുതിയ ഉൾക്കാഴ്ചകൾ നൽകാനും മനുഷ്യജീവിതത്തിനും ത്വരയ്ക്കും പുതിയ കാഴ്ചപ്പാടു നൽകാനും കഴിയുക.

ഈ സംവാദം ഗൗരവബോധത്തോടെ ആരംഭിച്ചു എന്നതിൽ ഞാൻ സന്തുഷ്ടനാണ്. വിദ്വേഷമോ ശത്രുതയോ കൂടാതെ മാനവരാശിയുടെ നന്മക്കായി നമുക്കിതു തുടരാം.

(കേരളത്തിലെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് – മാർക്സിസ്റ്റ് – പാർട്ടിയുടെ സൈദ്ധാന്തിക വാരികയായ *ചിന്ത*യിൽ 1996 ഫെബ്രുവരി 2, 9 ലക്കങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത്. ഇംഗ്ലീഷിൽ നിന്നു വിവർത്തനം. വിവർത്തകൻ ആരെന്നു നിശ്ചയമില്ല. പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയോ ഏതെങ്കിലും മാർക്സിസ്റ്റ് എഴുത്തുകാരനോ ആവാം. തിരുമേനിയുടെ ആശയങ്ങൾ അതേ അർത്ഥത്തിൽ വിവർത്തനത്തിൽ വന്നിട്ടുണ്ടോ എന്ന് സംശയമുണ്ട്. – ജോയ്സ് തോട്ടയ്ക്കാട്)

5

അഭികാമ്യം വിശ്വനാഗരികത തന്നെ

കോഴിക്കോട്ടു നടന്ന മതനിരപേക്ഷ കേരളത്തിലേക്ക് എന്ന സെമിനാറിൽ വായിക്കാൻവേണ്ടി ഞാൻ തയ്യാറാക്കിയിരുന്ന ഉദ്ഘാടന പ്രസംഗത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗത്ത് മാർക്സിസ്റ്റ് ഫണ്ടമെന്റലിസം എന്ന വിഷയത്തെക്കുറിച്ച് എന്റെ പരാമർശത്തിൽ ശ്രീ. ഇ. എം. എസ്. തന്റെ മറുപടി ദേശാഭിമാനിയിൽ എഴുതിയിരുന്നല്ലോ.

"യഥാർത്ഥത്തിൽ മാർക്സിസ്റ്റ് ഫണ്ടമെന്റലിസം എന്നൊന്നില്ല. ക്രിസ്തീയരും അല്ലാത്തവരുമായ മതപണ്ഡിതന്മാർ സ്വപ്നം കാണുന്ന "സ്വർഗ്ഗരാജ്യ" (കമ്യൂണിസ്റ്റ് സമൂഹം) കെട്ടിപ്പടുക്കുവാനുള്ള പ്രവർത്തനമാണ് മാർക്സിസത്തിന്റെ അന്തഃസത്ത. അതിന്റെ പ്രയോഗം ഓരോ രാജ്യത്തും ഓരോ കാലത്തും ഓരോ തരത്തിലായിരിക്കും."

മാർക്സിസം എങ്ങനെയാണ് ആയിരിക്കേണ്ടത് എന്നുള്ള ശ്രീ. ഇ. എം. എസ്സിന്റെ അഭിപ്രായത്തോട് ഞാൻ പൂർണ്ണമായി യോജിക്കുന്നു. നീതിയും ശാന്തിയുമുള്ള ഒരു നല്ല മനുഷ്യസമൂഹം ഓരോ രാജ്യത്തും സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുവാൻ വേണ്ടി മതവിശ്വാസികളും മതവിരോധികളും ഒരുമിച്ച് സഹകരിക്കണമെന്നുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായത്തോടും ഞാൻ പൂർണ്ണമായും യോജിക്കുന്നു.

ഞാൻ മാർക്സിസ്റ്റ് ഫണ്ടമെന്റലിസം എന്ന പദപ്രയോഗത്തെക്കുറിച്ച് വിവക്ഷിച്ചിരുന്നത് പ്രത്യേകിച്ചും ഫണ്ടമെന്റൽ ഓണ്ടോളജിയുടെ പശ്ചാത്തലത്തിലാണ്. ഫണ്ടമെന്റൽ ഓണ്ടോളജിയിലെ പ്രധാന ചോദ്യം 'എന്താണ് ഉള്ളത്?' എന്നാണ്. ചലനാത്മകമായ പദാർത്ഥം (Matter in motiion) മാത്രമേയുള്ളുവെന്ന് ഒരു കാലത്ത് മാർക്സിസ്റ്റുകാർ വാദിക്കുമായിരുന്നു. എന്നാൽ പദാർത്ഥവും ഊർജ്ജവും തമ്മിലുള്ള അഭേദ്യമായ ബന്ധത്തെക്കുറിച്ച് ആധുനിക ശാസ്ത്രം നമുക്കു നൽകുന്ന ഉൾക്കാഴ്ചകളിൽ പദാർത്ഥവും ഊർജ്ജവും ഒരേ യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ രണ്ടു മുഖങ്ങൾ മാത്രമാണ് എന്ന് ബോധ്യമായിരിക്കുകയാണ്. അതുകൊണ്ട് അടുത്തകാലത്ത് സോവിയറ്റ് യൂണിയനിലെ അക്കാദമികളിലും മറ്റും എന്താണുള്ളത് എന്ന ചോദ്യത്തിനുള്ള സമാധാനം "വൈരുദ്ധ്യാത്മകമായി വികസിക്കുന്ന" പദാർത്ഥ – ഊർജ്ജം (matter - energy in process of dilectical development) എന്നായിരുന്നു.

എന്താണുള്ളത് എന്ന ചോദ്യത്തിന്റെ ഒരു ഉപചോദ്യമായി ഞാൻ ഉന്നയിക്കുന്ന ചോദ്യം 'ഇന്ദ്രിയഗോചരമായിട്ടുള്ളതു മാത്രമേ ഉള്ളോ?' എന്നതാണ്. സെക്കുലർ ചിന്താഗതിയിൽ ഇന്ദ്രിയഗോചരമായിട്ടുള്ളതിനെ വിശകലനം ചെയ്യുവാനുള്ള ഉപാധി മാത്രം ആധുനികശാസ്ത്രത്തിൽ ഉള്ളു എന്നും അതിനപ്പുറത്തുള്ളതിനെക്കുറിച്ചു ചിന്തിക്കാനുള്ള ഉപാധി ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ട് അങ്ങനെ ചിന്തിക്കേണ്ട ആവശ്യമേ ഇല്ലായെന്നുമായിരുന്നു വാദം. എനിക്ക് എന്റെ മാർക്സിസ്റ്റ് സുഹൃത്തുക്കളോടു ചോദിക്കാനുള്ളത്, നിങ്ങളുടേയും വിശ്വാസം ഇതു തന്നെയോ, എന്നാണ്?

മനുഷ്യന്റെ യുക്തിചിന്ത ബാഹ്യലോകത്തിലെ വസ്തുക്കളെ പഠിക്കാനും അവയുടെ പരിസ്പരബന്ധങ്ങളെ മനുഷ്യപ്രയോജനത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുവാനും ഉതകുന്നതാണ്. എന്നാൽ മനുഷ്യചിന്തയിൽ ഈ ഉപകരണചിന്ത മാത്രമാണുള്ളതെന്ന് തോന്നുന്നില്ല. മനുഷ്യാനുഭവത്തിന്റെയും മനുഷ്യാവസ്ഥയുടെയും അർത്ഥമെന്താണ് എന്നു ചിന്തിക്കുവാൻ കൂടെ മനുഷ്യയുക്തിക്ക് സാധിക്കണം. അക്കാര്യത്തിൽ ആധുനിക ശാസ്ത്രം നമ്മെ വളരെയൊന്നും സഹായിക്കുകയില്ല. മനുഷ്യാവസ്ഥയുടെയും മനുഷ്യാനുഭവത്തിന്റെയും അർത്ഥം തേടുവാനുള്ള ഉപകരണം മാർക്സിസത്തിൽ 'ഐഡിയോളജി' അഥവാ പ്രത്യയശാസ്ത്രം ആണെന്നു തോന്നുന്നു. ഈ പ്രത്യയശാസ്ത്രം ആധുനിക ശാസ്ത്രത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമാണെന്ന് മാർക്സിസം പലപ്പോഴും വാദിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും ആധുനികശാസ്ത്രത്തിന്റെ നിഗമനങ്ങളിൽ നിന്ന് പ്രത്യയശാസ്ത്രത്തിലേക്കുള്ള വഴി അത്ര തന്നെ തെളിഞ്ഞല്ല കിടക്കുന്നത്.

ഈ പ്രത്യയശാസ്ത്രത്തിന്റെ ആവിഷ്കരണത്തിൽ ശാസ്ത്രവും യുക്തിയും മാത്രമല്ല മനുഷ്യരാശിയുടെ അഭിനിവേശങ്ങൾ കൂടെ വലിയ ഒരു പങ്കു വഹിക്കുന്നുണ്ട്. ചൂഷണവും മർദ്ദനവുമില്ലാത്ത, നീതിയിൽ അധിഷ്ഠിതമായ ഒരു മനുഷ്യസമൂഹത്തെ നമുക്ക് ലക്ഷ്യമായി കാണിച്ചുതരുന്നത് യുക്തിയും ശാസ്ത്രവും മാത്രമല്ല മനുഷ്യമനസ്സിൽ അന്തർലീനമായിക്കിടക്കുന്ന ചില മൗലിക അഭിനിവേശങ്ങൾ ആണ്. ഈ മൗലിക അഭിനിവേശങ്ങളുടെ ഉത്ഭവം മതത്തിലാണെന്ന് ഞാൻ വാദിച്ചാൽ ശ്രീ. ഇ. എം. എസ്. അതു സമ്മതിച്ചുകൊള്ളണമെന്നില്ല.

മനുഷ്യരാശിയുടെ സാമൂഹ്യലക്ഷ്യത്തെപ്പറ്റി മാർക്സിസ്റ്റുകാരും ക്രിസ്ത്യാനികളും തമ്മിൽ അല്പമൊരു അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുള്ളത് ഭാവിയിൽ ഒരു ക്രിസ്ത്യൻ – മാർക്സിസ്റ്റ് ഡയലോഗിന് വിഷയമാക്കേണ്ടതാണ്. വർഗസമരമില്ലാത്ത, അനീതിയും അക്രമവുമില്ലാത്ത, നീതിയിലും സമാധാനത്തിലും അധിഷ്ഠിതമായ എല്ലാ മനുഷ്യന്റെയും അന്തസ്സിനെ പാലിക്കുന്ന ഒരു സമൂഹം ചരിത്രത്തിൽ തന്നെ കെട്ടിപ്പടുക്കാമെന്ന് മാർക്സിസ്റ്റുകൾ വാദിക്കുന്നു.

ക്രിസ്ത്യാനികളാകട്ടെ, ചരിത്രമുള്ളിടത്തെല്ലാം മനുഷ്യനുള്ള നിഷേധാത്മക പ്രവണതകളും നിലനിൽക്കുമെന്നുള്ളതുകൊണ്ട് എല്ലാം തികഞ്ഞ ഒരു സമൂഹം ചരിത്രത്തിന് അപ്പുറത്തു മാത്രമേ സാധിക്കയുള്ളൂ എന്നും ചരിത്രത്തിൽ നമുക്ക് ലക്ഷ്യമാക്കാവുന്നതും ചരിത്രാതീത സമൂഹത്തോട് എത്രമാത്രം അടുത്തുവരാമോ അത്രയും അടുത്തു വരുക എന്നുമാണ്.

മനുഷ്യനിലുള്ള സ്വാർത്ഥപ്രവണതകളെ പരിപൂർണ്ണമായി അതിജീവിക്കുവാൻ ചരിത്രത്തിൽ തന്നെ മനുഷ്യനു സാധിക്കുമെന്ന് ഒരു ശുഭപ്രതീക്ഷ മാർക്സിസത്തിനുള്ളതിനോട് ക്രിസ്ത്യാനികൾക്ക് പൂർണ്ണമായി യോജിക്കുക സാധ്യമല്ല. മധ്യപൗരസ്ത്യ യൂറോപ്പിലെ സോഷ്യലിസ്റ്റ് എക്സ്പരിമെന്റ് പരാജയമടഞ്ഞതിന്റെ പിറകിൽ പ്രധാനമായുള്ളത് മനുഷ്യസ്വഭാവത്തിലെ ഈ വൈകല്യങ്ങളും മനുഷ്യ സ്വാർത്ഥതയുടെ പ്രകടനവുമാണെന്ന് ക്രിസ്ത്യാനികൾ പറയുന്നു. ഏതായിരുന്നാലും ഈ വിഷയം ഭാവിയിൽ ഒരു ഡയലോഗിന് വിഷയമാക്കുകയല്ലാതെ ഇവിടെ പൂർണ്ണമായി വിഷയമാക്കുവാൻ സാധ്യമല്ല.

“എന്താണുള്ളത്?” “ഇന്ദ്രിയഗോചരമായതു മാത്രമേയുള്ളോ?” “ഇന്ദ്രിയഗോചരമായതിനപ്പുറത്ത് ഒരു യാഥാർത്ഥ്യമുണ്ടെങ്കിൽ അതിനെ കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ പാശ്ചാത്യരീതിയിലുള്ള പ്രത്യയശാസ്ത്രമേ ഉപാധിയായിട്ടുള്ളോ?” അതോ ഒരു വിശ്വനാഗരികതയിലെ ബഹുവിധ പാരമ്പര്യങ്ങളിൽ “ഉള്ളതെന്താണ്?” എന്ന ചോദ്യത്തിന് നൽകപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ബഹുവിധ സമാധാനങ്ങളെ ഗാഢമായി ഒന്നു പരിശോധിക്കുന്നത് പ്രയോജനകരമാവില്ലേ? ഇന്ദ്രിയഗോചരമാകുന്നതിനെ മാത്രം അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള സെക്കുലർ ചിന്താഗതിയേക്കാൾ വിശ്വനാഗരികതയിലെ ബഹുവിധ പാരമ്പര്യങ്ങളുടെ പരസ്പര സമ്പർക്കവും ആഴത്തിലുള്ള ആരായലും നമ്മെ കൂടെക്കൂടെ സഹായിക്കുകയില്ലേ? സഹായിക്കും എന്നാണ് എന്റെ പക്ഷം. അതുകൊണ്ടാണ് മതനിരപേക്ഷതയേക്കാൾ വിശ്വനാഗരികതയാണ് അഭികാമ്യം എന്നു ഞാൻ വാദിച്ചത്.